

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Primvm. De oneribus beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

SECTIO TERTIA.

De oneribus, seu obligationibus, deque juribus ac emolumentis beneficiatorum.

CAPUT PRIMUM.

DE ONERIBVS BENEFICIATORVM.

PARAGRAPHVS I.

De onere residendi curatorum.

Quaestio 363. Quid sit residentia, & residere?

Respondeo: Residentia, pro ut sumitur in titulo de Clericis non residentibus in Ecclesia, vel praebenda, qui est tit. 4. l. 3. est praesentia personae in loco beneficii, seu apud Ecclesiam ad effectum illi deserviendi. Lott. l. 3. c. 27.

num. 1. cum Gloss. in c. conquirente. de Clericis non residentibus. proinde residens in dicto sensu dicitur, qui ibi praesens est, non casualiter, sed constituto domicilio, ut ibi perpetuo sit ad curandum beneficium, etque inserviendum. Lott. loc. cit. à num. 2. cum Card. in clem. unico. de foro comp. in princip. num. 22. & Cujacio in princ. ad tit. de Clericis non resid.

Quaestio 364. Quotuplex sit haec residentia?

Respondeo: Alia est merè voluntaria, ubi quis v. g. in Ecclesia habet sedem honorariam sine aliqua fructuum perceptione, ut Lott. loc. cit. n. 30. ex Seraph. decis. 1452. num. 2. alia necessaria, Et haec dividitur in praecisam, & causativam; praecisa dicitur, quando residentia est inseparabilis à titulo beneficii, ita ut non possit retineri beneficium ab eo, qui non residet. Causativa est, quae à titulo separabilis est, ita ut illum quis habere & retinere possit absque eo, quod resideat, quamvis ex causa cogi possit ad residendum. Lott. loc. cit. num. 31. Neque tamen etiam residentia causativa sola discontinuitatem admittit, sed & praecisa quandoque licetè discontinuari ad tempus potest. Lott. num. 32. cum, ut Idem loc. cit. num. 5. terminus ille residere in hac materia non ita amare sit accipiendus, ut non liceat aliquando ex justa causa à loco beneficii recedere, ut patebit ex sequentibus quaestionibus.

Quaestio 365. Qua sit causa efficiens residentiae praecisae?

Respondeo: esse eam vel jus commune, v. g. respectu curae animarum beneficio incumbentis; vel jus singulare, puta statutum Ecclesiae alicujus, aut fundatoris, privilegium, aut consuetudinem approbatam. Lott. loc. cit. num. 35. & 36. ubi etiam, quod maxima differentia sit inter utramque hanc causam & effectum, nempe obligationem residendi hinc dimanantem, dum una à jure divino, adeoque indispensabili, altera ab humano, adeoque pro arbitrio legislatoris remissibilis profluat.

Quaestio 366. An residere teneantur habentes beneficia parochialia, seu proprie & strictè curata, quibus incumbit jurisdictionis fori penitentialis, & onus administrandi sacramenta, praedicandi verbum DEI, &c.

1. Respondeo ad primum affirmativè cum communi: nullaque est ratio dubitandi quoad Parochos, quoties principaliter, atque in titulum in Ecclesia cum utraque actuali & habituali cura provisi sunt: secus est, ubi de cura tantum habituali agitur, quae resultat ab unionè accessoriè facta alicui dignitati vel beneficio cum deputatione Vicarii; siquidem possessori talis dignitatis vel beneficii ea solum incumbit necessitas residendi, quae inest ipsi dignitati vel beneficio principali. Card. de Luca ad Trident. d. 4. num. 11. Idem omnino est de Episcopis ad personaliter residendum non secus ac alii Pastores, & curatores animarum obligatis; neque enim inter hos differentiam faciunt DD. aut jura, ut videre est in Tridentin. sessione 23. c. 1. & constitutione Pii IV. quin & multo magis ad hoc obligari eos, qui utramque curam, hoc est, praeter jurisdictionem fori interni, etiam fori externi jurisdictionem exercent, ut sunt Episcopi, similesque superiores, rectè ait Fillius. tr. 4. l. c. 6. num. 27.

2. De cetero extenditur haec obligatio residendi ad parochos, etiam si parochia sit tenuis. Paxjard. l. 10. tit. 40. num. 43. citans Rebuff. in pract. tit. de nominat. q. 9. n. 29. Reginald. in pract. l. 30. num. 291. Barb. de offic. Paroch. c. 8. num. 4. &c. Quin etiam ubi tres vel quatuor tantum incolae manserunt. Paxjard. ibid. citans Garc. 3. p. 62. n. 179. secus

fecus tamen si parochialis in totum desinat habere parochianos, & dicitur curata habitu tantum. Paxjard. *ibid.* & ab eo citati Garc. & Barb. Item ad eos, qui obtinuerunt Coadjutorem, vel Vicarium, etiam perpetuum ratione infirmitatis, senii, alteriusve impotentia. Garc. *num.* 173. Barb. *loc. cit.* Paxjard. *num.* 48. neque enim Papa censetur dare Coadjutorem ad eximendos eos omnino à cura animarum, & residendo, sed ut eos adjuvet; per dationem enim Coadjutoris non transfertur tota cura animarum in Coadjutorem, ablata Parocho administratione. Garc. *num.* 174. Secus tamen est, ubi tota cura animarum, quatenus Parochus curam animarum amplius exercere nequit, translata fuisset legitime in solum Vicarium perpetuum. Garc. *num.* 175. citans plures desuper S. Congregationis declarationes. Item ad Vicarios tam temporales, quam perpetuos; nam & his congruunt ea, quæ circa hoc onus, ac modum residendi de Parocho disposita sunt. Card. de Luca *ubi supra.* Item juxta Paxjard. *num.* 44. qui pro hoc citat Barb. ad eos, qui obtinent Ecclesiam baptismalem, cui sola baptizandi omnes infantes oppidi cura incumberet; censentur enim Coadjutores curati. Vide desuper decisionem S. Congreg. apud Garc. *n.* 167. Item ad eos, qui parochialem vel beneficium curatum non habent in titulum, sed commendam. Trid. *sess.* 6. *c.* 2. & *sess.* 23. *c.* 1. *versiculo*: eadem omnino juncto principio ibi: quocumque nomine vel titulo prefatos. Garc. *num.* 165. citans quoque desuper claram S. Congreg. declarationem. Item ad eos, qui habent exercitium curæ in Ecclesiis, in quibus cura per plures administratur, quarum beneficia non sunt proprie curata; uti & ad alios habentes aliàs beneficia simplicia, modo habeant exercitium aliquod curæ; nam re & effectu tales habent curam animarum, nec jus divinum attendit subtilitates, sed effectum & substantiam, & Trid. loquitur generaliter de beneficiis habentibus curam animarum. Garc. *num.* 163. & *seq.* Hoc ipsum tamen quod dicitur de beneficiis simplicibus, seu Capellaniis habentibus administrationem, seu exercitium curæ, aut onus adjuvandi Rectorem, quod ea obtinentes teneantur ad personalem residentiam, id inquam, intelligendum; ubi est ordinatio, seu consuetudo, quod illi eo ipso sint Coadjutores parochi, & absque alia licentia ordinariè eum adjuvent; Secus autem est, ubi consuetudo, seu ordinatio est, ut illi, aut servitores eorum, seu Vicarii adjuvent parochum in administratione sacramentorum, maxime, habitâ licentiâ Ordinarii; in his enim non requiritur personalis residentia. Garc. *num.* 170. nisi forte est consuetudo, ut per se hoc faciant. De cætero namque ubi Ordinarii licentia debet haberi, parum refert, quod illi per se deserviant, aut per substitutos, cum ad id per Ordinarium approbari debeant. Garc. *num.* 171. & sic habet declaratio S. Congregat. apud Garc. *num.* 167. & *seq.* quod non teneantur ad residendum Capellani illi Coadjutores Rectorum, qui ex institutione possunt per alium deservire, quod qualiter intelligendum, vide apud Garc. *num.* 169. Denique ad illum, cui in limine adeptæ possessionis Ecclesiæ parochialis movetur lis in petitorio. Ricc. *in praxi fori Eccl. resol.* 393. *n.* 8. Barb. *de off. Paroch. nu.* 8. apud Paxjard. *num.* 40. quem vide. existat desuper responsum S. Congreg. quod recitat Garc. *p.* 11. *c.* 2. *num.* 121. his verbis: *Obtinens parochialem per provisionem A-*

postolicam, habens liberum curæ exercitium, & omnium bonorum fructuum ac proventuum ad parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædictæ motalis fuerit per aliquem in petitorio, tamen tenetur se promovendi facere intra annum, lite pendente, & ad residendum in dicta Ecclesia. &c.

Questio 367. Quo jure hi curati residere teneantur?

Respondeo: tam Episcopos, quam parochos, aliosque curatores animarum strictè ac proprie tales teneri ad residendum personaliter in Ecclesiis, quibus præsentunt, aut deserviunt, jure non solum humano, nempe canonico, sed & divino ac naturali ratione curæ animarum, seu ex quo tenentur pascere gregem sibi commissum. D. Thom. 2. 2. q. 185. *a.* 5. & *ibi* fusè Cajet. Dominic. Soto *de just. & jure.* l. 10. *quest.* 3. *a.* 1. Less. l. 2. *c.* 34. *dubit.* 29. Azor. *p.* 2. l. 7. *c.* 4. q. 1. Valent. *tom.* 3. d. 10. q. 3. *num.* 5. Garc. *p.* 3. *c.* 2. *n.* 16. Lott. l. 3. q. 27. *num.* 37. magno numero referentes pro hoc tam Theologos, quam Canonistas; putantque hoc ipsum constare ex Trid. Less. & Azor, & alii passim, dum *sess.* 23. *c.* 1. ait: cum præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, verbi DEI prædicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum operum exemplo pascere, & in cætera omnia pastoralia incumbere, quæ omnia nequaquam ab his præstari & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant & assistunt, sed mercenariorum more deserviunt. &c. Dein eth hoc jus seu præceptum divinum commorandi apud gregem expressim, & signanter fortè in sacris literis constitutum non sit, necessariò tamen & evidenter colligitur ex his, quæ scriptura tradit (uti ex iis hoc præceptum utique agnovit Tridentinum) ut dum dicitur Petro: *pasce oves meas & agnos meos.* dum Salamoni ait: *Agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera.* Ec certè ex natura officii pastoralis præceptum tale naturale residendi concluditur, dum in pastore propria cura, labor, industria personæ requiritur, pastorisque sit oves suas cognoscere, ducere ad pascua, eas nominatim vocare, invisere, sua præsentia solari, quod infirmum est, consolidare, ut loquitur Dominus apud Ezech. quod contractum est, alligare, quod abjectum reducere, &c. quæ officia cum præstari ab absente, & per alium commode nequeant, personalem præsentiam ex natura rei requirunt. vide Azor. *loc. cit.*

Questio 368. An per consuetudinem fieri possit, ut proprie ac strictè curam habens absit à sua Ecclesia?

Respondeo negativè: cum consuetudo, quæ est contra jus divinum vel naturale, etiam immemorialis, semper sit corruptela. Azor. *loc. cit.* & plures alii apud Fagn. *in cap. ex parte de Cler. non resid.* *num.* 77. & *in c. cum omnes. de constit.* *num.* 36. Nihilominus Pirh. *tit. de Cler. non resid.* *num.* 14. per consuetudinem immemoriam ex justa causa induci posse, docet, ut Parochi aliique curati non teneantur residere in Ecclesiis suis curatis, modo officium pastorale per Vicarium perpetuum, vel etiam amovibilem exerceatur, ita ut grex ex absentia Pastoris seu Rectoris principalis nullum notabile damnum pariat. citat pro hoc Abb. *in c. existenda. num.* 8. Navar. l. 3. *consiliorum cons.* 21. de Cler. non resid. *num.* 4. Laym. l. 4.

n. 2. c. 6. num. 3. Barb. de Paroch. p. 2. c. 18. nu. 39. citans Sayr. in floribus decisionum *decis. 18. de Cler. non resid.* eò quòd consuetudo æquipolleat privilegio, ita ut quidquid induci potest privilegio, etiam induci possit per consuetudinem, juxta *c. super quibusdam. de verb. significat. & l. hoc jure. ff. de aqua quod. & astiva.* per privilegium autem Papa induci possit, ut Rector parochialis non teneatur exercere curam per se ipsum, sed per alium, sicut de facto de jure communi statutum est, ut id fiat per Vicarios perpetuos. Unde licet curatus obligetur præcepto divino, ut exerceat curam pastorem per se ipsum, si salus animarum id exigat, ita ut per alium exerceri, sine gravi damno earum nequeat, adeoque non possit in eo casu per ullam consuetudinem induci, ut Pastor per alium exerceat curam, si tamen æque bene provideri possit saluti animarum per alium, potest absque violatione præcepti divini officium pastorale exerceri per alium; limititer licet in Pastore electa sit opera & industria personæ; id tamen intelligendum, ut nequeat sine causa gravi uti operâ alterius, seu alium substituere, ita ferè Pirh. dum tamen Pastor beneficium parochiale altero substituto retinet, licet corpore absens sit, animo tamen & providentiâ præsentem esse debere, ut nihil necessarii ad salutem ovibus suis desit, rectè monet Barb. *loc. cit. c. 17. num. 14.* ex Chapiavil. *de modo administrandi sacramentum tempore pestis. c. 1. q. 4.*

Questio 369. An, & qualiter Pontifex possit dispensare in hac lege residendi quoad Curatos?

Respondeo primò: posse in hoc justis ex causis dispensare Pontificem, faciendo iis potestatem non residendi; nam etiam exfolutio voti, servatio jurisjurandi, est juris divini. Azor. *loc. cit. q. 1. Soto loc. cit. q. 3. n. 4.* quamvis hæc non sit propriè dispensatio, sed potius interpretatio, quâ declaratur legem divinam hic & nunc per se ipsam cessare. Pirh. *n. 42.* ex Suar. *de l. l. 10. c. 6. n. 7. & seq.*

2. Respondeo secundò: non aliter hoc jus divinum est dispensabile, quam ex suppositione causæ, nempe majoris utilitatis Ecclesiæ, non tam per relaxationem, quam interpretationem, seu per materiæ mutationem. Lott. *n. 40.* Soto & Azor. *ll. cit.* Unde non potest Papa prohibitu suo hujus legis rigorem in gratiam alicujus laxare (uti id potest saltem validè, ubi onus residendi est ex solo jure humano, puta Canonico communi, vel ex speciali statuto, vel ex mente fundatoris, uti contingit in beneficiis aliquibus simplicibus) ita ut ubi hanc facultatem non residendi concederet sine justa causâ, non solum peccaret, sed & potestas data nullius esset valoris in conscientiâ, et si in foro judiciali vim habeat. Azor. *ibid.*

Questio 370. Num jure quoque divino & humano ad residendum personaliter teneantur ii, quibus cura animarum non nisi latius talis, seu exterior tantum incumbit, dum nimirum citra administrationem sacramentorum ex officio possunt visitare, corrigere, censuras excommunicationis, suspensionis, interdicti &c. infligere?

Respondet probabiliter affirmativè Azor. *loc. cit. q. 2.* & hunc secutus Filliuc. *cit. c. 6. nu. 27.*

& quidquid sit de Conc. Tridentino; decreto illius hoc Curatos censet Azor non comprehendendi & alstringi ad residendum; comprehenduntur nihilominus constitutione Pii IV. edita de residentia Pastorum. Azor. & Filliuc. *ll. cit.*

Questio 371. Qualiter residere teneantur propriè & strictè curati?

Respondeo primò: si quaeritur de loco, Parochi Vicariique curati, ut dictum supra, intra ipsius parochiæ limites in loco commodo omnibusque opportuno habitare debent, ita ut etiam in casibus repentinis aedes possint suis, & hi illos convenire commode, qualis ferè est domus prope Ecclesiam; imò in domo Parocho destinata, si adsit, quia hæc præsumitur talis C. de Luc. ad Trid. *d. 4. n. 11.* Lott. *cit. q. 27. num. 39.* Addit tamen C. de Luc. quòd hæc generalis regula pro facti qualitate apta sit recipere limitationem ex Episcopi arbitrio, quòd autem justâ causâ sit regulandum. Sic si Ecclesia habeat quidem domum pastorem, parochus tamen, ea relicta, in paterna vel cognatorum degat intra fines parochiæ propter honesta servitia, & sui majus commodum, scilicet & tacente Episcopo, tutus erit in conscientia, prout etiam permittens, modò administrationi sacramentorum, & ceteris cura indigentis præsto esse possit æquè bene, ac si in parochiali domo habitaret. Paxjord. *loc. cit. n. 56.* citans Possévin. *de off. curati c. 1. n. 17.* & Barb. *cit. c. 8. num. 39.* Quòd si autem degeret Parochus in civitate distante à parochia tribus aut quatuor miliaribus (puta italicis) non posse haberi pro residente, etiam si festivis diebus ad illam accedat, censet idem Paxjord. *n. 57.* juxta declarationem S. Congreg. apud Garc. *n. 179.* & Barb. *loc. cit.* imò etsi longè minor foret distantia, dum residet in urbe, quæ nocte claudi solet. Paxjord. *ibidem.* ex tuo. Vide dicta sub initium *hujus cap. de parochis.*

2. Respondeo secundò: si quaeratur de tempore, quando nimirum, quantòque tempore abesse possint; non ita vi dicti præcepti divini arctari hos curatos ad residendum continè, quin non quandoque ex justa causa ad breve tempus abesse possint. Hoc ipsum tempus breve citra violationem dicti juris divini determinat jus humanum, nempe Trident. potissimum. *cit. c. 1. sess. 23.* indulgendo Episcopis per trimestre (modò præsentibus sint in suis Ecclesiis tempore Adventus, Nativitatis domini, Quadragesimæ, Paschæ, Pentecostes, & corporis Christi) Parochis verò, ut per bimestre, sive continuè, sive interruptè ex justa causâ abesse possint, modò id fiat sine ullo gregis detrimento. De cetero etsi residentiam parochi necesse non sit esse ita continuam, ut quasi hærens in compedibus fines parochiæ exire nequeat, sed si careat infirmis cum periculo, possit abesse per horas aliquot, etiam nullo alio substituto, vel etiam integram diem; putat tamen Paxjord. *n. 59.* probabiliter esse mortale, abesse per duos vel tres dies, nullo infirmante, & nulla alia causâ justificante, ubi in propinquo non sunt alii sacerdotes. Verùm in hoc puncto multum tribuendum locorum consuetudini monet Engels *ad tit. de cler. non resid. n. 7.* & AA. passim, qui etiam *n. 13.* ait, ut ex consuetudine licitum sit parochis una alterave hæbitomade ex rationabili causâ, substituto idoneo Vicario, ubi non adest periculum damnificandi gregem, sine licentia petita, maxime ubi ob loci distantiam

stantiam difficilior pro ea obtinenda est ad Episcopum accessus, se non audere improbare, imò posse satis tolerari, si alicubi de consuetudine Parochi etiam per duos menses continuos abessent, citatque pro hoc posteriore Laym. *Theolog. mor.* l. 4. tr. 2. c. 6. n. 7. quo spectat, quòd obligatio ista petendi licentiam discedendi, supposita iustà causà discessus, cum sit iure merè humano inducta per contrariam consuetudinem tolli possit. Engels n. 12. si tamen ex tali consuetudine liceret parochi notabili tempore ultra duos menses abesse sine licentia superioris juxta Trid. cit. sess. 23. c. 1. foret corruptela, ac proinde invalida propter multa inconvenientia inde nascitura, de quibus vide Engels *ibidem*.

3. Respondeo tertio: si queratur de modo residendi, qui non est merè materialis, utique intelligitur residentia cum effectu. de Grassius in *decisionib. casuum*, l. 2. c. 97. Zechus de *munere Episcop.* c. 5. num. 1. Garc. nu. 53. juxta c. *extirpanda. de prob.* & Trid. cit. c. 1. nimirum quòd debeat per se obire munia pastoralia, non per substitutum, nisi quatenus per se solum omnia implere nequit. Concil. cit. c. 1. requirente in Parocho industriam personarum, quæ per alium suppleri nequit: ita ut Parochus corpore quidem præsens seu residens, sed officium suum non exerens, nisi per alium minimè satisfaciatur præcepto residendi, nec in foro interiore, nec exteriori. Paxjord. n. 58. citans Possév. dicto c. 1. n. 8. & Barb. cit. c. 8. n. 40. qui etiam hinc inferant, quòd ubi Parochus legitime habet Coadjutorem, vel cooperatores ad majorem quietem, non tamen hinc liceat ei omnia ardua relinquere, v. g. surgere de nocte, audire multas confessiones &c. sed tantum habere pro socio laboris, & figuante, quando ipse nominatim vocatur, & expectatur, debet ire, & ovium suarum benevolentia, & amoris respondere, ita ferè Paxjord. citans Cajet. 2. 2. q. 185. a. 5. Sotum de *just. & jure*. l. 10. q. 3. a. 5. Possév. Sa. Barb. teneri quoque talem Parochum, qui præsens totam curam per cooperatores exercet ad restitutionem, tenent Sylv. v. *residentia. à n. 1. & 2.* Jacob. de *Graff. cit. l. 2. c. 92. num. 57.* Jo. Sanchez &c. apud Engels *loc. cit. n. 16.* ubi ait: se hanc sententiam judicare Tridentino, menti & rationi legis esse conformiorem, ac propterea amplectendam, cum hac tamen moderatione, ut ex sola residentia personali præcisà ab administratione, putet Parochum saltem medietatem fructuum lucrari, eò quòd experientia Parochi magnam utilitatem percipere, dum in quacunque necessitate recursum ad Parochum habent, & sacramenta per Capellanos præsentem Parocho diligentius ipsis administrantur. imò ait se non dubitare, quandoque Parochum etiam rarius per se administrantem sacramenta ad nullam restitutionem teneri, si revera comperiat, suos Parochianos sufficienter & forè melius per Capellanos, quam per se ipsum instrui. Garc. etiam *loc. cit. n. 52. & seq.* simpliciter censet talem, etsi non resideat ut debet, non teneri ad restitutionem fructuum; eò quòd Concilium hanc penam amissionis fructuum ponat solum contra absentes, & non residentes; talis verò non possit dici abesse, & non residere, quamvis officium suum non exercent, & penarum, maximè ipso jure impostarum, non sint extendendæ.

Questio 372. Num igitur, quemadmodum Episcopi absque approbatione Metropolitanæ, aut alterius superioris (uti etiam de Abbatibus, & Prælatibus exemptis Episcopali jurisdictione utentibus idem, de aliis verò Episcopo subditis contrarium censet Tamb. de jure Abb. d. 14. q. 5. apud Engels n. 6.) ita Parochi aliiq. curati abesse possint duobus illis mensibus à Concilio istis concessis, ex causa, quæ ipsis iusta videtur absque approbatione, & licentia ordinarii?

1. Respondeo: sententiam affirmantem semper Parochis aliisque curatis, etiam dum abesse necessarium est ob utilitatem Ecclesiæ, opus esse licentiâ Ordinarii, & quidem in scriptis videri juri conformiorem Filiuc. *loc. cit. n. 29.* & alii; eò quòd Trid. de his dicit: *quandocunque eos, causâ prius per Episcopum cognitâ, & probatâ, abesse contingeret.* hancque veram esse Concilii intelligentiam declaravit S. Congregatio super *cit. c. 1. sess. 23.* his verbis (quæ præter binas quoque alias rigidiores adhuc sacre ejusdem Congregationis declarationes recitat. Garc.) *nec per bimestre tempus possunt abesse Parochi sine licentia Episcopi, valetque constitutio Episcopi, ne Parochi possint abesse ultra duos dies sine licentia &c.* Ac proinde hanc sententiam affirmantem absolute tenent Paxjord. n. 61. citans Ugol. *de off. Ep.* c. 15. §. 5. num. 2. Possév. *de off. curat. c. 1. num. 11.* Sanctarel. *variar. resol. q. 4. num. 12.* Barb. *de off. Paroch. c. n. 55.* & plures apud Garc. p. 3. c. 2. n. 22. dicatque inter alios apud eundem Cavallos. q. 582. num. 6. ita recepisse praxin. Porro videtur sententia hæc potissimum tenere, ubi absentia duorum mensium, vel alterius notabilis temporis esset continua, non ita, ubi est interpolata nunc per dies tres vel quatuor, alias per sex vel octo.

2. Nihilominus sententiam oppositam, ab auctoritate saltem DD. non minus probabilem tenent Navar. in *man. c. 25. n. 121.* (id tribus argumentis conans concludere, nimirum quia id jure antiquo permillum. Argumento c. *præsentiam. 7. q. 1.* quòd correctum vel sublatum non est per Trid. dein quia Episcopis arctiori vinculo ad residendum adstrictis id conceditur, Conciliumque hac in parte servandum in parochiis, quòd in Episcopis disposuerit) Quintadven. l. 4. q. 76. Zerol. v. *privatio. Sa. v. residentia.* Zech. *de casibus reserv. cas. 3.* pluresque alii apud Garc. n. 19. Sanch. *de matrim. l. 3. d. 31. n. 11.* Leo in *thes. fori Eccles. p. 3. c. 1. n. 19.* Bonac. &c. apud Paxjord. *loc. cit.* idem plures apud Barb. in *collect. ad Concil. loc. cit. n. 67.* Item Filiuc. *loc. cit.* qui ait, praxin contrariam unà cum probabili propter DD. auctoritatem temperasse quoad hoc bimestre rigorem illum juris. Azor. *cit. p. 2. l. 7. c. 4. q. 10.* dicens sententiam Navari sibi probari; eò quòd Canones pro nihilo reputent, quòd modicum est; Concilium autem absentiam duorum mensium judicasse modicum, seu concedendo duos menses declarasse, quantum absentia tempus pro modico, adeoque pro nihilo habeatur. Less. *cit. l. 2. c. 34. n. 159.* et si dicat se putare verius mentem Concilii esse, ut non absint primo bimestri absque facultate Episcopi, subjungit tamen credere se hoc non esse receptum, in qua non receptione multum se fundare AA. qui post memoratas paulò supra ex Garcia declarationes sacre Congregationis scripserunt, necesse videtur;

detur: Engels *loc. cit. nu. 6.* inquit, existimare se, hac in re, utpote dubia, consuetudini locorum aliquid tribuendum. Et sane per legitimam consuetudinem, non obstante tali declaratione S. Congregationis, posse derogari similibus, quæ sunt meri juris humani, modò non reputetur, & sit corruptela, videtur satis certum, vide dicta ad *quest. preced.*

3. Atque juxta hanc sententiam inferes primò à potiori, opus non esse consensu Episcopi, dum subita occurrente necessitate, Episcopus adiri nequit. Azor, *loc. cit. q. 11. ex Selva de benef. p. 4. q. 6. n. 13.* citante Abbatem, Hostiens. &c. Secundò citatos AA. id multo magis dicturos de Abbatibus similibusque Prælati, Episcopo inferioribus non exemptis, utpote quorum dignitas major, & absentia non tam periculosa, sicut Parochorum, quibus quotidie incumbit obligatio sacramenta petentibus, & indigentibus administrandi. Engels *loc. cit.* Quòd si verò vera est sententia prior, sequitur primò, curatum, etiam si habeat notoriè justam causam & necessitatem recedendi, adhuc non posse sine licentia Ordinarii recedere, nisi talis sit necessitas, quæ non patiarur moram, sed sit periculum in mora petendi veniam, & tunc quamprimum debere certiorum fieri Ordinarium de discessu, & necessitate occurrente, ut de causa cognoscat, & det licentiam, nisi in brevi sit reversurus. Garc. *loc. cit. n. 33.* citans Abbat. in *c. relatum. de cler. non resid. n. 6.* Selvam &c. item S. Congregationem iisdem fere verbis id declarantem. Videtur secundò, Parochum habentem justam causam recedendi ad duos vel tres menses, non satisfacere conscientia sua, si petat licentiam, jurans se habere gravem causam, quam non expediat manifestare: vel etiam exprimens causam rationabilem, quam vir bonus & æquus justam judicaret, dum rigidus Ordinarius licentiã negat, quia movetur suspitione, quòd ficta sit, habet tamen recursum ad superiorem, hanc esse expressam declarationem S. Congregationis, refert Garc. & eidem inhæret *n. 73.* citans AA. *ubi supra.* Sequitur tertio, quod, qui per duos vel etiam unum mensem, aut aliud tempus notabile abfuit sine licentia Ordinarii, pro tempore absentia non facit fructus suos, sed tenetur eos restituere; eò quòd abfit contra tenorem decreti imponentis hanc pœnam Garc. *num. 25. & seq.* neque sufficit licentia tacita, sed oporteat, ut sit expressa. Garc. *n. 35.*

Questio 373. An, & qua licentia egeant Episcopi usque superiores aut in jurisdictione similes Prælati absuturi ultra tres menses ipsi concessos?

Respondeo: Episcopus (idem est de aliis) qui ex causa magnæ necessitatis aut utilitatis longiori tempore abesse cupit, debet causam absentia Papæ, vel Archiepiscopo metropolitano, aut hoc absente, seniori suffraganeo (qui idem metropolitani absentiam probare debet) significare, & approbationem in scriptis obtinere, nisi tamen periculum in mora fuerit. vel absentia inciderit propter munus aliquod, & reipubl. officium Episcopatus adjunctum, cujus causæ sint notoriæ. *Trid. sess. 6. c. 1. & sess. 23. c. 1.* Hinc Episcopus, qui simul est Princeps imperii, dum ad comitia vocatus comparet, non tenetur licentiam impetrare, saltem si absentia non fuerit plus æquo

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I.

diuturna, & Ecclesiæ periculosa, & aliàs semper solitus sit personaliter comparere, qua tamen in re ad usum hætenus practicatum in similibus Episcopatus præcipue attendendum. ita fere Engels *loc. cit. sub initium.*

Questio 374. An, & qui præter Papam aliis curatis inferioribus dare possint licentiam non residendi etiam ultra bimestre?

Respondeo primò: jus ipsum commune. quemadmodum vi juris antiqui concessum erat Parochis & curatis abesse ad quinquennium ratione studiorum. *c. ult. de magistris.*

2. Secundò Episcopi similesque Prælati dare possunt curatis licentiam non residendi ad tempus ex justa causa, quatenus hoc ipsum iis à jure aut Papa concessum est; inferior enim laxare nequit legem superioris, nisi quatenus id ei concessum; solet autem Papa propter necessitatem, & casus frequenter occurrentes facultatem laxandi legem, seu obligationem residendi concedere Episcopis, aliisque similibus Prælati in beneficiis curatis non nisi limitatè, ut nimirum curati non permittantur abesse ultra dictos duos menses, nisi ex gravi causa. *Pirh. ad rit. de cler. non resid. n. 14.* de cetero tempus breve, in quo Episcopus cum curato super residentia dispensare potest, relinquendum est arbitrio boni viri, cum in jure non sit expressum, juxta exigentiam necessitatis, seu rationabilis causæ. *Pirh. ibid. citans Laym. ad c. licet de elect. in 6. n. 2.* Qui etiã addit, quod hoc tempus videatur restrictum ad annum in *Trid. sess. 4. c. 12.*

3. Tertio: idem potestatis hac in parte habet legatus Pontificius in provincia sibi demandata, quòd Episcopus in sua dioecesi. Azor. *loc. cit. q. 2. ex Selva p. 4. q. 9.*

4. Quarto: Capitulum sede Episcopali vacante, cum in iis, quæ sunt jurisdictionis non voluntariæ, sed necessariæ, potestas Episcopi transeat ad capitulum. Azor. *ibid. q. 3.* Selva, *q. 10.* Abb. in *cit. c. relatum.*

5. Quintò: posse locorum Ordinarios (intelligendo per Ordinarium Superiorem, sive majorem sive minorem Episcopo. ut *Gl. in c. licet canon. de Elect. in 6.*) facere Parochis potestatem ad tempus aliquod recedendi à suis Ecclesiis, tenet Azor. *loc. cit. q. 4.* citans Abbatem, Host. Innoc. in *c. relatum.* Si verò Prælati inferior Episcopo non habet jurisdictionem ordinariam in loco v. g. Abbas regularis aut Prælati, seu Rector Ecclesiæ Collegiata, etsi habeat quidem potestatem conferendi Parochiam, vel aliud beneficium curatum, provifus tamen seu curatus jurisdictioni Episcopi subfit, & ab eo circa administrationem, & curam parochia pendeat, tunc ab eodem Episcopo licentiam petere debet, & si illegitimè abfit ab eodem puniri. *Pirh. loc. cit. 43.* Addit Fagn. in *c. relatum. de cler. non resid. n. 4.* quod Prælati Episcopo inferiores nequeant dare licentiam discedendi ab Ecclesia, vel loco beneficii, nisi habeant jurisdictionem ordinariam, & quidem exclusivè Episcopo.

Questio 375. An dum jus ipsum, vel etiam Papa generaliter indulget curato abesse studendi gratia (idem est de aliis honestis causis. Lott. paulò post citand. Garc. n. 89. & 96.) adhuc hæc causa insinuari de-

M

beat

beat Episcopo, ab eo cognosci, peti ab eodem, & obtineri licentia in scriptis?

1. **R**esp. primò: probabiliter jure antiquo id opus non fuisse, non solum ratione studii, sed etiam in aliis casibus, in quibus absentes habentur à jure pro presentibus. v. g. absentes pro negotiis Ecclesiæ. Garc. cit. p. 3. c. 2. n. 94. & seq. nam licet v. relatum. ab Alexand. III. exigatur hæc licentia Ordinarii vel Prælati, siue causa studii, siue alia proponatur, ut Lot. l. 3. cit. q. 27. n. 194. ei tamen derogatum per posterius c. fin. de Magist. ab Honorio III. concedente de novo licentiam. & privilegium percipiendi fructus in absentia studiorum gratia, adeoque habendo tales pro presentibus. Garc. loc. cit. quamvis & aliam det hujus textus interpretationem n. 92. de quo paulò post.

2. Respondeo secundò: jure novo, nimirum post Trid. probabiliter id requiri. Lott. n. 194. & quem is citat Mandos. de signat. gratia. Garc. p. 3. c. 2. n. 75. & seq. Majol. de irreg. c. 5. n. 15. Navar. Hojed. Rodrig. Sa. pluresque alii apud Garc. qui scripserunt post Trident. & omnes cum Lott. docent sic generaliter dispositum per Trid. cit. sess. 23. c. 1. Zechus insuper de casibus reserv. casu 3. num. 2. & de munere Episcop. c. 5. n. 4. & Vega apud Garc. loc. cit. docent, quod gratiæ, & indulta de non residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii vi Bullæ Pii IV. quæ est ad finem Concilii, de quo vide Garc. n. 77. longè enim aliud est, quod lex vel Papa indulgeat, ut quis abesse possit, & aliud, ut quis abesse possit absque licentia; dum enim lex vel Papa indulget simpliciter, ut quis abesse possit ex tali vel tali causâ, id nihil ultra importat, quàm ut, causa absentia, vel ex hoc ipso iusta omnino sit, ceterum inde non sequitur, quin ea causâ debeat Episcopo insinuari, & ab eo peti licentia. Lott. n. 194. & seq. Cujus ulteriorem hanc reddit rationem Garc. loc. cit. n. 88. ideo adhuc requiri in hoc casu licentiam Prælati, etiam ratione studii, ne indociles & inepti se conferant ad studia, contra mentem istorum jurium id permittentium, & ne multitudo nimia id faciat. Sed neque c. fin. de magist. hanc licentiam Episcopi per modum executionis licentiæ ibidem concessiæ excludit, ut Garc. gl. ibid. v. licentia. Lott. n. 197. vel etiam, ut interpretatur illud Garc. n. 92. quia terminus licentiæ refertur ad actum perceptionis fructuum, non autem ad factum absentia; adeoque supponit ibi Pontifex absentem obtinuisse licentiam à suo Ordinario, prævia causâ cognitione. Unde manet, quòd etiam dum Papa simpliciter concedit indultum de percipiendis fructibus in absentia, adhuc opus sit obtinere licentiam super absentia ab Episcopo. Lott. n. 198. citans Cardin. in c. tua n. 6. & Imol. ibid. n. 9. de cler. non resid. Secus est, & nulla requiritur alia licentia Ordinarii, dum Papa concedit particulare indultum, non solum de percipiendis fructibus in absentia, sed etiam super facultate abessendi. Lott. ibid. Porro tam ex dispositione juris communis, quàm ex dispositione Trident. sess. 23. c. 1. debere hanc licentiam peti ab Episcopo, etiam si vi statuti cujusdam specialis Ecclesiæ petenda esset à Capitulo, censet Lott. n. 208. & seq. & sic responsum in una Calignaritana fructuum 26. Maji 1614. quæ est 608. recent. p. 2. sede autem vacante à Capitulo. Tam verò necessariam esse dictam licentiæ petitionem, tenet idem Lott. n. 211. ut etiam si absurus propter li-

tem cum eo, à quo ipso obtineri debet hæc licentia, puta Episcopo vel Capitulo sede vacante, pro evidente habeat, se eam non obtenturum (adeoque iniquum videatur, eum ad illam perendam adigi) adhuc non excusetur ab ea petenda, cum lex non exigat licentiam ob alium finem, quàm ut evitetur contemptus, adeoque dicta excusatio non sit juridica, cum petitione licentiæ excludatur dictus contemptus. Quin etiam addit n. 213. si in dicto casu non obtineatur licentia, etsi in ordine ad evitandam pœnam privationis sufficiat petuisse; id ipsum tamen non sufficiat ad effectum consequendi fructus, nisi fuerit profectus recursus ad superiorem, qui inferiorem compellat juxta Cardin. in c. tua. de cler. non resid. n. 6.

Questio 376. In genere, quæ censeantur iusta causa non residendi, & quæ dicatur iusta absentia?

1. **R**espondeo ad primum: brevis absentia, puta quoad bimestre, causâ, ut censeantur iustæ, non requiruntur adeo graves, sed sufficiunt leviores, puta recreationis alicujus seu relaxationis animi, visitationis cognatorum, vel amicorum; diuturnioris verò absentia, puta ultra bimestre causâ exiguntur graves, & quæ tales sunt arbitrio Episcopi. Filiuc. loc. cit. Cavall. apud Garc. loc. cit. Paxjord. l. 10. tit. 40. n. 62. Cumque juxta sententiam unam, & pro bimestri requiratur licentia Episcopi in scripto, debet aliqua causâ proponi; factis tamen erit, quamvis non multum urgens. Paxjord. ibid. Pro trimestri vero Episcoporum absentia, ad quam quoque non requiritur causâ strictè rationalis, sufficit æquitas quædam, quam Concilium ipsorum Episcoporum conscientia reliquit, non requiritur licentia, ut vel hoc ipso patet, quòd æquitas causâ remittitur ipsius recedentis arbitratui. Paxjord. n. 27. Porro reducuntur causæ graves à Trid. sess. 23. c. 1. ad quatuor capita, nimirum christianæ charitatis (quo spectat causâ juvandi proximum auxilio egentem v. g. ut odia & lites componantur) evidentis, urgentis necessitatis, præsertim communis (v. g. dum quis abest ob aëris intemperiem juxta c. presentiam. 7. q. 1. & c. ad ausentiam. de cler. non resid. ob persecutionem tyranni, ob capitales inimicitias. Vasq. de benef. c. 4. num. 135. Laym. l. 4. tit. 2. c. 6. n. 4. vel ob piam peregrinationem. Laym. ibid.) obedientia majoribus debita (ut dum versatur beneficiatus in servitio Papæ vel Episcopi) evidentis Ecclesiæ, cui quis præfectus est, necessitatis, vel utilitatis, ut dum abest ob profecutionem litis super juribus beneficii, vel aliud negotium Ecclesiæ v. g. vocatus ad synodum Ecclesiasticam, aut imperatoriam, aut studiorum vel doctiorum gratia. Verùm de his vide Laym. Azor. Filiuc. II. cit.

2. Respondeo ad secundum, ad justitiam absentia exigi concursum nimirum causâ rationabilis & licentiæ. Garc. loc. cit. nu. 90. Lott. cit. q. 27. n. 122. citans Abb. Anchar. & plures Rota decisiones; siquidem sine iusta causâ licentia Superioris manet iniusta, & inutilis, cum vox licentia non importet nudam voluntatem, sed concessionem ex causâ, & tanquam derivata ex verbo, licet sonet in arbitrium boni viri, & propterea nil valeat sine iusta causâ. Lott. n. 123. ex Selva p. 4. q. 7. num. 53. & sine ea dispensatus non est tutus. Rebuff. in praxi tit. de cler. non resid. Adeoque nisi quis ultra licentiam

tiam probet causam frustra agit ad fructus. Lott. n. 125. E contra iusta causa sine licentia non sufficit; quia daretur contemptus superioris, & sic illud bonum resultans ex iustitia causa remanet quasi absorptum à malo, resultante ex huiusmodi temeritate, & contemptu; atque ita ratio huius necessitatis licentiæ est radicata super bono obedientia. Lott. num. 126. juxta Gl. in c. inter quatuor. de cler. non resid. v. sine iusta causa.

Questio 377. Efformata semel iusta absentia ex concursu causa, & licentiæ, quamdiu duret eius effectus?

Respondeo: tamdiu, quamdiu durat causa, etiam Prælato, qui concessit licentiam, mortuo. Lott. n. 216. juxta Archid. in c. licet. canon. de elect. in 6to. Nec est in potestate Prælati eam revocare, nisi nova causa superveniat, vel delegatur falsitas causæ prætextu; vel finita fuerit causa v. g. cursus studiorum jam terminatus, ex assecutione gradûs doctoralis vel magistri. Lott. n. 217. & 218. citans Gemin. in c. cum ex eo. de elect. in 6. n. 9. Verùm circa hoc exemplum doctoratûs vide dicenda inferius.

Questio 378. Quenam excusent ab hac licentia petenda?

Respondeo primò: posse induci consuetudine, ut sine licentia Prælati ex causa rationabili, & vel maximè expressa in iure, posset quis abesse. Garc. nu. 91. citans Selvam & de Grassiis. Lott. n. 200. Et in specie id quoque tenere de curatis, quamvis enim residentia omnium curatorum, ut dictum, sit juris divini, ita ut curatus suas oves sine iusta causâ relinquere non possit, & consequenter id per consuetudinem immutari nequeat, quæ contra jus divinum nihil operatur: Verùm id in thesi seu generaliter intelligendum est; in specie autem seu hypothesi v. g. quòd hic & nunc, hic vel ille Pastor, Prælatus &c. iustam causam habens sine licentia Superioris ad breve tempus à sua Ecclesia, Monasterio &c. abesse non possit, nequaquam est juris divini, sed humani Pontificii, aliàs nec Episcopus, nec Pontifex illam licentiam concedere posset. Engels ad tit. de cler. non resid. n. 6.

2. Secundò: dum expressè aliter cautum est privilegio speciali. Garc. n. 93. cujus verba diligenter ponderanda. Lott. n. 200. idem docet nu. 98. indultario Apostolico de se absentando in individuo non esse opus licentia Episcopi.

3. Tertio: dum ingruit necessitas, quæ non patitur moram petendi veniam, in quo casu tamen servandum, quod dictum supra. Addit Lott. n. 215. si Episcopus sit absens à diocesi, & urgeat necessitas recedendi, non teneri aliquem pro licentia mittere ad Episcopum extra provinciam, neque eam petere à Capitulo, cum c. relatum. hunc honorem deferat Prælato, non Capitulo.

4. Quarto: censet idem Lott. num. 219. cessare hanc necessitatem petendi licentiam, si fiat provisio præsentis in Curia, & hic provisus in ea perseveret gratiâ studii, idque ex indulto Bonifacii VIII. quòd tamen num perferat ad curatos, non exprimit Lotterius.

5. Quintò: necessitati petendi & obtinendi licentiam ab Ordinario obnoxii non sunt docentes,

P. Leuwen. Fori Benef. Tom. I.

etiam gratis, si tamen sint ab ipsa Univeritate studii Generalis ad hoc constituti. Lott. nu. 201. ex Garc. p. 3. c. 2. num. 87. & 559. testante sic ad sui ipsius instantiam declaratum à S. Congreg. Verùm hoc intelligendum non est de curatis, ut constabit ex paulò post dicendis.

Questio 379. In particulari, quid ergo liceat, constitutumque sit quoad non residendum ratione doctioris, quæ causa refertur ad bonum religionis christianæ seu Ecclesiæ?

Respondeo primò: ad doctiorum Theologiae publicam jus ipsum ad quantumcunque longum tempus permittit non residere, & in absentia percipere fructus. c. in fine. de magist. Azor cit. l. 7. q. 3. Garc. n. 54. Less. cit. c. 34. n. 163. Idem est de doctiorum juris can. Garc. n. 64. Navar. in man. c. 25. n. 121. Lott. n. 201. Azor. Less. ll. cit. Idem esse etiam de doctiorum cujuscunque facultatis honesta in Univeritatibus Salmant. Complut. & Vallisoler. ex speciali privilegio iis concessio ab Eugenio IV. testatur Garc. n. 66. Intelligendum autem hoc ipsum est, non solum de iis, qui conducti seu salariati, aut ratione stipendii, seu cathedræ, quam habent, sed etiam qui sponte ac voluntariè legunt Theologiam, & jus canon. modò legant cum licentia Univeritatis seu collegii DD. Trident. enim sess. 5. c. 1. solum requirit, ut in scholis publicè doceant Lott. n. 201. Garc. num. 60. ne tamen quilibet hoc titulo velit se à residentia subtrahere, requiritur dicta licentia Univeritatis, quæ eam concedere non debet, nisi iis, qui apti & utiles videntur ad docendum. Garc. n. 61. testans sic declaratum à S. Congreg. ad instantiam Univeritatis Complut. requiri tamen videtur, ut doceant in loco studiis Generalibus publicè deputato (quale studium Generale dicitur illud, quod est erectum & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex privilegio, aut consuetudine immemoriali. Garc. n. 56. citans Horatium Lucium de his qui gaudent privileg. scholar. ad finem istius tr. n. 23. Pacian. de probat. l. 2. c. 41. nu. 48. &c.) non secus ac in studentibus id requiritur, de quo tamen paulò post. & sic censuit sacra Congregat ad cit. sess. 5. c. 1. de docentibus jus canon. in publica Univeritate, gaudere illos privilegiis de percipiendis fructibus suarum præbendarum, in absentia, quamvis subdat idem dicendum de docentibus S. Scripturam in Cathedralibus & Collegiatis. Ac demum non requiri licentiam Ordinarii pro talibus docentibus, dictum est *quasi præcedente*. E contra requiritur ea quoad docentes Grammaticam, literas humaniores, & philosophiam ex c. relatum. & c. tua. de cler. non resid. nisi consuetudo in quibusdam locis aliud præscripserit, & quidem etiam ante Trid. Filiuc. tr. 41. c. 8. n. 23. Quin & hodie requiritur indultum Papæ cum licentia Ordinarii vi constit. Pii IV. Filiuc. *ibid.*

2. Respondeo secundò: si dicta privilegia à jure concessa docentibus habuere locum etiam in curatis, ut satis indicant Azor. Less. Filiuc. Garc. qui etiam n. 73. testatur pluribus exemplis, sic sapè servatum; perseverentque etiam modò respectu Canonicorum, aliorumque similitum; quoad habentes tamen beneficia parochialia, aliàque curata modò stante decreto Trid. sess. 23. c. 1. non subsistunt, ut habent plures declarationes sacre Cong. ad c. 1. sess. 5. opus proinde erit indulto Papæ, &

M 2

licen-

licentiâ Ordinarii. Garc. n. 78. juncto, n. 83. & ex eo Filiuc. loc. cit. Addit Laym. th. mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 5. quoad æquitatem causæ, dum sunt beneficiati curati, necessarium videri, præsertim si absentia ratione doctioris diuturnior, ut sit necessitas aliqua docendi, v. g. quia pauci admodum doctores reperiantur, vel major Ecclesiæ utilitas, citatque pro hoc Vascq. de benef. c. 4. n. 146. nisi dicere quis velit hoc ipso etiam respectu curatorum licitum esse docere publicè Theologiam, quia docendo plus Ecclesiæ profunt: siquidem facere Prædicatores, ministros, & Pastores Ecclesiæ idoneos, melius est quàm prædicare, & ministrare. Laym. *ibid.* Sed neque ad legendum & docendum, etiam Theologiam, quamvis nullus alius idoneus reperiretur, & Vicarius habilis ad curam relinqueretur, curato concedere licentiam poterit Episcopus juxta Paxjord. l. 10 tit. 40. n. 51. qui citat pro hoc Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. n. 254. & Barb. de off. Episcopi alleg. 53. n. 76.

Questio 380. An, & qualiter liceat curatis abesse ratione studiorum, quæ causa manifestam implicat Ecclesiæ, cui quis præest, utilitatem, ut eleganter deducit Abbas in c. licet vobis. de præb. n. 5. apud Lott. n. 150.

Respondeo primò jure antiquo, nimirum vi c. 2. de privileg. in 6. c. licet. de præb. c. cum ex eo. de elect. in 6. c. fin. de Magist. & c. concessum, ut per quinquennium excusentur à residentia, & in absentia fructus suorum beneficiorum percipiant Studentes Theologiæ, vel juri canon. (DD. namque communiter & S. Congreg. parificant hæc studia duo, eò quòd his temporibus pro regimine Ecclesiarum æquè bene, ne dixerim melius, deferviat jus canonicum, quàm Theologia; imò quoad facilitatem addiscendi, & opportunitatem lucrandi panem jus canonicum prævaleat. Paxjord. num. 148. citans Zerol. v. studium. Carol. de Grassis de effect. Cler. in prælud. n. 54. & 64. Abb. Felin. in cit. c. fin. Horat. Lucius in tr. de privileg. privilegio 99. Navar. in man. c. 25. n. 120. Hojed. de incomp. c. 17. num. 28. & passim alii apud Garc. n. 54. Quin & Studentes in alia qualibet scientia, etiam Grammatica, Azor. cit. p. 2. l. 7 q. 3. juxta Gl. in c. cum ex eo v. literarum. Et si enim cit. c. fin. prohibeatur Religiosis & extensive etiam Archidiaconis, Decanis, Plebanis, Præpositis, Cantoribus, aliisque Clericis personatus habentibus, nec non presbyteris, studere Philosophiæ vel legibus (de quo etiam vide Paxjord. loc. cit. num. 151. ubi etiam ait, si studium non sit privilegiatum, vel solum pro certo tempore, neque adsit particularis dispensatio Papæ, qui legibus sæcularibus, aut philosophiæ operam daret, non solum non lucraretur fructus beneficii, sed & quatuor pœnas, quas num. 152. enumerat, incurreret; neque inferiorem Papa posse hanc licentiam concedere, adjecta tamen num. 157. & seq. bona limitatione, quoad studium juris civilis) non tamen intelligitur id de eo philosophices vel legum studio, quod fit in ordine ad intelligentiam canonum, & Theologiæ, sed ad summum de eo, quod diversum à studio Theologiæ, vel canonum in se ipso ita terminatur & sistit, ut quis fiat Philosophus vel causidicus. Lott. l. 3. q. 27. num. 204. Modò tamen studeant in studiogenerali, seu celebri Universitate, c. tua. de Cler. non resid. c. 2. de privileg. in 6. Garc. num. 55. citans Zech. de rep. Eccles. tit. de Cler. non resid. n. 7.

Zerol. v. studium. Quamvis Lott. num. 206. dicat quosdam distortis verbis citatæ decretalis distinguere inter studium publicum in Universitate aliqua, & studium privatum in camera. Pirh. quoque sentiat contrarium ad tit. de Cler. non resid. num. 38. citans pro se Abb. in c. tua. n. 4. & Host. *ibid.* idque Argumento c. tua. cum ibi solum dicatur non gaudere indulgentia, seu privilegio lucrandi fructus in absentia, qui in fraudem se conferunt prætextu studiorum ad talia loca, in quibus nullum, seu non competens est studiorum exercitium. Unde si alicubi studia vigeant, adeoque finis & utilitas, ob quam privilegium hoc studentibus Clericis concessum est, obtineri possit, eodem gaudebunt, qui ibi student, sive locus sit civitas, sive villa, sive castellum. Felin. etiam Hostiens. & alii apud Paxjord. num. 139. putent, quod si aliquis excellens Doctor legeret extra studii generalis locum, tutum fore in conscientia, qui sub illo studeret; hoc tamen Superioris arbitrio prudeniter relinquendum, ne sub hoc prætextu regantur otia; sed & ante Trident. solum non peti ad hoc licentiam Episcopi testatur Azor. loc. cit. ex Innoc. Hostiens. & c. in c. relatum. Quin & passim impetrari solitam in Curia Romana à summo Pœnitentiario. Porro dictum quinquennium incipit computari à die, quo cepit beneficiatus literis operam dare. Azor. loc. cit. Idem est de septennio, de quo paulò post, quod uti & dictum quinquennium debet esse utile, & integrum, deducto nimirum omni iusto impedimento. Lott. n. 170. dicens hanc fuisse sententiam Lapi, Franch. & aliorum securorum Archidiaconum. Denique dictis juribus & privilegiis comprehendi quoque habentes beneficia parochialia, & curata, potuisse nimirum eos olim ratione studiorum saltem de licentia Episcopi etiam ad septennium abesse satis indicant, & docent AA. Azor. loc. cit. Lott. num. 152. & seq. Engels ad tit. de Cler. non resid. num. 11.

2. Respondeo secundò: modo etiam post Trident. dictis juribus, & privilegiis, uti & privilegiis concessis specialiter quibusdam universitatibus, etiam quoad curatos derogatum non esse (cum non extet decretum aliquod, in quo ea revocentur c. enim. 2. sess. 6. revocantur solum indulta perpetua de non residendo. Garc. n. 69. sed neque c. 1. sess. 23. verbis illis: quolibet privilegio: quia ubi derogatur simpliciter privilegiis, in dubio non intelligitur de privilegiis insertis in jure, Bart. communiter receptus in Extrav. ad reprimendum. v. non obstantibus. Felin. in c. 1. de rescrip. n. 12. & plurimi alii apud Garc. n. 72.) sed & licere illis abesse ratione studiorum, petita & obtenta ab Ordinario licentia, tenent plures scribentes post Trid. sic expressè Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. cap. 6. n. 5. ait: concessum est Episcopo in cap. cum eo de elect. in 6. dispensare cum promotis ad Ecclesias parochiales, ut usque ad septennium, quo in studiis morari possunt, ad sacerdotium promoveri non teneantur, modò intra annum post adeptam parochiam subdiaconi fiant. idem tradit ad c. cum ex eo. de elect. in 6. Idem claris verbis tenet Pirh. loc. cit. num. 34. *ibid.* quod etiam curari quinque annis studere, & quamdium, voluerint docere possint in Theologia & jure canon. absque eo, quòd opus sit ad hoc licentia Ordinarii, quamvis id intinandum Episcopo præcisè, ut idoneum Vicarium substituere possit, quin & si Episcopus impedire velit, quò minus curatus, qui non sufficiens in his disciplinis instructus, & ad studia idoneus est, iis operam dare possit.

possit, is possit tanquam gravatus appellare, siquidem indultum à jure beneficium non est alicui auferendum, &c. ita manifestè supponit Lott. *cit. q. 27. num. 151. & seq.* dum ait *num. 152.* ex Abb. *in c. licet*; quòd in tali casu causà studii possit differri sacerdotium ad septennium, modò illico fiant subdiaconi. & n. 161. ex Archid. & Gemin. quòd si data habilitate ac legitimitate persona denegaretur talis dispensatio; esset locus recursum impetrandò officium Superioris, ita ut hic Episcopum cogeret ad dispensandum. & *num. 136.* quòd cum hæc dispensatio fiat mediante deputatione Vicarii, qui animarum curam subeat, sicut hæc deputatio ad nullum alium, quàm Episcopum, ita etiam ista potestas dispensandi (subintellige ratione studii) non spectet nisi ad Episcopum. Zerola quoque *p. 1. v. studium* apud Garc. *num. 82.* dicit non esse adhuc ablatam Ordinariis auctoritatem dandi hujusmodi licentiam non residenti studiorum gratia habentibus Ecclesias parochiales, utpote quæ licentia eis competat jure communi, & quæ præscribuntur servanda in concessione hujusmodi licentiæ, dum ea petitur in urbe, servanda etiam esse locorum ordinariis, si quando eam volunt concedere, quamvis ad eam concedendam se debeant parcissimè habere. Zerolam sequi videtur Zechus *de rep. Eccl. tit. de Cler. non resid. num. 7.* apud Garc. *num. 84.* Verùm

3. Respondeo tertio longè probabilius, modò post Trid. curatis vi dictorum jurium antiquorum ac privilegiorum non licet amplius ratione studiorum abesse, neque ad id Episcopus ultra dictos duos menses facere potest potestatem. Garc. *loc. cit. à n. 80.* Filiuc. *loc. cit. n. 29.* Paxjord. *n. 50.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 6. n. 251.* Alzedo *de prest. Episc. dign. p. 2. c. 9. n. 37.* Barb. *in collect. ad Trid. sess. 23. c. 1. n. 55.* uti & *de off. Paroch. cit. c. 8. n. 27.* Engels *loc. cit. &c.* sic sæpius declaratum à S. Congregatione testatur Paxjord. & alii passim; refert quoque Garc. *loc. cit.* plures harum declarationum, in quibus postquam præscriptus est modus servandus, dum datur istiusmodi licentia in Curia expressè subjungitur, hanc licentiam solùm habere locum in parochialibus obtentis ante Trid. quia in obtentis post Trid. licentia ab essendi studiorum gratia non datur. Et idem habetur juxta has declarationes S. Congreg. in Conc. Mediolan. *1. p. tit. 2. de residentia* apud Garc. *nu. 82.* atque ex his patet privilegium de non residendo, ut & de percipiendis fructibus derogatum quoad parochiales respectu studentium per Trid. Garc. *num. 83.* opus proinde ad hoc indulto speciali Papæ cum consensu ordinarii. Filiuc. *loc. cit.* Porro circa modum servandum in concessione talis licentiæ, dum ea conceditur in Urbe, quoad parochiales obtentas ante confirmationem Trident. (quod observandum in ordine ad hoc, dum fortè talis licentia per speciale indultum committeretur Episcopo concedenda curato) ait eadem Congregatio apud Garc. *n. 81.* de licentiis percipiendi fructus in absentia ratione studii ex parochialibus, itémque de non promovendo, quatenus impostero concedere contingerit his, qui in Curia presentes erant, is modus servetur, scilicet ut hi, qui illas petunt, præsentent se personaliter Illustriss. N. aut Reverendissimo Prælato signaturæ sanctissimi, qui ex aspectu & brevi examine videant, an in fraudem id petatur; postea in licentia danda apponantur omnes hæc conditiones: Primò oneretur conscientia eorum, quibus

P. Lemven, Fori Benef. Tom. 1.

conceditur, ut debeant verè & actu ipso in famosa Universitate studio Theologia, vel canonum operam dare, alioquin fructus non faciant suos, ac pena non residentium teneantur, perinde ac si nullam licentiam habuissent. Secundò exprimitur in ea ætas impetrantis cum juramento, ut si fuerit major triginta annis, licentia non detur, nisi jam studium incepisset, & adhuc non absolvisset. Tertio non concedatur nisi ad quinquennium à principio studii computandum cum clausula: *modò intra annum promoveatur ad subdiaconatum.* Quartò manderur, ut cura animarum per Vicarium idoneum ab Ordinario eligendum gubernetur assignata congrua fructuum; pro his verò, qui erunt absentes à Curia licentiæ istæ committantur Ordinario, ubi est beneficium, & apponantur omnes qualitates, quæ supra. &c.

Questio 381. Vbi nam dicto privilegio juris communis quoad curatos absentes ratione studiorum derogatum colligatur per illud Trid. sess. 23. c. 1.

Respondeo: quatenus *ibidem* enixè statuit, ne curati abesse possint, nisi causa prius per Episcopum cognita, & probata, & quod discedendi licentiam ultra bimestre non obtineant, nisi ex gravi causa; S. Congregatio verò interpretum dicti Concilii causam studii judicet non esse causam gravem hodie in beneficiis curatis post dictum Concilium obtentis, ut ea obtinens possit abesse ad studendum, & discendum, ex quo habentur parochiales per concursum, vel saltem in forma dignum per examen factum cum tribus Examinatoribus synodalibus, cumque Concilium in beneficiis curatis id specialiter disponat in Ecclesiarum & animarum favorem, derogatur per illud dictum privilegium in jure insertum de percipiendis fructibus in absentia ratione studii, quoad beneficia curata. Et vel sic etiam derogatur privilegium de hoc specialiter concessum Universitatibus quibusdam, ut in iis per quinquennium tales studere possint, & in specie privilegium Eugeniænæ concessum super hoc universitati Salmantic. licet de iis privilegiis facta non sit mentio specialis, cum privilegia ista contineant privilegium juris communis, illud extendendo. sic ferè verboreus, Garc. *num. 107. & seq.*

Questio 382. An & quando negotium proprium, vel lis ipsius beneficiati sit causa justa absentia ab Ecclesia?

1. Respondeo primò: ut negotium proprium (quod ponitur pro causa justa licentiæ ab essendi. *c. presentiam 7. q. 1.* & Argumento *c. relatum*, ubi causa studii refertur ad quamlibet aliam honestam causam; juxta *GL. v. prælatorum. Lott. n. 174.* sit causa justa necesse est, ut implicet utilitatem aliquam Ecclesiæ, vel beneficii, de cujus agitur residentia, vel ex persona propria ipsius beneficiati, vel ex natura rei. Lott. *num. 177.* Unde

2. Respondeo secundò: lis mota beneficiato super juribus & bonis ipsius beneficii, est causa justa absentia. *c. ex parte. de Cler. non resid. Lott. loc. cit.* Et in specie prosecutio litis super juribus & bonis ipsius parochialis est Parocho justa causa absentia à parochia. Garc. *num. 48.* citans Nav. *consil. 14. de Cler. non resid.* Addit tamen, quòd ne-

M 3

quo

que ex hac causa in parochiali debeat dari licentia ad multum tempus, maximè hodie, stante Trid. *sess. 23. c. 1.* quamvis *num. 50.* dicat, ad hujusmodi absentiam pro causa Ecclesie & prosecutione litis super juribus, seu bonis dignitatis, seu præbende non requiritur licentia superioris, quia jus ipsum eam dat. Econtra si lis non tangat statum personæ ipsius beneficiati, vel beneficii, sed sit super alia re, vel etiam super alio beneficio, non reputatur causa justa pro absentia ab Ecclesia vel beneficio residentiam exigente. *Lott. num. 178.* referens sic distinxisse Rotam in *Astensi fructuum 15. Mart. 1613. coram Manzanedo*, sic lis ejusque prosecutio super dignitate aut canonicatu ipso non excusat possessorem à residentia ultra tempus à Concilio permiffum *sess. 24. c. 12.* Et si prosecutio litis super juribus, seu bonis istius dignitatis aut canonicatus excuset à residentia, quam aliàs dicta dignitas vel canonicatus exigat, & lucratur talis absens fructus illius. *Garc. n. 49. juxta c. ex parte, & c. cum non debeat. de elect. in 6.* citans Navar. ubi ante, & referens sic decisum in una *Burgensi jurisdictionis 4. Maji 1584. coram Seraphino*. Sic etiam absentem ob prosecutionem litis super juribus suæ dignitatis non lucrari fructus sui canonicatus, quem simul obtinet in eadem Ecclesia, quia non agit causam canonicatus, tenet *Garc. num. 50. contra Navar. cit. consil. 14.* Quin & in specie, lis super parochiali non excusat à residentia, nec prosecutio talis litis. *Garc. num. 47.* citans desuper *num. 42.* clara verba declar. S. Congregationis. Hujus discriminis ratio est, quod ubi agitur magnum interesse Ecclesie ipsius, aut explicitum, aut implicitum, permiffum est beneficiato per se ipsum agere *c. 1. & ult. extra. de posular.* ac consequenter abesse pro dicto negotio vel lite; ubi autem cessat tale interesse, præponderat causa residendi, quæ, cum impediatur eum abesse, subintrat provisio juris, ut per procuratorem negotium expediatur, cum ad hoc usus procuratoris sit introductus, juxta *l. 1. de procurat. Lott. num. 180. & 181.* Porro dum quis abest, tam, ut negotia Ecclesie pertractet principaliter, quam ut sua alteriusve pertractet principaliter, Ecclesia verò non nisi consecutivè, seu per quandam consequentiam, quæ ea connexa sunt negotiis, & utilitati Ecclesie, haberi talem in utroque casu præsentem, & percipere omnes fructus, qui solis præsentibus dari consueverunt, docet *Lott. num. 146. & seq. juxta c. licet vobis. extra. de præb.*

Quaestio 383. An, & qualiter ratione infirmitatis corporalis, & spiritualis Parochus excusetur à residendo?

1. Respondeo primò: infirmitas præstat justam causam non residendi, & tamen percipiendi fructus, *c. unico. de Cler. non resid. in 6.* is enim dicitur satis servire ad effectum consequendi alimenta, qui propter adversam valetudinem servire impeditur, juxta *l. rebus. ff. commod. Host. apud Lott. num. 134.* Modò tamen infirmitas non sit levis, sed considerabilis. *Moneta de distrib. p. 2. q. 6. nu. 21.* citatus à *Lott. num. 137.* sicut enim non sufficit ad justitiam causæ quæcunque utilitas, sed magna evidens; ita etià requiritur necessitas provisi magna. *Lott. nu. 132.* citans Archid. in *c. licet causam. de elect. in 6.* Item modò infirmus sit is, qui dum sanus erat, consuetus est residere, & divinis interesse; non verò si nec sanus residerebat. *Lott. n. 138.* citans

Abb. in c. ad audientiam. de Cler. non resid. & Didac. variar. resol. l. 3. c. 13. n. 8. Circa quam tamen limitationem id observandum in genere ex *Card. de Luca. de Canon. d. 12. n. 7.* contrarium esse, si infirmus, aut aliter impeditus impedimento in jure expresso citra istam infirmitatem, aut aliud illud impedimentum solitus quoque erat non residere ex alia tamen justa causa, v.g. si nunc infirmus, ante infirmitatem etiam non residerebat, inculpatè tamen, quia v.g. impediatur ob servitium Episcopi, adhuc percipiet fructus & distributiones. Tenet quoque responsio, etiam si quis propria culpa in talem infirmitatem incidisset. *Lott. num. 136.* *Didac. loc. cit. contra Probum in cit. c. unic. num. 17.* Unde jam in specie Parochus infirmus, qui ex defectu medicorum curari non potest in loco beneficii, licentiam obtinere valet ab Ordinario per tres vel quatuor menses in locis vicinis commorandi curationis gratià, constituto interim ab ipso Ordinario Vicario idoneo. *Paxjord. l. 10. tit. 40. num. 53.* citans *Ugol. de off. Episc. cap. 15. §. 3.* *Zerol. p. 1. de residentia. Barb. cit. c. 8. n. 29.*

2. Respondeo secundò: quæ dicta de infirmitate corporali, eadem ratione locum habent de infirmitate spirituali, modò in eam propria culpa non incidit quis. *Lott. n. 138.* sic si quis injustè fuerit excommunicatus, suspensus, &c. ac propterea non admiffus ad divina, seu residere ad effectum exercendi parochialis, proventus percipiet, *Lott. num. 139.* citans *Monet. ubi supra q. 15. num. 18.* et si quamdiu durat excommunicatio, non parfæcta ejus injustitia, nihil ei dandum sit, nisi quatenus fortè fame periret. *Lott. n. 141.*

3. Respondeo tertio: huc quoque spectare, quæ casu aliquo extrinseco circa personam contingunt, similève necessitatem inducunt, ut si quis injustè incarceratus sit, etiam in eodem oppido, de quibus vide *Lott. à num. 142.*

Quaestio 384. An propter aeris intemperiem, pestem, aliūve morbum contagiosum, vel ob populi furorem excusetur Parochus à residentia?

1. Respondeo ad primum negativè, nimirum Rob aeris intemperiem non posse Parochum, etiam si inde oriundus non sit, dimitti à residentia habitare alibi, etiam de licentia Episcopi, & licet idoneum Vicarium vellet subrogare. *Paxjord. Ugol. Zerol. Barb. paulò ante citati.*

2. Respondeo ad secundum etiam negativè, nimirum Parochum causà grassantis contagionis non excusari à residentia, dum immineret detrimentum gregis in spiritualibus, nec adessent, qui supplere possent, & vellet. *Paxjord. loc. cit. & citatus ab eo Barb. ubi ante n. 81.* Quin & licet Parochus pestem fugiens alios idoneos ministros vellet loco sui substituere, non excusari adhuc à residentia, decisum fuisse, instante S. Carolo Borromeo, ex *Selva refert Barb. in cit. c. 1. Trid. sess. 23. n. 60.* apud *Engels de Cler. non resid. nu. 17.* cum utique in calamitose illo statu parochiani ex præsentia proprii Parochi magnam consolationem habeant. Qui tamen *num. 18.* ait nimis durum esse dicere, quod Parochus eoque obligetur, ut etiam per se ipsum tempore pestis sacramenta administrare teneatur, si idoneum Vicarium, vel alios viros religiosos habere possit (declaratèq; hoc ipsi S. Congregationem ad instantiam S. Caroli; nimirum posse Parochum tempore pestis per alium idoneum

ministrare parochianis peste infectis sacramenta poenitentiae & baptismi, etsi & tunc adhuc residere teneatur, testatur Barb. *de paroch. p. 2. c. 17. n. 18.*) quos tamen si habere nequiret, tenebitur vitam suam corporalem pro vita spirituali ovium sibi commissarum exponere. Oportet nihilominus, ut tempore pestis in administrandis sacramentis se cautè gerat, ne ex ipsius praemature obitu plures alii spirituale damnum patiantur. Vide apud eundem Engels, quas *num. 19.* hanc in rem ex Medicorum ac Theologorum conciliis collectas regulas adjicit.

Questio 385. An ob capitales inimicitias Ordinarius dare possit Parocho licentiam non residendi?

Respondet negativè Paxjord. *loc. cit.* idque ut ait, ex declaratione S. Congreg. Episcoporum. Sed recurrendum ad ipsam S. Congregationem, quæ non solet concedere ultra sex menses ad effectum interim resignandi, vel permutandi, quidquid alias concedere hac in parte potuisse Episcopos, doceat Zerol. *in praxi p. 1. v. privato.* Bonac. *de onere & oblig. beneficiat. p. 5. n. 2. & alii.*

Questio 386. An, & qualiter excusentur à residentia Parochi aliique curati ob servitium praestitum Papæ, Episcopis, Cardinalibus? &c.

1. **R**espondeo primò: ratione debite obedientiæ summo Pontifici justè à residentia excusatur, percipitque fructus Episcopus à Pontifice accessitius ad tempus breve pro ministerio ac servitio sedis Apostolicæ, vel bono aliquo Ecclesiæ Universalis vel Reipublicæ; quamvis commode posset suppleri idem ministerium per non Episcopum. Paxjord. *num. 54.* citans Caranz. *tr. de residentia. c. 12.* Sanctarell. *variar. resol. l. 1. quest. 3. n. 3. &c.* Verumtamen ad hoc, ut talis Episcopus absens in conscientia sit liber, non sufficit obedientia tantum, sed requiritur debita obedientia, ita ut Papa non puro suo arbitrio & libitu, sed excusationabili causa, seu cum aliqua necessitate id præcipiat. C. Tolet. *in tr. de residentia vers. 4. causa ult.* apud Paxjord. *loc. cit.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 4. q. 3. §. quinta causa.* Adeoque multò minus excusabitur apud DEUM affectata obedientia, dum nimirum quis studiosè, & ambitiosè præceptum tale Papæ procurat. Paxjord. *ibid.* Quòd si Episcopus ad Curiam vocaretur, ut sit Camerarius, Vice-Cancellarius, summus Poenitentarius, Auditor Rotæ, Datarius, à Secretis, aut confessionibus Papæ, licitè conceditur ei potestas abessendi à sua Ecclesia, adeoque licitè obedit, dum non adsunt alii non Episcopi ad dicta munia æquè commode exequenda. Azor. *loc. cit. q. 5.* Paxjord. *num. 35.* qui dicit id vix credibile in tanta prudentum, præstantium ac doctissimorum in Urbe affluentia. Secus si tales alii æquè idonei adsint. AA. iidem citantes Cajetan. *2. 2. q. 185. n. 5.* Sot. *l. 10. q. 3. num. 4.* Pari modo si ea sit hominum penuria, ut docet & ait Azor. *loc. cit. q. 6.* qui hæc gerant munia, & præstent obsequia eadem, licebit Episcopo ex Pontificis, non verò ex Cæsaris aliisque Principis secularis indulgentia abesse ab Ecclesia, ut in Curia Regum ac Principum fungatur officio Regii Præfidis, confessorii, consilarii, Proregis, inquisitoris in hæreticos, &c. eò quòd ad communem Rei-

publica salutem pertineant, & privato commode commune bonum charitatis lege præponatur. Secus si sint alii ad hæc æquè idonei. Cajet. & Soto *loc. cit.* Addit Paxjord. *num. 36.* nullum munus existere, in quo Episcopi potius, quàm alii per summum Pontificem adhibendi, ac pro universalis commode Ecclesiæ à residentia excusandi, quàm Nunciorum Ordinariorum ad Principes.

2. Respondeo secundò: Cardinales in Ecclesiis, quibus ut Pastores præficiuntur, commorari & præsentem esse etiam jure communi compelli, ita ut non eo ipso, quo Cardinales sunt, residendi præcepto liberentur; cum Trident. *sess. 23. c. 1.* dicat: etiam Cardinales S. Romanæ Ecclesiæ obligari ad personalem residentiam. Azor. *loc. cit. q. 7.* qui tamen addit, quotiescunque Cardinalis eo est consilio, sapientiâ, prudentiâ, industriâ, ut Papa hisce adminiculis plurimè egeat, licitè illum à Papa solvi legibus residendi. De cetero præcendendo à dicta Pontificis, & communis boni egentia, Cardinalatum non esse sufficientem causam, ut dum Cardinalis est simul Episcopus certæ Ecclesiæ procul ab urbe distantis, absit à sua Ecclesia, commorando in Curia Romana; docent iidem Cajet. & Sot. *ll. cit.* contra Canonistas aliquot Orend. Villadiego &c. apud Azor. *loc. cit. q. 7.*

3. Respondeo tertio: quòd de Episcopis dictum, dicendum quoque de Parochis, aliisque curatis, nimirum non posse eos perpetuò, aut ad longum tempus detineri absentes à suis Ecclesiis Romanæ in servitio Papæ, nisi ex causâ gravis necessitatis, vel majoris utilitatis publicæ. Azor. *loc. cit. q. 3. §. porrò hæc.* Pirh. *de Cler. non resid. n. 15.* contra Sylv. *v. residentia. q. 7.* generatim & de omnibus docentem, eos, qui in sacello pontificio tanquam Cantores, Capellani vel Clerici interviant, & simpliciter, quicumque Papæ interserviunt etiam Notarii, aliique Scriptores, si id faciant jussu Pontificis excusari à residentia. Idem est de aliis non tantum habentibus curam animarum exteriorem tantum, sed etiam habentibus dignitatem, administrationem &c. citra illam curam animarum quoad forum internum. Azor. *loc. cit. §. si autem quæras,* citans Abbat. & Jo. And. *ad c. ad audiendam. de cler. non resid.* secus est de Canonicis, aliisque non curatis, de quibus inferius.

4. Respondeo quartò: non potest Episcopus (idem est de Cardinale legato Apostolico &c.) parochum vel alium curatum abstrahere à sua Ecclesia, & occupare in suo, vel Cathedralis Ecclesiæ servitio ultra bimestre alias ei concessum, saltem sine gravi causa (qualem dicit Pirh. *n. 41.* esse, dum in aliqua diocesi ad aliquod tempus non adesset alii idonei, qui muneribus paulò post exprimendis fungerentur) v. g. in visitatione suæ diocesis, in officiisque Vicarii Generalis, Procuratoris fiscalis, & similibus Pirh. *loc. cit. n. 16.* Garc. *cit. p. 3. c. 2. n. 40.* Azor. *loc. cit. Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. n. 255.* Paxjord. *loc. cit.* citans Possévin. *de offic. curat. c. 1. n. 12.* Barb. Alzed. &c. contra Sylv. *loc. cit.* & Hojed. *c. 17. n. 29.* apud Garc. *loc. cit.* absolute doceates eum, qui est in servitio Episcopi excusari à residentia, etiam si habeat beneficium curatum. item contra Navar. *consil. 15. de cler. non resid.* apud Garc. *n. 45.* quatenus docet, parochum etiam post Trid. posse de licentiâ sui Ordinarii ex justa causa, nempe ut sit Vicarius Generalis alterius Episcopi, etiam ad multum tempus, abesse. Quod ipsum admittit Pirh. *cit. num. 41.* dum alii idonei

idonei ad ista munia non ad sint; eò quòd Trident. jus antiquum permittens Episcopo ex gravi causa dare licentiam Parocho abessendi ultra duos menses non abrogarit. Vide etiam de hac Navarri doctrina Zerol. v. *parochus*, §. 6. textus enim concedentes id privilegium non residendi, & in absentia percipiendi fructus adscitis in servitium proprii Episcopi loquuntur solum de Canonicis, adeòque illud privilegium non est extendendum ad alios, quia materia est damnosa Ecclesiis, & præjudicans cultui divino. Lott. *loc. cit.* n. 187. & consequenter multò minùs ad curatos. Pirh. *loc. cit.* Exstantque desuper clara declarationes S. Congregationis ad *cit. c. 1. Trident.* Garc. n. 42. quarum prima sic habet: *Episcopus non potest uti operâ Parochi in visitatione vel in alio servitio sua diocesis, nisi pro tempore permisso duorum mensium &c.* Altera: *non licet Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ecclesie negotiorum causa permittere, ut curati extra ipsorum curam maneant, etiam constituto Vicario; quibus declarationibus consonant Concilia Bononiense & Mediolan. apud Garc. loc. cit. quibus proinde, ut ait idem Garc. n. 44. sublata videret & correctæ declaratio quædam alia ejusdem S. Congreg. quæ dicebatur, posse Episcopum uti operâ Parochi pro visitatione suæ diocesis ad quadrimestre, quam declarationem recitat Garc. & ejus meminit Zechus de casibus reservat. casu 3. de resid. n. 2.*

Quæstio 387. An, & qualiter excusentur curati à residentia ob peregrinationem?

Respondeo: parochus aliùsve curatus, etiam de licentia Ordinarii ob causam piæ peregrinationis, etiam ex voto, abesse nequit ultra bimestre aliàs ipsi concessum; eò quòd peregrinatio etiam ex voto suscepta non fit ex causis à jure expressis. Pirh. *loc. cit.* n. 23. citans Garc. p. 3. c. 2. n. 392. & seq. qui et si ibi loquatur non de parochis aut curatis, sed de Canonicis, rectè tamen ex hac ejus doctrina à potiore arguitur ad parochos, aliòsque curatos.

Quæstio 388. Quæ pena jure antiquo ante Trid. fuerint statuta animarum Curatoribus non residentibus?

1. Respondeo primò: quoad Ecclesias majores id est Episcopatus, nullibi reperitur à SS. Canonibus statutum, ut privatio earum ab Episcopis non residentibus ipso jure incurratur, sed opus erat sententiâ privatoria, adeòque id nulla interpretatione debet, aut potest suaderi. Lott. l. 3. q. 27. num. 46. Argumento *c. 2. & tua. de cler. non resid.*

2. Respondeo secundò: quoad Ecclesias verò minores parochiales pena Parochorum, aliorumque curatorum est privatio Ecclesie parochialis, seu beneficii curati ipso jure incurrenda. *c. exstirpanda. de præb.* Lott. n. 47. Garc. *loc. cit.* p. 3. c. 2. n. 131. citato autem capite duo disponuntur, nimirum ut habens parochialem deserviat ei per se ipsum, & non per alium; & habens præbendam vel dignitatem, cui annexa parochialis, deserviat ei per Vicarium, &c. dein subjungitur: *Alioquin illa se faciat auctoritate hujus decreti privatum libere alii conferenda, &c.* quæ clausula pœnalis non restringitur ad proximam tantum dispositionem, quod nimirum solum negligens statueret deservire per Vicarium in Ecclesia annexa dignitati, sit ea privandus (in-

tellige pro tempore vita, absque eo, quòd dicta parochialis avellatur aliàs ab ipsa præbenda, cui annexa) ut Hostiens. & hunc securus Anchar. apud Lott. *loc. cit.* sed referatur ad utrumque, ut Innoc. & Abb. in *cit. c. exstirpanda.* Selva p. 4. q. 3. Hojed. *de benef. compat.* p. 1. c. 18. num. 11. Lott. *loc. cit.* num. 49. & quòd clausula non restringatur ad proximam, ubi inter proximam & remotam non est diversitas rationis, ut ostendit Lott. *ibid.* vel etiam, ut contra communem probat Garc. num. 133. singulariter afficit solum casum primum, nimirum parochos parochialis non annexæ alteri præbendæ. Sed neque textus *cit. capituli* sic extensus est correctorius antiquorum canonum, in quibus indicatur necessitas sententiæ privatoriæ (quamvis censetur Gloss. apud Azor. *cit.* l. 7. c. 6. q. 4. omnia illa jura in *cit. de Cler. non resid.* esse correctæ per decretum, *cap. illud exstirpanda. &c.* desumptum ex Concil. Lateran. faventiæque glossa Garc. *loc. cit.* n. 138.) nam *c. 2. & c. ex tua,* & alibi *cit. de Cler. non resid.* ubi fit mentio Ecclesie, Ecclesia de Episcopatu accipitur, & appellatio parochia non venit parochialis Ecclesia, sed diocesis, ut ex Cujacio in *turric. hujus cit. ad principium & medium* ostendit Lott. num. 50. & seq. Adeòque necessitas illa sententiæ privatoriæ respicit solas Ecclesias majores, seu Episcopos, utpote quibus, ut dictum, privatio ipso jure incurrenda nullibi intentatur. Quamvis & aliter dicta jura conciliet Azor. *loc. cit.* nimirum, quòd *cit. c. exstirp.* locum habeat, cum manifestum notoriumque fuerit, parochum aliumve curatum, absque legitima causa & licentia abesse à sua Ecclesia, vel etiam suum beneficium pro delicto habere (ut si absens uxorem ducat, vel aliam parochiam accipiat, vel miles effectus in bello pugnet *Gl. in c. ult. de Cler. non resid.*) eò quòd cum ob facti notitiam opus non sit ulla monitione aut citatione, sed possit Ordinarius alteri conferre beneficium tanquam vacans, ac si citatus & monitus fuisset, & quòd in his casibus non sit ipso facto privatus beneficio, jure tamen privatus censetur. Cæteri verò textus locum habeant, dum dubitatur aut non constat, legitimè parochus absit, aut ambigitur justè impeditus sit, quòd minùs ad suam Ecclesiam redeat; tunc enim priùs movendus, quàm privetur.

3. Respondeo tertio: quoad monitionem privatam, an ea necessaria sit ad hoc, ut incurratur prædicta pœna privationis ipso jure à Parochis non residentibus nec ne, controversi ab AA. affirmativam tenente Innoc. cum pluribus, negativam Abbate cum aliis apud Garc. n. 135. & seq. quem vide.

4. Pro quâ conciliatione clausulam pœnalem complecti duo minime confundenda, aut quoad Ordinem invertenda, nimirum condemnationem his verbis: *scias se privatum auctoritate hujus decreti;* & executionem condemnationis comprehensam his verbis: *libere alii conferenda:* cum non possit conferri uni beneficium alterius, quin auferatur ab illo.

5. Secundò quoad condemnationem penitus excludi quodcumque hominis ministerium, eamque ipso jure incurri (si tamen qualitates legis eam inducentis verificentur, id est, quòd volit relidere, quæ qualitas ex sola & simplici absentia contra juris præscriptum convincitur, ut Abb. in *cit. c. exstirpanda. num. 26.*) citra necessitatem ullius monitionis; quoad executionem verò opus esse monitione, quatenus ubicumque ipso jure pœna incurritur,

proe

propter factum, exigitur sententia factum illud simpliciter declarans existere Felin. *inc. Rudolphus. de rescript. n. 34.* Verum

6. Notandum tertio executionem aliam esse juris, quatenus juris sententia omnes juris effectus secum trahit; & alteram facti, quatenus juris effectus hominis ministerio ad extrinsecam executionem facti deducuntur. Gemin. *in cap. felicit. de penis. num. 8.* Decius *consil. 145. num. 5.* Porro quoad executionem circa juris effectum, qui hic consistit in sola & simplice privatione, nulla requiritur monitio, quod voluit Abb. *loc. cit. num. 19.* si autem quaratur de extrinseca illa executione, quæ versatur in facto, nimirum in spoliatione beneficii, & in conferendo illud alteri, non est dubium, requiri declarationem, ut dictum, & consequenter monitionem & citationem partis, quæ tamen monitio à Canonibus requisita tanquam præambula ad spoliationem propter non residentiam in Ecclesiis curatis non foret pars substantialis ipsius privationis, sed simpliciter solum requiritur, ut patefiat, neque hinc tollitur, quo minus non residens, seu nolens residere, sit jam privatus apud DEUM. Lott. *n. 66.* qui iudicat hanc esse mentem Abbatis.

7. Quartò opus non esse, ut talis monitio sit trina. Lott. *num. 68.* citans Abb. *in c. exstirp. num. 25.* Selv. *cit. q. 3. num. 5.* Hojed. *cit. c. 18. n. 24.* Neque requiri, ut expectetur per sex menses, Abb. *ibid. num. 23.* sed satis esse expectari aliquantulum, ut Innoc. quod ait Lott. esse de consilio: sed neque ad hoc opus ista monitione, ubi esset certum, seu constaret vel ex conjecturis talem abfuisse sine justa causa. Lott. *n. 67.* ex Abb. *l. cit. n. 21. & 22.*

8. Denique ubi factum absentia, seu voluntatis non residendi & liquidum, ita ut dici possit, pœna privationis ipso jure incurra, non posse eam remitti per Ordinarium, sed tantum per Papam. Lott. *num. 70.* ex Archid. Jo. And. & Franc. *in cit. c. felicit.*, multò que minus posse ab Ordinario evitari hunc effectum juris, statuendo nimirum eandem pœnam privationis ex aliqua Synodali constitutione contra Rectores absentes, nisi intra certum tempus ad residendum redierint; talis enim constitutionis virtus restringeretur ad id, ut non exigeretur alia ulterior monitio; atque ita respiceret solam executionem extrinsecam, non intrinsecam juris, adeoque nec in hoc casu esset censenda sententia super privatione, sed simplex declaratoria incurra privationis. Lott. *num. 71. & seq.* citans Federic. de Senis *consil. 109. n. 7.* & hunc secutum Felin. *in c. prohibeat. de Magist. num. 5.* Butrio *in c. quoniam. ut lite non contestata. num. 7.* Quin & si in hoc casu, dum nimirum pœna privationis incurritur ipso jure, diceret Ordinarius, se propter absentiam talem privare (cum in hoc casu ipse privare non posset, sed solum declarare privatum) nihil aliud ageret, quàm declararet privatum, cum secundum juris intellectum utriusque tunc formulæ idem sit sensus, respiciens nimirum solam executionem extrinsecam. Lott. *num. 74.*

Quæstio 389. Quæ pœna statuta animarum curatoribus ob non residentiam jure novo, sive post Trident.

1. Respondeo primò: circa Episcopos hæc haberi in Trident. *sess. 6. c. 1. si quis à Patriarchali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacunque ille dignitate, gradu, & præminencia fulgeat, legitimo impedimento, seu justis & rationabilibus causis cessanti-*

bus, sex mensibus continuis extra suam diœcesin manendo absuerint, quarta partis fructuum unius anni fabrica Ecclesiæ, vel pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticum applicandorum pœnam ipso jure incurrat. Quod super alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam fructuum similiter applicandam eo ipso amittat; crescente verò contumacia, severiori SS. Canonum censura subiciatur. sess. verò 23. c. 1. hæc habentur: si quis contra hujus decreti dispositionem (quo statuitur, ut Patriarchæ, Primares, Metropolitanæ, & quicunque alii Cathedral. Ecclesiis, quibuscunque quocunque nomine & titulo præfecti, etiam si Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, personaliter in sua Ecclesia, vel diœcesi resi deat, nec ultra tres menses eis indultos absint) absuerit: statuit SS. Synodus præter alias pœnas adversus non residentes sub Paulo III. impostas & innovatas, & peccati mortalis reatum, quem incurrit, cum pro rata temporis absentia fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia declaratione etiam non secuta sibi detinere posse, sed teneri, aut ipso cessante per Superiorem Ecclesiasticum, illos fabrica Ecclesiæ, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacunque conventionione, vel compositione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur, non obstantibus, quibuscunque privilegiis cuicunque Collegio, aut fabrica concessis. &c.

2. Circa quæ signanter Notandum primò, quòd dum primo loco dicitur quartam partem fructuum unius anni subtrahendam *sess. verò 23. c. 1.* dicitur, quòd omnes fructus temporis absentia pro rata correspondentes sint restituendi integrè, & in totum, auctam esse pœnam per hunc secundum locum, ita ut absens per sex menses jam non tantum amittat quartam partem fructuum unius anni (intellige jam legitime acquiritorum per residentiam) sed insuper puniatur non perceptione fructuum alias percipiendorum pro rata hujus semestris absentia. Vide Castrop. *tr. 13. de benef. d. 5. p. 3. n. 2.* Less. *de jure & just. l. 2. c. 34. n. 157.*

3. Notandum secundò quòd obligatio restituendi fructus pro rata absentia non tantum intrat ipso jure, sed etiam absque omni sententia declaratoria, ut signanter dicitur in textu *cit. c. 1. sess. 23.* etsi enim ordinariè lex pœnalis, etiam sub pœna ipso jure incurrenda, non obliget delinquentem ad executionem sine sententia judicis saltem declaratoria, excipitur tamen, nisi hujusmodi lex consistat in privatione, ita ut faciat aliquem inhabilem ad acquirendum v. g. ut fructus beneficii non faciat suos. Pirh. *de cler. non resid. num. 54.* citans Castrop. cujus contrarium videtur esse in erogatione dictæ quartæ partis fructuum, si ea, ut cenet Castrop. *loc. cit.* sumenda ex fructibus jam legitime perceptis & possessis; eò quòd ad eos percipiendos nulla lege inhabilis redditus fuerit, adeoque requiri sententiam declaratoriam. Porro an, & qualiter Episcopi, dum non resident, amittant alternativam mensium quoad conferenda beneficia, vide apud Lott. *circa initium cit. q. 27.* item apud C. de Luca *de benef. d. 93. n. 13. & 15. & seq. d. 18. n. 9.*

4. Respondeo secundò quoad curatos animarum inferiores, hæc habet Trident. *cit. sess. 23. c. 1. eadem omnino* (nimirum quæ paulò ante statuta quoad Episcopos) *quoad culpam & amissionem fructuum de curatis inferioribus, & aliis quibuscunque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum curam animarum habens, obrinent, sacrosancta synodus declarat & decernit: postea que subjungit: quod si per edictum citari etiam non personaliter contumaces fuerint, liberum vult esse*

Ordin-

Ordinariis per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliisque juris remedia, etiam usque ad privationem compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscunque beneficii, passionis, statuto, etiam juramento quacunque auctoritate confirmato, consuetudine etiam immemorabili, qua potius corruptela censenda est, sine appellatione aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugeniana constitutionis suspendi posse &c. ita Concilium: præter quæ super residentia Prælatorum, aliorumque curam animarum habentium emanavit constitutio Pii IV. ejusque motus proprius, in quibus præter pœnas constitutas à Trident. in virtute S. obedientiæ, nec non sub pœna privationis illorum, & amotionis ab Ecclesiarum regimine, atque amissionis facultatis testandi, & disponendi, aliisque pœnis suo & Romani Pontificis arbitrio imponendis renovat præceptum residendi. Vide de hoc Paxjard. l. cit. n. 20.

5. Circa illam autem Concilii dispositionem præter notatum paulo ante de obligatione restituendi intrante ipso jure absque sententia declaratoria. Notandum primò, præter peccatum mortale à Concilio tres statui pœnas absentibus ultra duos menses curatis sine justâ causâ & licentiâ obtentâ, nimirum amissionem fructuum, infractionem censurarum Ecclesiasticarum, & privationem beneficii, atque ita ut ipsum Concilium ait c. 1. sess. 6. quin & ut de c. 1. sess. 23. ait C. Luca ad Trid. d. 4. n. 15. & in genere Azor loc. cit. c. 6. q. 4. innovantur per dictum antiquorum Canonum dispositiones, & pœnæ jure communi constituta.

6. Notandum secundò, non tamen innovari per Concilium pœnam privationis ipso jure incurendam statutam c. extirpanda, sed potius eam hodie cessare, ita ut hodie, etiam post monitionem absens parochus non sit ipso jure privatus beneficio parochialis; aliâ enim statim procedendum esset ad declarandum talem privatum, nec esset in arbitrio Episcopi, qua via, & quo remedio ex iis, nimirum dictis tribus uti vellet. Garc. loc. cit. n. 139. Paxjard. n. 64. citans Paris. de resign. l. 1. q. 10. n. 61. & Barb.

7. Notandum tertio, vi dicti decreti Conciliaris necessarium non esse, ut Episcopus in his pœnis infligendis servet ordinem, ita ut prius infligat censuras, dein persistentibus in contumacia amissionem fructuum, ac denique privationem; sed poterit absque aliis pœnis mox procedere ad privationem, cum Concilium relinquat id liberum Episcopis, declaratioque S. Congreg. ad cit. c. 1. sic habet: *compellere arbitrii est Episcopi, qua via, & quo remedio ex iis uti voluerit contra non residentes* Garc. loc. cit. n. 139. Paxjard. loc. cit. num. 65. citans Barb. c. 8. de off. Paroch. n. 73. Lott. n. 115.

8. Notandum quarto, quòd dum Concilium dicit: quòd si per edictum citati etiam non personaliter contumaces fuerint, posse Episcopum procedere contra eos per censuras, id intelligendum esse cum terminis habilibus, nimirum vel ubi citandus dolose latitat, seu aliâs impedimentum præbet, quò minus citetur, in quo casu citatio per proclama; vel edictum illum reddit verè contumacem, ac si personaliter citatus esset: vel intelligendum de censuris minoribus, puta interdicto, suspensione &c. C. de Luca de benef. d. 60. n. 8. & 9. Excommunicationem verò cum sit pœna gravissima, atque in spiritualibus plusquam ordinaria, majusque sit aliquem excommunicari, quam tem-

poraliter plecti capite, omnino necessaria est personalis citatio juxta c. sacro, de sententia excomm. & Buratt. de is. 176. n. 1. Card. de Luca ibid. n. 7. qui etiam n. 10. subjicit, quòd observantia prædecessorum non residendi de facto, ubi etiam damnata tanquam corruptela, etsi non firmaret statutum, nec induceret excusationem ab onere residendi in futurum, præbeat tamen excusationem à contumacia, & incurfu pœnarum de præterito juxta deducta per Farinac. q. 95. nu. 1. & seq. quòd scilicet mala consuetudo non excuset ab aliis effectibus civilibus, sed bene à pœna. Similiter etsi sacra etiam Congregatio declaraverit; posse quoque ad ipsam pœnam privationis procedi, prævia sola ista citatione per edictum sine personali monitione seu citatione, ut testatur Fagn. in c. ex tua, de cler. non resid. n. 31. dictumque est per Rotam in una Caligurit. Canoniciis coram Cantuccio, adeoque per hoc Trid. decretum, id quòd aliâs jure communi dispositum, nimirum seclusâ dolosa latitacione & affectato impedimento ad inducendam veram contumaciam, ob quam ad hujusmodi pœnam ordinariam procedi valeat, opus esse citatione personali; nihilominus adhuc id intelligendum, ubi absentia esset culpata & injusta, & incertum ubi Clericus talis moratur, non autem ubi locus scitur, & non residentia non est omnino culpa, sed ex aliquo motivo saltem colorata, docet C. de Luca de benef. d. 77. n. 11. citans Fagn. in cit. c. ex tua, nu. 4. & Lott. n. 83. cum seq. ubi etiam dictus Cardinalis num. 12. ait: dictum decretum conciliare de sufficientia solius edicti procedere in solis parochialibus; in dignitatibus enim & Canonicatibus, aliisque beneficiis Cathedralium & Collegiarum dispositum est providisse circa pœnas aliter, citatque pro hoc Fagn. ubi ante n. 14. & 15. ubi etiam advertat, mendosam esse declarationem enunciata per Mantuicam decif. 67. n. 6.

9. Notandum quinto, quoad amissionem fructuum pro rata absentia illâ incurri, ut dictum, ipso jure, adeoque absque eo, quòd ab Episcopo infligatur, aut quasi executioni detur hæc pœna (quamvis Laym. l. 4. rr. 2. c. 6. n. 6. apud Parh. loc. cit. n. 74. dicat amissionem fructuum pro rata absentia absque omni sententia judicis faciendam, in eo rigore receptum non esse, si per absentiam culpabilem clerici notabile damnum Ecclesie illatum non sit; quia Vicarius interim constitutus erat) ubi tamen parochi negligunt dictos fructus restituere, Episcopus in executione facienda super istis fructibus, quos Parochi pro rata absentia non fecerunt suos, non tenetur observare intervalla, aliâque, quæ aliâs vi c. 1. sess. 6. observare debet, quoties in pœnam omittæ residentia vult subtrahere partem fructuum, quos suos fecerunt. sic habet declaratio S. Congreg. apud Garc. n. 32.

10. Notandum sexto, non posse hanc pœnam remitti ab Episcopo, cum non possit dispensare contra Canones, dictique fructus ob non residentiam restituendi sunt integrè, & nullum locum habeat compositio juxta cit. c. 1. Trid. Garc. n. 30. citans Navar. Rodriq. &c.

11. Notandum septimo, quòd sicut dicti fructus ab Episcopis restituendi sunt fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus diœcesis prout maluerint, ita restituendos à Parocho debere restitui fabricæ Ecclesie suæ parochialis, aut pauperibus ipsius parochie, etsi non reperiantur pauperes intra limites parochie, restituendi sunt præcisè fabricæ Ecclesie,

elefia, etiamſi pro tunc non indigeat, quia poteſt egere ſaltem quo ad ornamenta. *Garc. n. 31.* citans clarã deſuper S. Congregationis declarationem.

12. Notandum octavò: quòd etſi dicta pœna extendantur ad omnes habentes beneficium aliquod curam animarum habens, adeò que ad ipſos etiam Coadjutores, & Vicarios perpetuos, non tamen pertinent ad Abbates ad Priores habentes curam animarum ſuorum religioſorum, ſed ad ſolos habentes curam animarum ſecularium per ipſos inſerunt adminiſtrandam; de tali enim cura loquitur Concilium, ut reſpondit etiam S. Congreg. regulares autem in adminiſtratione ſuorum regularium relinquit ſuis ſtatutis, & ſuperiorum regularium ordinationibus. *Leſſ. loc. cit. n. 161.* Addit *Engels de cler. non reſid. n. 5.* pœnas illas circa amiſſionem fructuum in Abbatibus non reſidentibus propterea locum habere non poſſe, quia illi propter votum religioſa paupertatis proprios redditus non habent, ſed omnia monaſterio acquirunt, quòd ex Abbatis culpa damnificari non debet juxta *c. delictum, de reg. jur. in 6. & c. ſi Episcopum. 16. q. 6.* unde per alia media Eccleſiaſtica contra contumaces debere procedi.

13. Notandum nonò: quòd dum Concilium dicit, dictas pœnas contra Parochos non reſidentes privilegio, licentiã, ſtatuto, conſuetudine immemoriali, aut etiam appellacione, aut inhibitione ſuſpendi non poſſe, plures apud *Garc. loc. cit. n. 161.* tenere, generaliter id accipiendum eſſe contra abſentes ſive obediẽtes, ſive contumaces; neque tamen etiam Concilium ibi tollere appellacionem devolutivam, ſed ſolum ſuſpenſivam tenet *Garc. ibid. n. 162.* reſtans, ſic ſæpe cenſuiſſe S. Congregationem.

14. Notandum decimò, poſſe ſic Episcopum compellere quoque Rectores parochialium, etſi earum collatio pertineat ad inferiores collatores, ut habet S. Congregationis declaratio ſuper *cit. c. 1. ſeſſ. 23.*

15. Notandum denique circa ordinem procedendi ad privationem contra non reſidentem, quòd licet privatus ob non reſidentiam deſtituatur omni jure & poſſeſſione, nec per appellacionem ſuſpendatur exercitio juxta *c. relatum, & c. conquirente. de cler. non reſid.* & diſpoſitionem Trident. *cit. c. 1. ſeſſ. 25.* & conſtitutionem Pii V. *67. Lott. cit. q. 27. n. 75.* id tamen intelligi, ſi juris ordine ſervato proceſſum fuerit, alias enim ſententia erit nulla, poteſtque pro parte illius, contra quem eſt lata, inſtari pro manutentione in poſſeſſione. *Lott. n. 76.* citans *decis. 1346. Seraph. per totam.* Hinc jam pro contingentia variorum caſuum.

Quæſtio 390. An dum abſentia à principio fuit juſta, quia nimirum ex juſta cauſa, & cum licentiã Superioris conſeſſa ad certum tempus, quòd jam elapſum eſt (in quo caſu, quòd non revertitur infra tempus, reputari eum deſertorem beneficii, & cenſeri illum vagari, ait Lott. n. 77. citans Bellamer. & jus civile) requiratur monitio anrequam ſpolietur, & beneficium conferatur alteri?

1. **R**eſpondet primò *Gl. in c. quoniam frequenter* affirmative Reſpondet ſecundò *Jo. And. in*

idem c. nu. 52. ſub diſtinctione, nimirum opus non eſſe monitione, ſi in ipſa licentiã conſeſſa inſerta fuit monitio: ſi autem inſerta non fuit, opus eſſe monitione, aut citatione. *Lotterius num. 79.* ait quòd ipſe in praxi non recederet à dicta diſtinctione, etſi in puncto juris veriore cenſeat ſententiam illam antiquorum apud eundem *Jo. And. loc. cit.* quæ dicit, debere moneri, vel exſpectari per ſex meſes, ita ut elapſis iſtis meſibus ultra tempus licentiã abſque ulla monitione procedi poſſit ad privationem, eò quòd cum nullus canon exiſtet, qui hanc neceſſitatem monendi expreſſe imponat, ſubintret diſpoſitio juris civilis, à quò hoc determinatum eſt, ut effluxio ſex meſium à die elapſi temporis conſeſſi per ſe ſola ſufficiat, ut miles qui comæatum obtinuit tanquam deſertor, etiamſi poſtea revertatur, habeatur & loco moveatur ſuo: quamvis ſi reverſus probaverit juſtum impedimentum redintegretur. *l. deſertorem. ff. de re milit. quòd ipſum in noſtra materia diſpoſuerunt Canones, ut c. præſentium 7. q. 1. Lott. n. 80. & ſeq.*

Quæſtio 391. Quid ſi temerè reſceſſit, ſciaturque locus in quo moratur, neque ipſe latitat, vel impedit acceſſum ad ſuam perſonam?

Reſpondeo: debet legitimè moneri, ut ad ſuam Eccleſiam revertatur intra tempus conveniens juxta locorum diſtantiã & temporis qualitatẽ, arbitrio Episcopii præſigendum: & ſi intra illud non redierit, vel cauſam juſtam, quò minus redierit, non oſtenderit (quin & reſidentiam continuãrit; non enim per ſimplicem reditum videtur ſatisfactum monitioni, aut contumacia purgata, etiamſi fuerit reſidentia continuata *Lott. l. 3. q. 27. num. 91.* dicens ſic docere omnes, ac præcipuè *Jo. And. ad c. ex parte*) poterit poſtmodum Eccleſia privari, ut eſt caſus in *c. inter quatuor, & c. ult. de cler. non reſid. Lott. n. 83.* ita ut opus adhuc ſit tali monitione, etiamſi abſentia non ſit notoria, niſi ipſi ſuperiori præſentiam exigenti. *Lott. num. 85.* quantumcunque diuturna fuerit abſentia juxta *c. ex parte & Gl. 16. v. decem annorum. Lott. num. 86.* Non tamen requiritur monitio, uti nec privatio ſolennis, & judicialis, ſed ſufficit, quòd de facto moneatur, & de facto ſpolietur. *Lott. num. 84.* citans *Abb. in c. ex parte. & c. qualiter de Cler. non reſid. Felin. in c. 2. de reſcript. & c.* ita ut poſt relatam dictam monitionem perſonaliter executam, & lapſum temporis in ea conſtitutũ non ſit neceſſe aliud tempus exſpectare; ſed illicò poſſit procedi ad privationem, mediante promotione alterius. *Lott. num. 82.* citans *Gl. ad c. quoniam frequenter. Mantie. decis. 67. n. 5. & c.* tenetque hoc ipſum, etiamſi aliter conſtet monitionem ad ejus noticiã deveniſſe. *Lott. n. 90.*

Quæſtio 392. Quid ſi ſciatur locus, ſed ipſe abſens impediãt, ne perſonaliter moneatur?

Reſpondeo: tunc probato, hujusmodi impedimento, debet citari per edictum, eãque citatio operabitur eum effectum, quem citatio perſonalis juxta *c. quoniam frequenter. Lott. n. 92.* ita ut non ſit opus citationem illam iterare, aut exſpectare alium lapſum temporis *Lott. n. 93.* citans *Abb. in c. ex tue. n. 12.* Porò impedimentum illud probari poterit, vel per formalem relationem execu-

toris

Ordinariis per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliisque juris remedia, etiam usque ad privationem compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscunque beneficii, passionis, statuto, etiam juramento quacunque auctoritate confirmato, consuetudine etiam immemorabili, qua potius corruptela censenda est, sine appellatione aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugeniana constitutionis suspendi posse &c. ita Concilium: præter quæ super residentia Prælatorum, aliorumque curam animarum habentium emanavit constitutio Pii IV. ejusque motus proprius, in quibus præter pœnas constitutas à Trident. in virtute S. obedientiæ, nec non sub pœna privationis illorum, & amotionis ab Ecclesiarum regimine, atque amissionis facultatis testandi, & disponendi, aliisque pœnis suo & Romani Pontificis arbitrio imponendis renovat præceptum residendi. Vide de hoc Paxjard. l. cit. n. 20.

5. Circa illam autem Concilii dispositionem præter notatum paulo ante de obligatione restituendi intrante ipso jure absque sententia declaratoria. Notandum primò, præter peccatum mortale à Concilio tres statui pœnas absentibus ultra duos menses curatis sine justâ causâ & licentiâ obtentâ, nimirum amissionem fructuum, infractionem censurarum Ecclesiasticarum, & privationem beneficii, atque ita ut ipsum Concilium ait c. 1. sess. 6. quin & ut de c. 1. sess. 23. ait C. Luca ad Trid. d. 4. n. 15. & in genere Azor loc. cit. c. 6. q. 4. innovantur per dictum antiquorum Canonum dispositiones, & pœnæ jure communi constituta.

6. Notandum secundò, non tamen innovari per Concilium pœnam privationis ipso jure incurendam statutam c. extirpanda, sed potius eam hodie cessare, ita ut hodie, etiam post monitionem absens parochus non sit ipso jure privatus beneficio parochialis; aliâ enim statim procedendum esset ad declarandum talem privatum, nec esset in arbitrio Episcopi, qua via, & quo remedio ex iis, nimirum dictis tribus uti vellet. Garc. loc. cit. n. 139. Paxjard. n. 64. citans Paris. de resign. l. 1. q. 10. n. 61. & Barb.

7. Notandum tertio, vi dicti decreti Conciliaris necessarium non esse, ut Episcopus in his pœnis infligendis servet ordinem, ita ut prius infligat censuras, dein persistentibus in contumacia amissionem fructuum, ac denique privationem; sed poterit absque aliis pœnis mox procedere ad privationem, cum Concilium relinquat id liberum Episcopis, declaratioque S. Congreg. ad cit. c. 1. sic habet: *compellere arbitrii est Episcopi, qua via, & quo remedio ex iis uti voluerit contra non residentes* Garc. loc. cit. n. 139. Paxjard. loc. cit. num. 65. citans Barb. c. 8. de off. Paroch. n. 73. Lott. n. 115.

8. Notandum quarto, quòd dum Concilium dicit: quòd si per edictum citati etiam non personaliter contumaces fuerint, posse Episcopum procedere contra eos per censuras, id intelligendum esse cum terminis habilibus, nimirum vel ubi citandus dolose latitat, seu aliâs impedimentum præbet, quò minus citetur, in quo casu citatio per proclama; vel edictum illum reddit verè contumacem, ac si personaliter citatus esset: vel intelligendum de censuris minoribus, puta interdicto, suspensione &c. C. de Luca de benef. d. 60. n. 8. & 9. Excommunicationem verò cum sit pœna gravissima, atque in spiritualibus plusquam ordinaria, majusque sit aliquem excommunicari, quam tem-

poraliter plecti capite, omnino necessaria est personalis citatio juxta c. sacro, de sententia excomm. & Buratt. deis. 176. n. 1. Card. de Luca ibid. n. 7. qui etiam n. 10. subjicit, quòd observantia prædecessorum non residendi de facto, ubi etiam damnata tanquam corruptela, etsi non firmaret statutum, nec induceret excusationem ab onere residendi in futurum, præbeat tamen excusationem à contumacia, & incurfu pœnarum de præterito juxta deducta per Farinac. q. 95. nu. 1. & seq. quòd scilicet mala consuetudo non excuset ab aliis effectibus civilibus, sed bene à pœna. Similiter etsi sacra etiam Congregatio declaraverit; posse quoque ad ipsam pœnam privationis procedi, prævia sola ista citatione per edictum sine personali monitione seu citatione, ut testatur Fagn. in c. ex tua. de cler. non resid. n. 31. dictumque est per Rotam in una Caligurit. Canoniciis coram Cantuccio, adeoque per hoc Trid. decretum, id quòd aliâs jure communi dispositum, nimirum seclusâ dolosa latitacione & affectato impedimento ad inducendam veram contumaciam, ob quam ad hujusmodi pœnam ordinariam procedi valeat, opus esse citatione personali; nihilominus adhuc id intelligendum, ubi absentia esset culpata & injusta, & incertum ubi Clericus talis moratur, non autem ubi locus scitur, & non residentia non est omnino culpa, sed ex aliquo motivo saltem colorata, docet C. de Luca de benef. d. 77. n. 11. citans Fagn. in cit. c. ex tua. nu. 4. & Lott. n. 83. cum seq. ubi etiam dictus Cardinalis num. 12. ait: dictum decretum conciliare de sufficientia solius edicti procedere in solis parochialibus; in dignitatibus enim & Canonicatibus, aliisque beneficiis Cathedralium & Collegiarum dispositum est providisse circa pœnas aliter, citatque pro hoc Fagn. ubi ante n. 14. & 15. ubi etiam advertat, mendosam esse declarationem enunciata per Mantuicam decis. 67. n. 6.

9. Notandum quinto, quoad amissionem fructuum pro rata absentia illâ incurri, ut dictum, ipso jure, adeoque absque eo, quòd ab Episcopo infligatur, aut quasi executioni detur hæc pœna (quamvis Laym. l. 4. rr. 2. c. 6. n. 6. apud Parh. loc. cit. n. 74. dicat amissionem fructuum pro rata absentia absque omni sententia judicis faciendam, in eo rigore receptum non esse, si per absentiam culpabilem clerici notabile damnum Ecclesie illatum non sit; quia Vicarius interim constitutus erat) ubi tamen parochi negligunt dictos fructus restituere, Episcopus in executione facienda super istis fructibus, quos Parochi pro rata absentia non fecerunt suos, non tenetur observare intervalla, aliâque, quæ aliâs vi c. 1. sess. 6. observare debet, quoties in pœnam omittæ residentia vult subtrahere partem fructuum, quos suos fecerunt. sic habet declaratio S. Congreg. apud Garc. n. 32.

10. Notandum sexto, non posse hanc pœnam remitti ab Episcopo, cum non possit dispensare contra Canones, dictique fructus ob non residentiam restituendi sunt integrè, & nullum locum habeat compositio juxta cit. c. 1. Trid. Garc. n. 30. citans Navar. Rodriq. &c.

11. Notandum septimo, quòd sicut dicti fructus ab Episcopis restituendi sunt fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus diœcesis prout maluerint, ita restituendos à Parocho debere restitui fabricæ Ecclesie suæ parochialis, aut pauperibus ipsius parochiæ, etsi non reperiantur pauperes intra limites parochiæ, restituendi sunt præcisè fabricæ Ecclesie,

elefia, etiamſi pro tunc non indigeat, quia poteſt egere ſaltem quo ad ornamenta. *Garc. n. 31.* citans clarã deſuper S. Congregationis declarationem.

12. Notandum octavo: quod etſi dicta pœna extendantur ad omnes habentes beneficium aliquod curam animarum habens, adeo que ad ipſos etiam Coadjutores, & Vicarios perpetuos, non tamen pertinent ad Abbates ad Priores habentes curam animarum ſuorum religioſorum, ſed ad ſolos habentes curam animarum ſecularium per ipſos inſinet adminiſtrandam; de tali enim cura loquitur Concilium, ut reſpondit etiam S. Congreg. regulares autem in adminiſtratione ſuorum regularium relinquit ſuis ſtatutis, & ſuperiorum regularium ordinationibus. *Leſſ. loc. cit. n. 161.* Addit *Engels de cler. non reſid. n. 5.* pœnas illas circa amiſſionem fructuum in Abbatibus non reſidentibus propterea locum habere non poſſe, quia illi propter votum religioſa paupertatis proprios redditus non habent, ſed omnia monaſterio acquirunt, quod ex Abbatis culpa damnificari non debet juxta *c. delictum, de reg. juris, in 6. & c. ſi Episcopum, 16. q. 6.* unde per alia media Eccleſiaſtica contra contumaces debere procedi.

13. Notandum nono: quod dum Concilium dicit, dictas pœnas contra Parochos non reſidentes privilegio, licentiã, ſtatuto, conſuetudine immemoriali, aut etiam appellacione, aut inhibitione ſuſpendi non poſſe, plures apud *Garc. loc. cit. n. 161.* tenere, generaliter id accipiendum eſſe contra abſentes ſive obediẽtes, ſive contumaces; neque tamen etiam Concilium ibi tollere appellacionem devolutivam, ſed ſolum ſuſpenſivam tenet *Garc. ibid. n. 162.* reſtans, ſic ſæpe cenſuiſſe S. Congregationem.

14. Notandum decimo, poſſe ſic Episcopum compellere quoque Rectores parochialium, etſi earum collatio pertineat ad inferiores collatores, ut habet S. Congregationis declaratio ſuper *cit. c. 1. ſeſſ. 23.*

15. Notandum denique circa ordinem procedendi ad privationem contra non reſidentem, quod licet privatus ob non reſidentiam deſtituatur omni jure & poſſeſſione, nec per appellacionem ſuſpendatur exercitio juxta *c. relatum, & c. conquirente, de cler. non reſid.* & diſpoſitionem Trident. *cit. c. 1. ſeſſ. 25.* & conſtitutionem Pii V. *67. Lott. cit. q. 27. n. 75.* id tamen intelligi, ſi juris ordine ſervato proceſſum fuerit, alias enim ſententia erit nulla, poteſtque pro parte illius, contra quem eſt lata, inſtari pro manutentione in poſſeſſione. *Lott. n. 76.* citans *decis. 1346. Seraph. per totam.* Hinc jam pro contingentiã variorum caſuum.

Quæſtio 390. An dum abſentia à principio fuit juſta, quia nimirum ex juſta cauſa, & cum licentiã Superioris conſeſſa ad certum tempus, quod jam elapſum eſt (in quo caſu, quod non revertitur infra tempus, reputari eum deſertorem beneficii, & cenſeri illum vagari, ait Lott. n. 77. citans Bellamer. & jus civile) requiratur monitio anrequam ſpolietur, & beneficium conferatur alteri?

1. **R**eſpondet primo *Gl. in c. quoniam frequenter* affirmative Reſpondet ſecundo *Jo. And. in*

idem c. nu. 52. ſub diſtinctione, nimirum opus non eſſe monitione, ſi in ipſa licentiã conſeſſa inſerta fuit monitio: ſi autem inſerta non fuit, opus eſſe monitione, aut citatione. *Lotterius num. 79.* ait quod ipſe in praxi non recederet à dicta diſtinctione, etſi in puncto juris veriore cenſeat ſententiam illam antiquorum apud eundem *Jo. And. loc. cit.* quæ dicit, debere moneri, vel exſpectari per ſex meſes, ita ut elapſis iſtis meſibus ultra tempus licentiã abſque ulla monitione procedi poſſit ad privationem, eod quod cum nullus canon exiſtet, qui hanc neceſſitatem monendi expreſſe imponat, ſubintret diſpoſitio juris civilis, à quo hoc determinatum eſt, ut effluxio ſex meſium à die elapſi temporis conſeſſi per ſe ſola ſufficiat, ut miles qui comœatum obtinuit tanquam deſertor, etiamſi poſtea revertatur, habeatur & loco moveatur ſuo: quamvis ſi reverſus probaverit juſtum impedimentum redintegretur. *l. deſertorem. ff. de re milit. quod ipſum in noſtra materia diſpoſuerunt Canones, ut c. præſentium 7. q. 1. Lott. n. 80. & ſeq.*

Quæſtio 391. Quid ſi temerè reſceſſit, ſciaturque locus in quo moratur, neque ipſe latitat, vel impedit acceſſum ad ſuam perſonam?

Reſpondeo: debet legitimè moneri, ut ad ſuam Eccleſiam revertatur intra tempus conveniens juxta locorum diſtantiã & temporis qualitatẽ, arbitrio Episcopii præſigendum: & ſi intra illud non redierit, vel cauſam juſtam, quo minus redierit, non oſtenderit (quin & reſidentiam continuãrit; non enim per ſimplicem reditum videtur ſatisfactum monitioni, aut contumacia purgata, etiamſi fuerit reſidentia continuata *Lott. l. 3. q. 27. num. 91.* dicens ſic docere omnes, ac præcipuè *Jo. And. ad c. ex parte*) poterit poſtmodum Eccleſia privari, ut eſt caſus in *c. inter quatuor, & c. ult. de cler. non reſid. Lott. n. 83.* ita ut opus adhuc ſit tali monitione, etiamſi abſentia non ſit notoria, niſi ipſi ſuperiori præſentiam exigenti. *Lott. num. 85.* quantumcunque diuturna fuerit abſentia juxta *c. ex parte & Gl. 16. v. decem annorum. Lott. num. 86.* Non tamen requiritur monitio, uti nec privatio ſolennis, & judicialis, ſed ſufficit, quod de facto moneatur, & de facto ſpolietur. *Lott. num. 84.* citans *Abb. in c. ex parte. & c. qualiter de Cler. non reſid. Felin. in c. 2. de reſcript. & c.* ita ut poſt relatam dictam monitionem perſonaliter executam, & lapſum temporis in ea conſtitutũ non ſit neceſſe aliud tempus exſpectare; ſed illico poſſit procedi ad privationem, mediante promotione alterius. *Lott. num. 89.* citans *Gl. ad c. quoniam frequenter. Mantica. decis. 67. n. 5. & c.* tenetque hoc ipſum, etiamſi aliter conſtet monitionem ad ejus uoticiã deveniſſe. *Lott. n. 90.*

Quæſtio 392. Quid ſi ſciatur locus, ſed ipſe abſens impediatur, ne perſonaliter moneatur?

Reſpondeo: tunc probato, hujusmodi impedimento, debet citari per editum, eãque citatio operabitur eum effectum, quem citatio perſonalis juxta *c. quoniam frequenter. Lott. n. 92.* ita ut non ſit opus citationem illam iterare, aut exſpectare alium lapſum temporis *Lott. n. 93.* citans *Abb. in c. ex tue. n. 12.* Porro impedimentum illud probari poterit, vel per formalem relationem execu-

toris

toris super tali impedimento. ut Menoch. *de arb.* c. 112. n. 19. Lott. n. 94. si autem talis relatio formalis haberi nequit, ex aliqua violentia poterit justificari ex minus iustis & informibus probationibus. Lott. *ibid.*

Quaestio 393. Quid si penitus ignoretur, ubinam gentium vel locorum degat absens, ita ut nequeat personaliter citari?

1. **R**espondeo: tunc debet citari tribus vicibus & expectari per sex menses, & non ante hos elapsos privari potest *c. ex tua. & ibid.* DD. praecipue Abb. n. 13. Lott. n. 95. citans Mantica. *decis.* 12. n. 2. & *Rotam.* Idem est, dum scitur quidem locus, sed is talis est, in quo non potest commode citari. Lott. n. 96. testans sic clarè censuisse Rotam apud Mantica. *loc. cit.* & esse ex mente Abb. *in c. quoniam freq.* n. 11. *ut lite non contestata.*

2. Circa hunc casum observandum primò, quòd antequam decernantur edicta, debet constare Episcopo non simpliciter de absentia, sed de tali absentia qualificata per summariam informationem, quam sumer à personis fide dignis extra judicialiter, nemine citato, juxta practicam, quam docuit Bart. *in Extrav. ad reprimendam. v. per edictum. n. 6.* Lott. l. 3. q. 27. n. 97.

3. Secundò, non minuendum hunc numerum ternorum edictorum, quasi unum solum cum peremptorio sufficeret pro tribus, ut censuit Oldra. *conf.* 196. n. 6. Canonibus enim exigunt trinam hanc citationem per edictum, non solum, ne praematurè procedatur; Verùm etiam, quia facilius potest pervenire ad noticiam absentis citatio, si ter fiat, quam si semel cum peremptorio; & quia ex hac multiplicatione inturgit major contemptus iudicis & major contumacia, ut Felin. *in c. quoniam freq.* n. 32. & Bellamer. *ibid.* n. 16. Lott. n. 99. Et ita regulare est, ubi agitur de incurfu poenae, nusquam unicam citationem sufficere pro tribus. & sic sentire omnes *in c. ex tua.* testatur Lott. n. 100. qui tamen addit n. 101. tolerari nihilominus posse sententiam Oldradi, si agatur de parochiali ob rationem particularem, de qua Hojed. p. 1. c. 18. nu. 24. Addit etiam Garc. *cit. p. 3. c. 2. n. 160.* in genere, ad procedendum contra absentes, praeter privationem non videri opus trina citatione per edictum, sed sufficere unam peremptoriam, quamvis trinam requiri etiam ad privationem fructuum dicat tenuisse Rotam.

4. Tertiò dictum lapsus sex mensium debere computari post lapsum ultimi peremptorii. Lott. n. 102. citans Abb.

5. Observandum denique tanquam quid commune his quatuor casibus, nimirum non esse necessariam positivam pronunciationem super privatione, sed sufficere declaratoriam super vacatione ob non residentiam. Lott. nu. 103. citans Mantica. *decis.* 67. nu. 8. vel quòd beneficium conferatur tanquam vacans. Abb. *in c. inter quatuor. num. 2.* Butrio *in c. ex tua. num. 9.* apud Lott. *ibid.* cum in sententiis valeat argumentum à consequente ad necessarium antecedens, ut dicatur pronunciatum super consequens, dicatur etiam implicitè pronunciatum super tale antecedens.

Lott. n. 104. ex Mantica
loc. cit.

Quaestio 394. Quid si post requisitionem seu citationem comparuerit excusator, vel etiam redierit ipse absens?

1. **R**espondeo ad primùm: si comparuerit excusator, qui causas absentia, & iusti impedimenti proposuerit, nisi hæ causæ fuerint excusæ, processus & omnia erunt nulla. Bart. qui etiam tradit modum illud deducendi in praxin *in l. quaesitum. n. 4. de re iudicariar.* prout etiam *in l. 1. n. 4. c. de divers. tempor. praescript.* tradit; an & quando teneatur sic monitus excusatorem mittere, vide Lott. n. 106. & 107.

2. Respondeo ad secundum: si nemo comparuerit, sed ipse absens postmodum reversus duxerit, & probaverit impedimentum, quo tenebatur, validus quidem erit processus cum omnibus inde secutus Lott. l. 3. q. 27. n. 108. citans Jo. And. *in c. inter quatuor. num. 2.* sed ei subvenitur extraordinario remedio in integrum restitutionis, juxta text. *c. praesentium 7. q. 1.* Lott. n. 109. citans Alex. de Nevo *in c. ult. de Cler. non resid. n. 22.* unde jam poterit iudicium per procuratorem promoveri coram Ordinario eodem, sive per viam nullitatis, si causæ propositi impedimenti non fuerint discussæ, juxta gl. ult. *in l. iudex. ff. de re iudic.* vel per viam restitutionis, si impedimentum non fuit propositum, possit tamen probari *l. praesenti. ff. de minor. Lott. n. 110. & 111.* Porro iusti impedimenti causæ reducuntur ad Magistratús imperium, tempestates, aut vim fluminis, ad valetudinem jurisconf. *ad l. 2. ff. si quis caution.* Lott. n. 112. Et quoad valetudinem standum est medicorum relationi, juxta *l. semel. c. de re milit.* quin etiam proprio juramento infirmi, si concurrat aliqua verisimilitudo ex vestigiis infirmitatis, v. g. si sit facie extenuata. Bart. *in l. quaesitum.* vide Lott. n. 113.

PARAGRAPHVS II.

De onere residendi aliorum beneficiorum non curatorum.

Quaestio 395. Quinam praeterea, & quo jure residere teneantur? ac imprimis quid sit hac in parte circa beneficia simplicia in genere?

1. **R**espondeo primò: spectatà juris communis dispositione, omne beneficium, quantumcunque simplex habet onus residendi. Lott. l. 3. q. 27. n. 8. dicens hanc esse communem omnium opinionem. Garc. p. 3. c. 2. n. 1. citans quamplurimos. Excipit tamen *ibid.* praetimoniam, seu praetimoniales portiones, quas dicit videri ex sua institutione nullum habere servitiū annexum, quam recitationem horarum, citat pro hoc Azor. l. 10. c. 4. *ad finem.* Navar. *de orat. miscell.* 48. alias 43. Puteum &c. contra Hojed. *de incom. c. 17. n. 25.* Cur verò residentiam requirant de jure communi rationem vivam dari à Tholo. *de benef. c. 7. nu. 1.* & Covar. *var. resol. l. 3. c. 13. num. 3.* dicit Lott. *loc. cit.*

2. Re-

2. Respondeo secundò: ex eo, quod postea multa beneficia facta sint insufficientia ad sustentationem illa obtinentium, per generalem consuetudinem beneficia hujusmodi simplicia onus residendi exuerunt. Lott. num. 9. Garc. num. 3. & seq. pro hac communi citans quamplurimos. uti & plures decisiones Rotæ, & S. Congregationis declarationes, in quarum etiam una dicitur: *Episcopus non potest cogere obtinentes beneficia simplicia aliquod personale servitium suis beneficiis impendere, cum ex antiquissima totius Ecclesiæ consuetudine non nisi ad officium recitandum teneantur.*

3. Respondeo tertio: consuetudinem hanc generalem non residendi in beneficiis simplicibus cessare, & requiri residentiam, ubi aliud inductum est jure speciali, v. g. ubi adest statutum, vel consuetudo in contrarium, & potissimum dispositio testatoris, seu fundatoris. Garc. n. 11. citans Felin. in *c. dilectus. de rescript. n. 1.* Zerol. v. *beneficium, & v. privatio*, pluresque ad fufum Rotæ decisiones. Nihil enim est, quo minus ex statuto Ecclesiæ alicujus possit induci hæc necessitas etiam abrogando consuetudinem; sive fiat hujusmodi statutum per solum capitulum sine interventu Episcopi, sive per solum Episcopum sine capitulo; modò semper urgeat necessitas, vel utilitas Ecclesiæ ex defectu ministrorum. Lott. loc. cit. num. 15. & 16. citans Abbatem in *c. cum omnes. de constit. num. 1.* & ibidem eum secutos Decium & Felin. Nihil enim hoc casu decernitur contra jus, sed potius dimota illa consuetudine reditur ad jus commune, & vel sic ad statutum majoris perfectionis ex mente citatorum AA. & Rotæ in *decis. 375. num. 4. p. 2. recent. Lott. num. 17.* decerneretur autem contra jus, si vel cessaret causa, vel decretum de residendo non afficeret omnes aequaliter, sed aliquos tantum ejusdem gradus & ordinis. Lott. num. 18.

Questio 396. An, & quando exprimenda, præsumenda, & arguenda sit qualitas residentialis in beneficiis istiusmodi simplicibus?

1. Respondeo ad primum: licet opus non sit, ut ait Rota in *una Verdu. canonicatus 23. februarii An. 1587. coram Gispio* apud Garc. p. 3. cap. 2. num. 4. probare, quòd Capellania obrenta narrata in gratia non requirat residentiam, cum beneficia simplicia de generali consuetudine residentiam non requirant. Hæc tamen qualitas vel ex hoc ipso, quòd propter generalem illam consuetudinem non præsumatur, veniat omnino exprimenda, ubi ea supponitur, sive versetur in gratia provisiva, sive unione aut suspensione. Lott. num. 25. & seq. citans pro utroque plures.

2. Respondeo ad secundum: de cætero in dubio non præsumitur in esse beneficio qualitas ista residentia propria, & præcisè juxta communem. Conc. ad reg. 8. gl. 15. num. 19. & 21. de Luc. de *benef. d. 58. n. 4.* citans Jo. And. Abb. Butrio & alios in *c. fin. de Cler. non resid.*

3. Respondeo ad tertium: neque arguitur ex onere canendi, v. g. litaniarum, vel etiam certis horis assistendi divinis in choro, cum ista assistentia importet solum residentiam causativam, de qua supra. Idem Card. de Luca loc. cit. & d. 57. num. 7. Sicut autem ex pretii seu emolumentum quantitate arguitur contrahentium, vel disponentium voluntas, ita etiam ex emolumentis beneficii & oneribus dubia voluntas fundatoris circa onus residendi arguitur; ita ut in dicto casu dubii, dum reditus

P. Leuren. Fori Benef. Pars I.

sunt tenues, & improporcionati isti oneri residendi bene arguitur, non fuisse eam fundatoris voluntatem. Card. de Luca loc. cit. num. 8. & 9. qui etiam d. 59. num. 5. advertit in similibus beneficiis simplicibus non attendendam nuncupationem Canoniceorum, sive quòd tales beneficiati hic & nunc quandoque vulgò dicantur Canonici, & Ecclesiæ Collegiales; non enim attenditur cortex & formalitas verborum, sed substantia veritatis, adeoque sola nuncupatio non facit Canonicos. Vide quoque quoad hæc, nimirum unde beneficio simplici à fundatore impositum onus residentia præcisè arguatur, dicta superius. Vide etiam Lott. hic loc. cit. num. 12. & seq. ubi etiam ait n. 14. quòd etsi fundator dixit: *celebret per se ipsum*, concludatur requiri residentiam, non tamen refragetur Rota, ut per Mantiam *decis. 67. num. 12.* in hoc casu aliquando fuisse præstitum servitium per substitutum aut aliter observatum. Ac denique n. 20. ait, beneficium rectè censeri ratione ei annexi Ordinis requirere residentiam (intellige præcisam) citatque pro hoc se ipsum l. 2. q. 47.

Questio 397. Quid sit in hoc puncto quoad obtinentes in Ecclesiis cathedralibus aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones?

1. Respondeo: tenentur hi ad residentiam, ita ut non liceat eis vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses etiam continuos (ut Congregatio declaravit) ab iisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, salvis nihilominus eorum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt (sic ut in isto casu tunc nequidem dictis tribus mensibus liceat abesse) ita Trident. *sess. 24. c. 12.* Censet quoque Lott. loc. cit. num. 20. & seq. ideo etiam requiri in Canonicis & portuariis Ecclesiarum cathedralium residentiam personalem, quia ex dispositione Trid. loc. cit. in cathedralibus omnes canonicatus, & portiones habent annexum Ordinem sacrum, cum beneficium ratione annexionis Ordinis sacri dicatur requirere residentiam tam de jure quàm consuetudine, ut Card. in *c. ult. de Cler. non resid.* & Alex. de Nevo in *c. pervenit. de appellat. apud Lott. ibid.*

2. Porro circa hæc notanda & deducenda sequentia potissimum ex Garcia. Primò comprehendendi hæc Concilii dispositione dignitates etiam principales, quæ sunt capita Ecclesiarum collegiatarum, & habent tantum jurisdictionem in Canonicos, & deservientes in illis Ecclesiis, ut habet declaratio S. Congreg. apud Garc. p. 3. c. 2. n. 181. etiam si hæ dignitates essent exemptæ à jurisdictione Episcopi. Garc. *ibid.*

3. Secundò eum, qui habet dignitatem, maxime principalem, in collegiata, cui competit etiam sedes in cathedrali, teneri residere in collegiata, non obstante, quòd dicta sedes requirat etiam residentiam in Cathedrali, quia sedes illa in Collegiata, est dignior, cum ibi sit caput. Garc. num. 182. referens fusè sic resolutum in *una Vallejolet. residentia coram sacro 1. Junii 1611.*

4. Tertio eum, qui obinet Canonicatum, & Monasterium ab animarum cura liberum, teneri residere in Canonicatu; eò quòd in Monasteriis & Abbatibus, quæ curæ & conventu carent, necessaria non est residentia. Garc. n. 183. juxta S. Congreg. declarationes, quas citat,

N

5. Quar-

5. Quàrdò eum, qui habet ex dispensatione duas dignitates, vel duos Canonicatus, dum æquales sunt, posse, in quo maluerit, residere, aliàs tenetur residere in digniore, vel in eo beneficio, quod majorem residendi causam habet; sic etiam, qui præter Canonicatum aliud beneficium habet ex legitima dispensatione, quod majorem vel æqualem causam residendi habet, licet non inter sit muneris, quod exigit Canonicatus, non potest tamen eo privari, nec alià penà affici, nisi privatione distributionum quotidianarum. *Garc. n. 185. & seq. ex variis S. Congregat. declarationibus.*

6. Quintò, per dictam Concilii dispositionem derogatum etiam consuetudini immemoriali non residendi, seu abessendi ultra tres menses, ita *Garc. n. 197.* postquam multa attulisset in contrarium à *nu. 190.* citans pro hac sententia *Covar. variar. resolut. l. 3. c. 13. n. 9. Hojed. de incomp. c. 17. n. 20.* & quamplurimas desuper claras S. Congregationis declarationes, quarum una sic habet: *S. Dominus noster Greg. XIII. ex sententia S. Congregationis declaravit, immemoriam consuetudinem non excusare à residentia in Cathedralibus & Collegiatis insignibus; in Collegiatis autem non insignibus posse excusare, si Ecclesia sint rurales prorsus destituta, aut in quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, aut in quibus adeo tenuis redditus essent, ut Canonicos aliunde non habentes, unde viverent, alere non possent; & sufficit ad excludendam immemoriam, quod aliqui Canonici residerint &c.* unde ait *Garc. n. 199.* obtinentes dignitates in talibus Ecclesiis, non posse hodie excusari à residentia, licet ante Concilium Trident. essent in consuetudine immemoriali non residendi; nec etiam videri posse eos excusari dicendo, quòd Concilium non sit quoad hoc receptum in dictis dignitatibus & certis Ecclesiis, quas nominat; eò quòd dum Concilium derogat consuetudini immemoriali, videatur ei derogare tanquam irrationabili, ut *Covar. loc. cit. n. 5.* adeoque non videatur excusare non receptio. ita ille: citans desuper seipsum *p. 11. c. 5. n. 161.*

7. Sextò, obtinentes dictas dignitates teneri residere, etiam si ante Concilium cum iis esset litigatum super residentia, & habuissent sententiam, & rem iudicatam in favorem, quia probaverant immemoriam consuetudinem non residendi; cum enim sententia illa & res iudicata fundetur, & inicitur consuetudini immemoriali, non dat plus roboris illi, quam de se habet, sed solum imponit finem liti, & sententia non dat jus, sed declarat competere jus ex illa consuetudine. *Garc. nu. 210.* citans desuper S. Congregationis declarationem; addensque *nu. 212.* non obtare in contrarium adducta à *n. 200.* nimirum quòd derogatione sententiarum non comprehendantur ea sententia, quæ jam transierunt in rem iudicatam; cum id ipsum procedat solum, ubi non constat sententiam & rem iudicatam fundari, & inniti fundamento revocato, quale hic est ipsa consuetudo immemorialis, cui, ut dictum, derogatum est.

8. Septimò, non tamen per Concilium derogatum esse statuto à sede Apostolica confirmato, quo conceditur abesse ultra tres menses. *Garc. n. 214 & seq.* citans plures decisiones S. Congr. modò tamen statutum confirmatum sit ex certa scientia, & cum causâ cognitione; statuta enim & concordia confirmata in forma communi, non censentur præservata, sed derogata per Concilium. *Garc. n. 221. & seq.* juxta declarationem S. Con-

gregationis, quam recitat *num. 222.* idque verum dicit *num. 223.* etiam si concurrant consuetudo immemorialis, concordia seu statutum, & confirmatio Papa. Porro illa confirmatio est ex certa scientia, & cum causâ cognitione, in qua est insertus tenor, vel saltem narrata substantia, & est expedita præcedente solitâ discussione. *Garc. num. 226. & 227.* citans *Mandol. in c. 1. de confirmat. utili. Molin. de Hispan. primog. l. 2. c. 7. num. 9. Mascard. de prob. concl. 228. &c.* secus est de alia confirmatione, etiam si signanter in ea habeatur clausula: *ex certa scientia*: ut videre est ex pluribus Rotæ decisionibus apud *Garc. n. 131.* & consequenter non esse talem confirmationem præservatam in decretis Trident. quamvis ipse dicat *num. 133.* confirmationem, in qua appolita est clausula: *ex certa scientia*: esse confirmationem ex certa scientia, & non in forma communi, ad effectum executandi actum aliàs in jure invalidum, ut etiam *Molin. de iust. tom. 1. tr. 2. d. 174.* licet non tollat defectum intentionis, nec purget vitium subreptionis, sive non operetur, quoad ea, quæ sunt facti. Vide de hoc fusè agentem *Garc. loc. cit.*

9. Octavò, derogatum statuto, vel consuetudini aliquarum Ecclesiarum, in quibus ultra tres menses dabatur, singulis mensibus dies unus pro certa aliqua occupatione, v.g. pro tonsione barbæ. *Garc. n. 248.*

10. Nonò, Concilium non derogasse indultis ac privilegiis Apostolicis, quibus conceditur posse abesse ultra tres menses à servitio Ecclesiæ. *Garc. num. 259.* lex enim generaliter loquens non tollit privilegium particulare concessum super eo, de quo lex generalis loquitur. *Oldr. conf. 228. Felin. in c. 1. de rescrip. num. 10. Mandol. ad reg. 4. cancell. q. 7. nu. 5.* & alii apud *Garc. ibid.* Et ubi Concilium dictum vult privilegiis derogare, id exprimit *Garc. n. 260.* ut censuit S. Congregatio apud *Germon. de indult. cardinal.* Nec obstat Bulla Pii IV. revocatoria privilegiorum in his, in quibus decretis Tridentini contrariantur, quæ habetur ad finem Concilii; quia cum dicta Bulla regulanda & intelligenda sit secundum ipsa decreta Concilii, & terminos illorum, & sic restringenda ad ea tantum, quæ per dicta decreta prohibita sunt cum derogatione privilegiorum. *Rodrig. qq. regul. tom. 1. q. 8. a. 6. Vivaldus in candelab. aureo. tit. de absolut. n. 40.* apud *Garc. nu. 262.* non extendit se nisi ad ea decreta, quæ dictam derogationem privilegiorum annexam habent. *Germon. loc. cit.* apud *Garc. n. 261.* referens sic censuisse S. Congregationem. Contra quæ si opponas S. Congregationem declarasse, ut videre est apud *Garc. n. 267.* Regulares vi suorum privilegiorum non posse à casibus Episcopo reservatis absolvere, & tamen ubi hac de re agitur, & id inhibetur in Trident. *sess. nimirum 14. c. 7. & Can. 11.* non adest revocatio privilegii, vi cuius id poterant regulares ante Trident. Ad hoc inquam, responderet *Garc. n. 301.* aliorum responsionibus rejectis, & aliquot assertionibus præmissis, prædicta privilegia ab illis absolventi non solum ante Tridentinum concessa, sed & post illud ante Gregor. XIII. sublata esse, non per Trident. sed per declarationem & decretum Gregorii XIII. Quòd si præterea opponas dictam Bullam Pii IV. juxta hanc explicationem fore superfluum. Responderet idem *Garc. n. 305.* id negando, cum facta fuerit ad hoc, ut omnia & singula privilegia in his, in quibus decretis Concilii illa revocantibus contrariantur.

eriantur, revocata censeantur, non obstante, quod sint concessa motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, seu etiam quorumcunque Principum intuitu, & ex quacunque honesta causa, & cujuscunque sint tenoris; ita ut videatur dicta Bulla emanasse ad corroborandam derogationem privilegiorum in decretis Concilii contentam, ut Rodriq. *loc. cit.* q. 8. a. 6.

11. Decimo censeat Garc. *num.* 344. Concilium non derogasse statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, quibus statuitur & conceditur beneficiatis, qui per quadraginta annos continuos beneficio pacifice concessio per se ipsos deservierunt, residendo & interessendo divinis, ut à dicta Ecclesia deinceps, quoad vixerint, ut emeriti abesse liceat, & tanquam presentes in choro habeantur tam ratione fructuum præbendarum, quam distributionum quotidianarum, referretque sic iisdem ferè verbis censuisse S. Congregationem & Gregor. XIII.

12. Denique observandum, non sufficere præsentiam & interessentiam chori per integros novem menses collectos ex punctaturis; ita ut qui novem partes punctaturarum ex duodecim habuisset, servitio novem mensium satisfecisset, sed dies ipsi residentie & servitii sive continui, sive interpolati integri esse, & computari debent ad complementum istorum novem mensium. Barb. *de can. c. 2. n. 12.* Garc. *n. 327.* apud Paxjard. *n. 77.* citantes S. Congregat. declarationem. Verùm hac omnia ubi dicta Concilii Trid. dispositio in rigore suo recepta est.

13. De cætero namque notandum, hanc constitutionem Tridentini in multis Ecclesiis, præsertim Germaniæ nostræ, quin & in aliquibus Hispaniæ, de quibus Garc. *num.* 330. non esse receptam, dum alicubi tantùm medio anno, alibi tribus tantùm mensibus Canonici residere coguntur, ad lucrandos fructus grossos, quin & in quibusdam Ecclesiis totius anni redditus dividuntur, qui uno solum die præsentibus sunt, & divinis intersunt. Laym. *l. 4. r. 2. c. 6.* Pirh. *loc. cit.* n. 6. Garc. *loc. cit.*

Quæstio 398. Quis Canonici, aliisque præfatis dare possit licentiam non residendi, seu discedendi ab Ecclesia, aut loco beneficii?

1. **R**espondeo primò, hanc facultatem non residendi, etiam ad longum tempus, aut in perpetuum dare posse Pontificem; cum enim is sit supremus legislator, & juri universali, & particulari canonico præsit, & specialiter in beneficiis Ecclesiasticis plenissimam potestatem habeat; possit etiam fundatorum dispositionem immutare, potest pro suo arbitratu obligationem personaliter residendi, ubi ea non nisi jure humano, nempe canonico universali (ut in præsentem materia contingit) vel speciali statuto, aut fundatoris ordinatione requiritur, omnino relaxare, etiam sine causa, saltem validè. Azor. *cit. l. 7. c. 5. q. 1.* Pirh. *loc. cit.* n. 42. etsi non soleat facile dare istiusmodi licentias absentie perpetuæ Gl. *in c. licet canon. de elect. in 6.*

2. Respondeo secundò: cum hodie Canonici, obtinentesque dignitates, & portiones &c. habeant concessos sibi à concilio tres menses vacationis, non potest Ordinarius ultra id tempus dare eis licentiam absentie, nisi in casibus in jure exceptis. Garc. *p. 3. c. 2. n. 97.* Nec nisi ex dictis causis excusare potest canonicum à residentia in choro, ut videre est ex pluribus S. Congregat. declarationibus.

P. Leuren, *Trti Benef. Tom. 1.*

bus, quas recitat Garc. *eodem c. 2. num. 406.* & seq. & dum earum una dicitur: *Episcopus potest ob legitimam causam dare licentiam Canonici à sua Ecclesia servitio*: legitima causa dicitur, quæ est à lege approbata, & in jure expressa, ut Garc. *n. 408.* & dum in alia ad Episcopum Cauriensem dicitur: *Episcopus potest dare licentiam Canonici, ut ab eorum Canonicibus per quatuor menses abesse possint*: sciendum est, quod illa non sit declaratio universalis, sed gratia & facultas specialis facta Episcopo Cauriensi ex causis particularibus, nempe maximi carlaris istius urbis, ut ostendit Garc. *n. 411. & 412.* adeoque hinc malè intulerunt Zerol. & Zechus apud eundem, competere universaliter Episcopis facultatem dandi licentiam ad quatuor menses. Docet nihilominus etiam Paxjard. *lib. 10. tit. 40. num. 130.* quod etiam si causa non sit jure expressa, si tamen legitima & justa boni viri arbitrio censeatur, posse approbari per licentiam Superioris, imò sufficere justam causam, sine licentia, ubi vigeret consuetudo legitime præscripta abessendi ex justa causa sine licentia.

3. Respondeo tertio: multò minus Capitulum potest dare Canonici & præbendatis licentiam absentie, & eos habere pro præsentibus ultra tempus à Concilio permissum, etiam ad breve tempus ex causa justa in jure non expressa, ne quidem per viam gratiæ, & nemine contradicente (ut tenuerunt Jo. Guttier, & Palatio) saltem seclusà consuetudine. Garc. *n. 404.* qui dicit hoc certum esse, cum notum sit, Capitulum non posse dispensare, & gratiam facere in lege Superioris, qualis est illa de residendo *in tit. de Cler. non resid.* & in Trident. *sess. 24. c. 12.* Unde nec valet statutum in contrarium, nisi à Pontifice in forma specifica, & ex certa scientia confirmatum. Garc. *n. 405.* Sed neque stante tali consuetudine, etiam ante & post Trident. semper observata Capitulum concedere potest talem licentiam Garc. *n. 417. & seq.* citans Rutilium Benzonium *in speculo Episcoporum de fuga. l. 1. disputat. 1. q. 7. ad finem dicentem*, Canonicos non posse eximere aliquem à servitio Ecclesiæ, & gratiam Canonico facere, ut non serviat & participet; quamcunque autem consuetudinem in contrarium abusum esse, & corruptelam. Item Covaruviam *l. 3. variat. resolut. c. 13. sub n. 9.* cujus quoque gravissima in hanc rem verba recitat citato *n. 417.* qui etiam dum ait tales consuetudines ad abusum pertinere, nisi detur ea licentia abeundi ex causis à jure communi, vel Ecclesiarum validis statutis expressis, aut saltem iis similibus, per tò *iis similibus* non intelligat causas in jure aut statutis validis non expressas, sed causas in jure aut statutis validis virtualiter comprehensas ex identitate rationis, ut Garc. *num. 418.* Et eo maxime consuetudo ista foret irrationabilis & corruptela, si restricta non esset ad licentias ex causis alias rationabilibus & justis, licet in jure non expressis; dum Capitula ea concedunt sæpe absque ullo delectu, & ex causis non solum non justis, sed & irrationabilibus & vanis; acceditque adhuc major irrationabilitas, & iniquitas consuetudini, dum non restringitur ad tempus breve. Garc. *n. 420. & 423.* citans desuper fufas sacre Congregat. declarationes. Neque in proposito sufficit occulta, quia hæc sæpe ficta est & simulata Ecclesiæ utilitas, sed requiritur evidens. Garc. *num. 421.* Unde jam sequitur non posse tales absentes in virtute talis à Capitulo obtentæ licentiæ facere fructus præbendæ suos, qui

N 2

alias

aliàs residendo, & divinis interessendo lucrifunt. Garc. juxta responsonem S. Congreg. num. 425. Ne quidem sub prætextu, quòd alii præbendari videantur eis donare & remittere partem, quæ sibi erat obventura, sed de hoc infra. Porro posse Capitulum dare licentiam saltem ad breve tempus ex causis in jure expressis, satis indicat, & supponere videtur Garc. n. 433. & seq. ubi docet, quòd si per consuetudinem Ecclesiæ vel statuti capitularis causa in jure aliàs expressa esset ita modificata, ut talis consuetudo vel statutum non posset adhuc dici esse contra jus, sed declarare & limitare veluti jus ex rationabili causa, non posse dare Capitulum licentiam contra tale statutum, seu ut abesset, in quo dicta causa in jure expressa sic modificata per statutum non inveniretur, eò quòd jam talis licentia, seu gratia esset contra jus, v. g. infirmitas est causa iusta absentia in jure expressa, ubi hæc jam ita modificaretur per statutum capitulare, ut solum infirmus, qui domo exire nequit, excusaretur, & haberetur pro præsentate, ratione infirmitatis, hæc modificatio infirmitatis aliàs in jure expressa non esset contra jus, sed limitatio quadam juris ex causa rationabili (nimirum ad cavendas magis fraudes, ne si habiti pro infirmis adhuc exire possent domo, multi fingerent se infirmos, aut ex levissima causa facerent se, ut tales haberi) adeoque jam Capitulum non posset contra hoc suum statutum dispensare, & talem aliquem infirmum, qui domo adhuc exire potest, habere ratione infirmitatis pro præsentate, quia jam ageret contra jus. E contra verò si causa in jure expressa ita modificata esset per consuetudinem vel statutum, ut jam directè esset contra jus, v. g. si statuisset, ut non haberetur pro præsentate ratione infirmitatis, qui venit foris, nec esset præsentatus in Ecclesia, posse tunc Capitulum facere gratiam, & habere talem adhuc pro præsentate; eò quòd tunc talis gratia esset contra statuta, & non contra jus, sed potius ex causis in jure expressis. Unde

4. Respondeo quartò: si obligatio residendi præcisè solum est vi statuti alicujus synodalis, aut dicecesani, Episcopus potest dare licentiam ex justa causa, & Capitulum Cathedralis sede vacante. Quin & ipsum collegium Canonicorum potest dare licentiam hanc, ubi ab ipso solo simile statutum de residendo est factum, ita ut sine illo statuto nulla esset obligatio residendi. Pirh. num. 43. Azor. loc. cit. q. 5.

Questio 399. An obtinentes dignitates, Canonicatus, portiones &c. licitè & tutè conscientia possint ultra tempus à Concilio permissum, amittendo distributiones, & omnes fructus, qui residendo lucrifunt, abesse, & non residere?

Responder Garcia p. 3. c. 2. n. 321. negativè, sed peccare mortaliter, qui notabiliter ultra dictum tempus absunt, cum contraveniant gravissimo præcepto Concilii, quod non est, nec dici potest lex purè poenalis. Et sic inter ceteras S. Congregat. declarationes habet secunda, quam refert Garc. num. 322. Nullus excusatur à residentia, licet distributiones quotidianas amittere consentiat. Idemque tenere ait num. 323. etiam si resideant in civitate, ubi est Ecclesia, peccare namque mortaliter, nec satisfacere, si notabiliter ultra dictum tempus abfuerint à servitio Ecclesiæ, citatque pro hoc quoque plures S. Congregat. declarationes, inter quas pri-

ma sic habet: *Decretum hoc intelligendum est, ut Canonici non possint abesse ab Ecclesia sua servitio ultra tres menses singulis annis, nihilque eis prodesse, quòd in civitate maneant, nisi Ecclesia debitis horis inserviant; intelligendumque est omnes in contrarium consuetudines per hoc decretum sublatas; Idem docet Paxjord. loc. cit. n. 75. citans Covar. cit. c. 13, n. 25. Vasq. in opus. mor. de benef. c. 4. §. 2. Barbof. c. 2. de can. num. 12. Zerol. in praxi Episc. p. 2. c. 3. num. 10. qui etiam hanc referat declarationem S. Congregat. Congregatio censuit esse puniendos, qui à servitio Ecclesiæ absunt, etsi ubi Ecclesia consistit, sint presentes &c. Vide eundem Paxjord. ibid. nu. 98. ubi postquam profertentia hac citasset Suar. de relig. to. 2. l. 4. c. 10. num. 17. Bonac. de horis canon. d. 1. q. 1. p. 2. nu. 1. Squillante de oblig. Cler. p. 1. num. 57. dicit referri à Barb. de can. c. 40. n. 9. contrariam sententiam, eamque ab eo dici teneri à classicis AA. & practitari posse in conscientia, respondendo etiam contrariis argumentis: nimirum quòd tales absentes à divinis officiis ad summum peccent venialiter tantum (& ne venialiter quidem, dum adest iusta causa) nisi fortè adsit particulare præceptum prælati ex iusta causa factam, vel non remaneret tot Canonici, qui possent Ecclesiæ competenter inservire (v. g. ut Jacob. Macig. de horis can. c. 56. n. 24. apud eundem Paxjord. nu. 100. si eo absente non remaneret saltem quatuor in choro) hanc sententiam benignam, ut refert Paxjord. n. 99. tenent Cajet. in summa. v. hora. Navar. de orat. c. 5. n. 14. Valent. rom. 3. d. 6. q. 2. p. 10. Reginald. in praxi l. 18. n. 176. Angel. Sylv. & ipsemet Barb. de off. Episc. alleg. 53. n. 131. & cit. c. 40. n. 11.*

Questio 400. Utrum per consuetudinem induci possit, ut Canonici tam Collegiati, quam Cathedralis, habentesque dignitates non curatas, licitè non resideant, & in absentia percipiant fructus, etiam non constituendo alium, qui loco ipsorum deserviat Ecclesiæ?

Respondeo affirmativè: modò per talem absentiam cultus divinus non minuat, & consequenter talis consuetudo noxia non sit Ecclesiæ. Pirh. loc. cit. n. 15. citans Abbatem in c. exstirpanda. de præb. Fagn. in c. cum omnes. de constitut. n. 18. quilibet enim Clericus, cum in sortem Domini assumptus sit, inservit Ecclesiæ universali; jùsque naturale solum requirit, ut Ecclesia necessario non destituatur ministerio; quòd autem beneficiatus quisque per se, vel per substitutum inservire debeat, etiam cum aliunde Ecclesiæ commodè inservitur, id solum jure canon. statutum, cui per consuetudinem derogari potest. Pirh. nu. 16. citans Azor. ubi supra q. 2. atque ita obtinuit, & valida est consuetudo, vi cujus personalis residentia in beneficiis simplicibus non requiritur, etiam in iis, quæ propriè in titulum dantur: Verùm quoad Canonicos, præbendatos, habentesque dignitates in Cathedralibus & Collegiatis consuetudinem absentiendi licitè, & in absentia percipiendi fructus, vel etiam inserviendi per substitutos sustulit Trident. cit. c. 12. sess. 24. Adeoque si etiam sustulit talem consuetudinem non solum jam existentem, sed etiam impedivit, ne talis de novo nasci posset, licet excusari non poterit, quòd nihilominus de facto ex usu tales non resideant licitè, quàm quòd Concilium usu non sit receptum, quoad hoc in istis locis.

Questio

Questio 401. Circa dictos tres menses à Concilio permiffos quietis & recreationis causâ fumendos continuè vel interpolatim, quid observandum ulterius?

Respondeo sequentia ex Garc. Primò, dictos tres menses singulos continere triginta dies. Garc. p. 3. c. 2. n. 306. citans Abbat. in c. licet. de suppl. negl. Menoch. de arb. l. 2. casu 50. à num. 12. accipiendos singulos pro duodecima parte anni docent Lamb. de jurep. p. 2. l. 2. q. 1. s. 14. n. 3. & Sanch. de matr. l. 2. d. 24. n. 20. et si in materia suspensionis illos aliter computet Suar. de cens. d. 29. s. 1. n. 5.

2. Secundò hanc trimestrem absentiam tunc habere locum, si constitutio aut consuetudo Ecclesie requirat servitium totius anni, cum residentia totius anni sit nimis rigida, oporteatque juxta fragilitatem humanam indulgeri tempus aliquod ad recreationem corporis & animi. Garc. n. 312. referens pro hoc declarat. S. Congregationis.

3. Tertio posse Canonicos careròsque illos uti beneficio trium istorum mensium, nullà declaratâ causâ aut petita licentiâ, cum Concilium absolute permittat illam licentiâ ob aliquam recreationem, & vacationem à labore, ne sit nimis dura residentia. Garc. nu. 314. juxta plures quas refert, S. Congregationis declarationes contra Navar. de orat. c. 5. n. 20. docentem non posse Canonicos &c. sine rationabili causâ pro solo suo libitu, uti dicta absentia &c.

4. Quarto non posse tamen juxta eandem declarationes apud Garc. n. 315. omnes simul abesse, aut tot, ut Ecclesia debito suo destituatur servitio; quot autem simul abesse possint, relinquendum arbitrio Episcopi & Capituli.

5. Quintò, cavendum quoque, ne dicta absentia incurrat in Natali Domini, aut Paschate, similibusve maximis solemnitatibus. Zerol. in praxi Episc. p. 1. v. privatio. & Zechus de rep. Eccl. tit. de beneficiat. num. 6. juxta monitionem S. Congregat. apud Garc. n. 316. & 317. quamvis is n. 318. dicat id non observari in Hispania, nec taxari ibi numerum eorum, qui simul abesse possunt; eò quòd regulariter in Ecclesiis Hispaniâ competens numerus remaneat. Recitat etiam Paxjard. loc. cit. n. 73. declarationem S. Congregat. cujus authenticum exemplum dicit apud se existare hujus tenoris: *Esti S. Congregatio declaravit, nullam requiri licentiâ, ad hoc, ut Canonici in mensibus à Concilio concessis abesse possint; censuit tamen hanc declarationem locum non habere, quoties Canonici abesse volunt extra diocesis, perinde hoc casu Episcopi licentiâ esse obtinendam; ceterum Episcopum non debere illam absque rationabili causâ negare, &c.*

6. Sextò posse pro dicto tempore simul abesse coadjutorem, & coadjutum, nisi obstat speciale statutum. Paxjard. ibid. num. 74. citans Monetam de optione Canonic. q. 8. n. 172. Navar. de Cler. egrotant. consil. 1. num. 6. Sanctarell. &c.

Questio 402. Num istis tribus mensibus, qui dantur recreationis causâ, absentes non solum lucrentur fructus, seu grossam, sed etiam distributiones quotidianas, maxime stante tali consuetudine & ordinatione?

Respondeo negativè juxta Text. c. unicus. de Cler. non resid. in 6to. & c. 12. sess. 24. Trid. Garc. p. 3. c. 2. n. 249. citans Paris. de resign. l. 1. c. 10. nu. 65. P. Leuren. Fori Benef. Tom. 1.

Zerol. & Zech. ll. cit. Gonz. & alios, & sic declaravit S. Congregatio apud Garc. his expressis: *Absentes recreationis causa non lucrentur nisi fructus prabendarum, non autem distributiones quotidianas, sive antiquas, sive novas, que sunt distincta à prabendis &c. & vacante unius, aut plurium mensium, quibus absentes percipere solebant distributiones sublata sunt, &c.* Addit Pirh. de Cler. non resid. n. 94. nulla particulari consuetudine aut statuto induci posse, ut distributiones (idem est de portionibus anniversariorum) quæ ex prima sua institutione, seu fundatione tantum eis dari debent, qui divinis officiis sunt presentes, dentur absentibus, cum talis consuetudo, utpote cedens in detrimentum cultûs divini, reprobetur in Trident. cit. c. 12. Idem procedere, etiam si Canonicarum omnes fructus sint distributiones quotidianæ, tenet Garc. num. 252. ob declarationem Sac. Congregat. quam citat num. 250. nisi fortè contrarium sit in Ecclesia aliqua statutum à Papa ex certa scientia confirmatum, quale esse in Ecclesia Abulensi ait n. 253. Nihilominus Pirh. loc. cit. sentit contrarium, nempe si fructus beneficii in solis distributionibus consistant; eò quòd Ecclesia non habeat præbendas, sed dentur quotidie singulis pro victu certi proventus in fructibus, vel pecunia, hos proventus, seu distributiones minùs propriè tales dari debere etiam absentibus, quibus jure communi, vel speciali, vel ex privilegio proventus beneficiorum debeatur, eò quòd tunc potius sint præbenda, quàm distributiones, citatque pro hoc Gl. in cit. c. unicus. Imò probabile dicit, quòd quando ex comunibus proventibus Capituli pars aliqua deducitur, vel olim deducta fuit in distributiones convertenda, consuetudine vel statuto induci possit, ut absentes ex justa causa, & in specie tribus illis mensibus, quos Trid. concedit non residentes eas etiam distributiones istorum mensium percipiant; eò quòd cum distributiones hæ in locum præbendæ succedant, utpote quæ ex præbendis detractæ iis substituuntur, de iis judicetur sicut de præbendis, & eadem de iis sit dispositio, subrogato Sapiente ejus naturam, in cujus locum subrogatur, citatque pro hoc Probum in addit. ad Jo. Monach. & Laym. l. 4. r. 2. c. 7. n. 3.

Questio 403. Circa causas justæ absentie habentium dignitates, Canonicatus &c. num omnis causa justæ excusans à residentia faciat etiam fructus lucriferi pro rata istius justæ absentie?

Respondeo negativè: fructus enim non lucrentur in absentia, nisi in casibus à jure exceptis. Garc. p. 3. c. 2. n. 340. citans Rebuff. in praxi, tit. de dispens. de non resid. n. 22. Sic dispensatus de non residendo non potest recipere fructus beneficii, nisi concedatur hoc ipsum distinctè in dispensatione. Garc. ibid. citans Felin. in c. fin. de Magist. n. 3. Item Canonicus ingrediens religionem non lucretur anno probationis fructus, etiam si sit justè excusatus à residentia. Garc. num. 321. Item Canonicus electus, seu nominatus ad Episcopatum Italiæ, qui debet Romæ examinari, dum vadit Romam, justè abest, & tamen interea nullos lucretur fructus. Garc. n. 342. Neq; his obstat, quòd ex dispensatione obtinens duos Canonicatus, vel dignitates, & residens in uno lucretur fructus alterius; nam eò ipso quòd dispensetur ad duos Canonicatus, censetur dispensatus, ut in absentia percipiat fructus

alterius, ne aliàs dispensatio ad secundum Canoniceatum esset inutilis. Idem est de Canonico obtinente ex dispensatione parochialem, residentes enim in parochiali sunt privilegiati ex Bulla Pii V. ad percipiendos fructus in absentia aliorum beneficiorum, quæ habent. *Garc. n. 343.*

Questio 404. An, & qualiter præfati ob negotium necessarium seu evidentem Ecclesie utilitatem abesse possint ultra dictos tres menses, & interim lucrari non tantum fructus grossos, sed & distributiones quotidianas?

Respondeo affirmativè, juxta *cit. c. unic. §. qui vero &c.* juxtaq; dicta de curatis, & quidem à potiori; intelligendo tamen hoc de negotiis, & utilitate propria Ecclesie, non alienæ: vel etiam probabiliter de utilitate Ecclesie universalis, cum utilitas communis propria sit cujusque & commune bonum præferendum sit privato; unde si ob utilitatem Ecclesie propria licet abesse ab Ecclesia & choro, & tamen percipere etiam distributiones quotidianas, multò magis id licebit ob utilitatem propria & reliquis Ecclesiis commuenum. *Pirh. loc. cit. n. 90. citans Castrop. p. 2. de relig. d. 3. p. 9. §. 3. n. 1.* Qualiter autem cum *cit. c. unico* concilietur textus *c. cum non deceat. de elect. in 6ro.* in quo Bonifac. VIII. rescribens ait: *cum Ecclesiarum suarum prosequentes utilitatem censeri debeant residentes, fructus suorum beneficiorum, que obtinent in iis Ecclesiis, quorum negotia prosequuntur, quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis recipiant. &c.* vide apud *Pirh. loc. cit. num. 92.* ubi inter alias, quas profert conciliationes, hanc dicit esse probabiliorem, eamque teneri à Gl. *ibid. v. utilitates. Navar. l. 3. cons. 8. de Cler. non resident. num. 4. Laym. loc. cit. n. 7. c. 3. Azor. loc. cit. q. 14.* quod nimirum Bonif. *cit. c. unico* adjudicet ex dicta causa absentibus etiam distributiones, dum hæc de consuetudine aut statuto ex tali causa absentibus dantur, approbando talem consuetudinem, vel statutum, citato verò *c. cum deceat.* velit citra tale statutum vel consuetudinem, si ve vi juris communis non deberi eas absentibus, etiam ex dicta causa; quippe quæ ex propria institutione, non nisi iis, qui divinis officiis interfunt, dari debent. Quamvis etiam de jure communi, cessante etiam consuetudine, percipiat non solum fructus, sed & distributiones quotidianas, qui abest pro evidente utilitate Ecclesie, si præsens est in loco, ubi est Ecclesia, ut *Garc. n. 359. citans Covar. cit. c. 13. nu. 8. Jo. Gutierrez. can. 99. l. 1. c. 1. n. 145. Zerol. Zechum, &c.*

2. Poterunt igitur ultra tres menses abesse ab Ecclesia & choro, & percipere interim etiam distributiones, Primò Canonicus missus, v. g. Romam, vel aliò, ut tractet negotia Ecclesie suæ, defendat jura illius aut Capituli. *Pirh. ibidem. citans Barb. de off. Epif. alleg. 53. n. 171.*

2. Secundò etiam citra missionem aut jussionem Capituli degens alibi occupatus in visitandis & defendendis juribus, & redditibus præbendæ, vel Canonicatus, quem habet in Ecclesia, à qua abest. *Pirh. ibidem. citans Barb. in collectan. ad cit. c. unico. num. 12.*

4. Tertio habens in Ecclesia dignitatem, cui incumbit visitatio, v. g. Archidiaconus ratione hujus visitationis & muneris sui ultra tres menses abens à dicta Ecclesia lucratur etiam distributio-

nes. *Pirh. ibidem. Azor. cit. l. 7. c. 7. q. 16.* Quod tamen limitat *Garc. cit. c. 2. num. 332.* ex declaratione S. Congregationis, quam citat accipiendo distributiones pro iis fructibus Archidiaconatus, qui lucrifunt per interessentiam, negat autem de cæteris distributionibus, maxime quotidianis, quamvis *n. 333.* dicat, quòd si esset consuetudo, ut Archidiaconus visitans suum Archidiaconatum reciperet, & has distributiones, esse eam validam nec prohibitam, per *cit. c. unicum.* juxta *Monach. ibid. n. 2.* uti etiam *num. 336.* dicit illum lucrifacitum has distributiones, dum in ipsa civitate vel loco, ubi est Ecclesia, visitaret, seu actu exerceret jurisdictionem imminentem suæ dignitati, dum id oporteret fieri tempore horarum, nec posset commodè post aut ante illas, De cætero *n. 334. & seq.* inquit non obstat huic sententiæ de non percipiendis à tali distributionibus quotidianis *c. 3. sess. 22.* Trident. ubi dicitur; quòd incumbens curæ animarum imminenti dignitati suæ habetur pro præsentè & interessente; eò quòd id intelligendum, ut constat ex S. Congregat. declarationibus, quas *ibidem* recitat, de cura animarum propriè tali, nempe fori interioris, non de illa, quæ est solum fori exterioris, qualem habet tantum Archidiaconus, quæ talis. Quòd si & talis habeat Canonicatum, cujus fructus, & distributiones sunt distinctæ à fructibus dignitatis, etiam si aliàs Canonicatus adesset dignitati annexus (secus est de portione accessorie annexa dignitati, cum tunc sit unum beneficium, & portio ista se habeat, ut prædium dignitatis, ad eò que ejus fructus sint fructus ipsius dignitatis, seu ejus prædii. *Garc. num. 338.*) non lucraretur distributiones istius Canonicatus. *Pirh. loc. cit. citans Castrop. ubi supra. n. 9.* imò nequidem fructus, nisi pro rata trium mensium, quibus aliàs licet Canonico abesse. *Garc. ibidem.* juxta declarationem S. Congregat. quam citat *n. 332.* quia jam sunt duo beneficia, & visitando ratione dignitatis, non deservit Canonicatus.

5. Quarto, qui à Capitulo missi ad Concilium generale, vel provinciale, aut Synodum, ut tanquam Theologi vel Canonistæ ei intersint. *Pirh. loc. cit. citans Barb.*

6. Quintò, Pœnitentiarius Ecclesie Cathedralis interea, dum confessiones audit in Ecclesia præsens in choro habetur, juxta *Trid. sess. 24. c. 8. Pirh. ib.*

7. Sextò, qui deputatur ad recipiendas rationes reddituum, & bonorum Ecclesie. *Pirh. ibid. citans Castrop. ubi supra. n. 6.*

8. Septimò, Canonicus vel alius beneficiatus tempore divinorum officiorum in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata privatim celebrans, etiam sine obligatione, & ex sola devotione habetur pro præsentè in choro, & lucratur distributiones ex recepta consuetudine; excipit autem Canonicus habentem in eadem Ecclesia beneficium Capellæ, qui interim, dum interveniendo suo isti beneficio abens est à choro, distributiones recipere non debet juxta declarationem S. Congregat. ad *cit. 12. sess. 24.* ita ille, quibus etsi obstat clarissimæ S. Congregationis declarationes apud *Garc. n. 398.* in quibus dicitur; tales etiam ex sola devotione celebrantes non censeri interesse isti horæ, nec illius distributiones recipere posse, nisi iusti essent à Superiore tunc celebrare (quamvis & hunc admonitum velint eadem declarationes, ut à tali jussione abstineant) idemque habeat Concilium Mediolan. Nihilominus & *Garc. n. 400. ait in Eccle-*

fia sua Abulenfi & aliis fervari contrarium, nimirum ut celebrantes, etiam ex sola devotione, habeantur pro presentibus, & interessentibus choro, quæ conferendo cum sit ex justa causa, cum totum sit cultus divini in eadem Ecclesia, & ut beneficiati inducantur ad celebrandum, videtur tolerabilis, citatq; pro hoc Covar. Duennam Hojed. &c. hic & n. 343. Adeoq; Pirh. hoc ipsum recte referebat ad meram consuetudinem.

9. Octavo, Canonicus Vicarius Capituli sede vacante in absentia non solum lucratur fructus, sed & distributiones, quia censetur esse in servitio Ecclesie (secus ac Vicarius Episcopi, qui potius est in servitio Episcopi, de quo ad *quæst. seg.*) cum magis commodum sit Ecclesie, ut deputetur unus, & non exerceatur jurisdictio per totum Capitulum. Pavinus de off. & potest. Capit. sede vacante p. 2. q. 10. n. 5. Rebuff. in *praxi de Vicar. Episc. n. 5.* apud Garc. n. 358.

10. Denique Canonici vel habentes dignitatem &c. exercentes curam animarum incumbentem de jure vel consuetudine Canonicatibus suis, vel dignitatibus pro tempore, quo in Ecclesia curata resident, & ministrant (quamvis declarat. S. Congregationis apud Garc. n. 335. habeat: *dum tamen sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi, quæ spectant ad ipsam curam*) habentur tanquam presentes essent, & divinis interessent in Cathedralibus & Collegiatis, juxta c. 3. *sess. 22. Trid.* Pirh. l. cit. n. 91. Secus est de Canonici, vel dignitatem habentibus, qui parochiales non annexas seu unitas suo Canonicatui, vel dignitati obtinent; hi enim etsi, dum in parochialibus resederint, privilegiati sunt juxta Bullam Pii V. vel ex indulto Pontificio ad perceptionem fructuum suorum Canonicatum & dignitatum, non tamen ad percipiendas distributiones quotidianas, neq; optare possunt domus canonicas, neq; Canonicatui presbyterale, & similia, cum non habeantur pro presentibus. Et hoc nimirum, quando existat consuetudo, vel statutum, quo absentes non possunt optare; secus quo absentes possunt optare. sic habet declaratio S. Congr. ad cit. c. 3. *Trid.* quam etiam recitat Garc. n. 337.

Quæstio 405. An, & qualiter Canonici præbendati &c. ob servitium præstium Episcopo licite absint, & in absentia lucrentur fructus & distributiones?

R Espondeo, jure antiquo, nempe c. de cætero, & c. ad audientiam habetur, quod duo Canonici existentes in servitio seu obsequio sui Episcopi habeantur pro presentibus, & percipiunt fructus canonicatum, non tamen distributiones quotidianas. Garc. p. 3. c. 2. n. 345. sed neque huic juri derogatum est per cit. c. 12. *Trid.* Garc. n. 346. citans Navar. *consil. 1. & 2. de Cler. non resid.* Gon. *gl. 6. n. 255.* Hojed. de *incomp. benef. p. 1. c. 17. n. 29.* Zech. de *rep. Eccl. de Canon. n. 4. &c.* qui post *Trid.* scripserunt: & sic habent tres claræ declarationes Sacre Congregationis apud eundem Garc. n. 347. juxta regulam, quod lex generalis posterior limitetur & determinetur per legem priorem specialem. *L. non est novum. & seq. ff. de ll. & gl. receptam in absent. offeratur. c. de litis contestatione.* Sanch. de *matrim. l. 2. d. 24. n. 6.* & alii apud Garc. n. 346. sic etiam Canonicus Vicarius Episcopi licite absit, & in absentia percipit fructus. Garc. n. 357. Pirh. *loc. cit. n. 91.* non tamen distributiones. AA. iidem cum Rebuff. in *praxi.* Porro verba illa: *Et ipsius Ecclesie servitio;* quæ habentur in citatis textibus non

esse amare accipienda, ita ut interserviens debeat de ea docere, sed satis esse, quod doceat de servitio pro Episcopo, ita ut dicta verba accipiantur de utilitate implicita Ecclesie, cum Ecclesia sit in Episcopo, tradit Lott. *cit. l. 3. q. 27. n. 191.*

2. Idemque procedit Primò etiam in Canonici doctorali & magistrali. Garc. *nu. 364.* Gonz. *gl. 6. num. 257.* nisi id vergeret in notabile detrimentum Ecclesie, quia maneret destituta literatis. Garc. n. 29. & Rebuff. *tit. de dispens. de non residendo num. 40.* Putat tamen Paxjord. *l. 10. tit. 40. n. 170.* hos non excusari à muneribus legendi, & reliqua præstandi ex munere incumbentia, quia cum separata sint ab ipsa residentia, & particulariter injuncta, nec appareat de immunitate, remanent ad ea implenda obligati. Non tamen videtur procedere in Canonico Pœnitentiario, qui non videtur posse occupari in servitio ultra tres menses alias à Concilio permisso à Canonici. Nec etiam in Canonico Lecturæ, cum ad munus illud electa sit ejus persona. Garc. n. 368.

3. Secundò in Canonici Ecclesiarum Collegiatarum. Lott. *loc. cit. n. 190.* Moneta de *distrib. p. 2. c. 8. n. 6.* contra Imol. *ad c. ad audientiam. n. 13.* & Jo. And. *ibid. num. 2.* censentes contrarium; eò quod non tanta communio sit inter Episcopum, & alias Ecclesias, quanta est illius cum sua Cathedrali.

4. Tertio in inferioribus etiam Clericis non Canonici jure aliquo ad residendum adstrictis; occurrente tamen urgente aliqua necessitate ipsius Episcopi, & dispensatione Episcopi. Lott. n. 188. & seq. Garc. *num. 369. & seq.* citans Navar. in *man. c. 25. & 120. & consil. 8. de etat. & qualit. num. 46.* Zechum de *rep. Eccl. tit. de beneficiat. n. 4.* Lopez &c. cum de cætero textus illi citati, concedentes illud servitium Episcopo, expressè loquantur tantum de Canonici, adeoque privilegium illud non sit ad alios extendendum (etiam si ut determinavit Rota apud Lott. haberent vocem in Capitulo, quod aliud est, quàm esse de Capitulo, ut videre est apud Garc. n. 377. & de quo si essent tales inferiores Clerici, uti quandoque contingit in aliquibus Ecclesiis, procederent in iis dicta jura, sicut in Canonici, cum tunc sint membra corporis Episcopi. Garc. n. 378.) utpote in materia damnosa Ecclesiis, & præjudicante cultui divino. Lott. *nu. 185. & seq.* ex Abbate in *c. cum dilectus de Cler. non resid.* insuper sit major communio Episcopi cum Canonici, quàm cum aliis. Garc. *num. 372.* Lott. *num. 187.* ex eodem Abb. *ad c. ad audientiam. n. 8.* ubi etiam docet, posse alias Clericos inferiores non Canonicos destinari, seu occupari per Episcopum pro utilitate communi, aut causa suggerente pro servitio ipsius Ecclesie Cathedralis (quamvis Rota apud Garc. n. 372. dicat ex Jo. And. *ad c. 1. de Cler. non resid.* non sufficere utilitatem totius Episcopatus in genere, sed requiri utilitatem Ecclesie) ita ut tunc in absentia absque dispensatione percipere possint fructus. vide Garc. *cit. n. 370. & 373.* ubi etiam quod alias occupati seu destinati pro utilitate communi, seu Episcopatus in genere, aut per Episcopum plures quàm duo ejusdem Ecclesie, ut sunt v.g. Procuratores generales cleri alicujus, residentes in Curia Romana, vel aliqua regali, non excusarentur à residentia in suis Ecclesiis, nec fructus lucrarentur, nisi fortè indultum speciale pontificium illis hac in causa concessum.

5. Quartò procedit idem de Cardinali habente in suo servitio duos Canonicos tituli. Lott. n. 184. citans Navar. de cler. non resid. consil. 1. per totum. Nihilominus loquendo universaliter, familiares Cardinalium non excusari à residentia, nec posse percipere fructus in absentia, cum non extet neque in jure tale privilegium, ut Franch. in c. fin. de verb. signif. in 6. n. 3. nec etiam hodièdum speciale privilegium Garc. n. 388. referens quoque specialem desuper declarationem S. Congregationis in una Abulensi n. 423. & ex eo Paxjord. nu. 173. contra Syl. Zerol. Abb. Selv. ex Jo. And. asserentes, Papam hodie hanc prerogativam concedere Cardinalibus.

6. Quintò idem procedere in Legato quantum ad provinciam suam Garc. num. 382. citat pro hoc plures, quamvis dicat &c.

7. Sextò procedit in Archiepiscopo quoad clericos suæ diocesis, & non suorum suffraganeorum. Garc. loc. cit. citans Zerol. Selv. Hojed. &c. & dicens esse communem DD. in c. cum dilectus.

8. Septimò, & quidem à potiore, quoad familiares Papæ existentes in ejus servitio, ut Capellani, Camerarii & similes, (modò assistant Pontifici principaliter ad ei servendum, & non ad expiscanda beneficia, quamvis & hæc intentio, si sit secundaria, non noceat. Paxjord. loc. cit. n. 171.) ita tamen, ut neque hi percipere possint distributiones quotidianas. Navar. consil. 2. de cler. non resid. Garc. n. 383. & 385. cum communi DD. in cit. c. cum dilectus. Sed nequidem percipiunt fructus scriptores, alique officiales Curie, qui stant principaliter propter suum lucrum, nisi ex præcepto Papæ in Curia morentur. Garc. n. 384.

9. Octavò censet Garc. n. 381. idem procedere in Prælati Episcopo inferioribus respectu suorum subditorum, cum textus c. de cetero. loquatur generaliter, nec appareat, cui loquatur. citat pro hoc Abb. in cit. c. de cetero. n. 3. Selv. p. 4. q. 6. casu 17. Navar. l. paulo ante cit. Rebuff. tit. de disp. de non resid. n. 45. idem tenet Paxjord. n. 172.

10. Denique existentes in servitio aut officiis Regum & Principum non posse percipere fructus, nec excusari à residentia, eò quòd in jure non extet tale privilegium, aut si quandoque in particulari concessum ante Trident, revocatum sit per ilud, docet Garc. n. 389. & seq. contra Selv. loc. cit. casu 24. Cavall. in suis communibus contra communes. q. 585. n. 7. Bocr. &c. unde nec procedere in Capellanis regum, nisi fortè concessum iis privilegium post Trid. quale tamen non esse, ait idem Garc. n. 391.

Questio 406. An, & quando servientes Episcopo (idem est de aliis) præter fructus lucrari possint distributiones?

1. **R**espondeo: in sequentibus casibus. Primò ubi ita habet consuetudo; hæc enim servanda erit, cum sit ex justa causa. Garc. p. 3. c. 2. num. 348. citans Covar. l. variar. resolut. c. 13. n. 5. Hojed. de incomp. benef. p. 1. c. 17. num. 10. contra Navar. cons. 2. de cler. non resid. dicentem: Canonicis servientibus Episcopo consuetudinem non prodesse ad habendum distributiones.

2. Secundò, dum adest specialis gratia & concessio Papæ. Garc. n. 354. citans Navar. cons. 2. n. 3. ubi & recitat indultum, quo id concessum S. Carolo Boromæo, ut ejus Vicarii foranei, dum ratione officii sui per loca sui Vicariatus ratione visitatio-

nis, aut alicujus alterius negotii spiritualis absint ab eorum Ecclesiis, obveniant nihilominus eis distributiones, acsi in choro presentes essent. uti & n. 356. dicit, istiusmodi privilegium solere quoque ad tempus concedi, & prorogari Inquisitoribus, aliisque ministris S. Inquisitionis Hispaniæ: idemque datum à Clement. VIII. pro Curatoribus generalibus cleri Hispaniæ deputatis & residentibus in Curia Romana, vel Regis Catholici testatur. n. 375. Porro debere hoc ipsum exprimi in concessione Papali, cum alioqui nomine fructuum non veniant distributiones quotidianæ: esseque tale privilegium strictæ interpretationis, salvâ verborum proprietate, utpote cedens in diminutionem cultûs divini, & præjudicium aliorum presentium, & derogationem legis communis monet Pirh. num. 95. ex Castrop. cit. d. 3. p. 9. §. 10. n. 4.

3. Tertio Canonici missi à suis Episcopis ad visitanda eorum nomina limina Apostolorum, uti & comitantes ad eadem limina ipsos Episcopos, lucrantur non solum fructus; sed & distributiones ex decreto Sixti V. Garc. n. 349. Pirh. num. 91. citans Castrop. ubi ante n. 4. quod ipsum ex mente ejusdem Sixti V. procedere in aliis præbendis, licet non sint de Capitulo, ait idem Garc. n. 350. Canonici tamen, aut præbendati missi ab Episcopo alterius Ecclesiæ, aut eum comitantes, etiamsi hic esset eorum Episcopus originis, vel etiam ratione aliorum beneficiorum in ejus diocesi existentium, nec distributiones, nec fructus percipiunt. Garc. ibid. Neque etiam habentes beneficia simplicia, quibus per substitutum deserviri potest, percipiunt ista de causa non serviendo distributiones, aut alia emolumenta servitii, nec excusabuntur à ponendo Vicario seu substituto. Garc. ibid. Porro non potest Episcopus nisi unum gaudentem hoc privilegio mittere suo nomine ad dicta limina, dum tamen ipse vadit, potest duos secum ducere, & si plures quam duos secum duceret, aut plures quam unum mitteret, nullus eorum perciperet fructus, aut distributiones, quia non est major ratio de uno, quam de altero. Garc. ibid. quamvis addat, videri probabile, & de mente Sixti V. quòd duo Canonici aut præbendati comitantes Episcopum, aut unus ab eo missus, lucrentur etiam distributiones, licet aliàs habeat in suo servitio occupatos duos alios, nisi fortè ex hoc Ecclesiæ pateretur magnum detrimentum ob paucitatem ministrorum.

4. Quartò, dum Canonici consisteret solum in distributionibus quotidianis, servientes Episcopo lucrantur quotidianas distributiones, amissa solum tertia parte, quæ deservientibus, seu presentibus accrescit. Garc. n. 351. juxta plures S. Congregationis declarationes, quas ibidem recitat. Quòd autem, ut habent ejusdem S. Congregationis declarationes ab eo relata. nu. 113. & 114. Absentes ratione studii, aut residentia in parochiali fruuntur tunc integrè distributionibus, videri rationem esse, quòd ista cause absentia videantur magis pia, majorisque favore digna. vide illum n. 352. & 353.

Questio 407. An, & qualiter Canonici alique supradicti absentes ratione infirmitatis excusentur à residentia, lucrenturque fructus & distributiones?

Respondeo: præter dicta superius de curatis hæc de causa absentibus ab Ecclesiis suis, & hic à potiore etiã in ordine ad distributiones lucran-

lucrandas habere locum. Vide etiam Pirh. *loc. cit. n.* 86. ubi etiam ex Castrop. *loc. cit. n.* 5. ait: probabile esse, eum infirmum, qui etiam dum sanus erat, non solēbat interesse divinis, lucrari adhuc tempore infirmitatis etiam distributiones. Et *nu.* 88. dat disparitatem, quare potius, qui suā culpā incidit in infirmitatem, percipiat adhuc distributiones, & non, qui ob culpam suam est incarceratus.

Questio 408. An, & qualiter Canonici dictique alii ratione studiorum excusentur à residentiā, lucentur fructus & distributiones?

Respondeo primò: quoad Canonicos aliāque beneficia non curata residentiā requirentia, habentes privilegia dicta superius abessendi, & in absentia percipiendi fructus manent incorreeta, & non derogata. *Garc. cit. p. 3. c. 2. num. 88.* cum communi. Hoc tamen privilegium locum non habet, etiam in simplicibus beneficiis residentiā requirentibus ex fundatione, seu institutione, quia non censetur derogatum fundationi, nisi expressè ei derogetur, & de ea fiat specialis mentio. *Garc. n. 111.* quem etiam vide *p. 4. c. 3. num. 73. & p. 7. c. 1. n. 118.* Ubi nam autem, quibus studiis vacare debeant, ut dictis privilegiis fruantur, vide dicta supra de curatis quoad hoc punctum. Quibus adde ex Pirh. *n. 37.* quòd non sufficiat tales morari in loco, ubi studia vigent, si ibi solum aliis rebus vacent; potando, saltando, vel etiam ut linguam peregrinam discant; sed requiritur, ut ipsi se in studiis exercent, ut docet etiam *Abb. in c. fin. de Magistr. n. 6.* item *Paxjard. loc. cit. n. 142. & seq.* ubi: quòd nisi cum debita diligentia studiis competentibus incumbant, teneantur ad restitutionem fructuum in tali absentia perceptorum, pro quo citat AA. quamplurimos, qui tamen *num. 144.* ait: hæc accipienda cum moderatione, cum impossibile sit, semper incumbere studiis, sed satis sit id facere congruis temporibus, & majore anni parte, & hinc concedi valetudinis causa vacantias. Unde etiam *Moneta de distrib. q. 10. n. 19.* *Barb. alleg. 56. n. 25.* apud *Paxjard. ibid.* docent; non amitti illud privilegium, & censeri istos adhuc esse in scholis, si quandoque aliò ad breve tempus divertant statim reverturi. Et hæc quoad dictum privilegium percipiendi in absentia fructus; nam alia privilegia scholarium non auferuntur regulariter otiosis, & non studentibus, de quo vide pulchra *ibid.* apud *Paxjard. n. 145. & seq.* &c. similiter docet *Paxjard. loc. cit. n. 138.* ex *Garcia n. 117.* citante desuper S. Congregationis declarat. quòd scholares seu studentes in Ecclesiis cathedralibus non gaudeant iisdem privilegiis quoad percipiendos fructus in absentia, sicut studentes in studiis publicis, vel academiis, adeòque non sufficere studere apud scholasticum in cathedralibus aut collegiatis, & hujusmodi. citatque pro hoc *Monetam de distrib. q. 10. num. 17.* *Barb. ubi ante num. 21.* *Zechum &c.*

2. Videtur hodiequod requiri etiam in his ad abessendam ratione studii licentia superioris, seu Prælati. (cùm autem quis habere possit plures ordinariorum, illius erit dare licentiam, in cujus diocesi est beneficium, inquit *Paxjard. l. 10. tit. 40. n. 131.* & quòd Episcopus hanc licentiam concedere possit, nec antiq̄a jura in hoc censentur correctā, nisi quoad Parochos & curatos, testantur cum commu-

ni *Rebuff. de privileg. scholar. privileg. 29. & 31.* *Horat. Lucius in eod. tr. privileg. 99.* *Garc. nu. 45. & 85.* *Barb. & alii apud Paxjard.*) cùm requiratur inspectio ætatis, & num sit aptus, aliorumque de quibus supra juxta declarat. S. Congreg. *Garc. n. 87.* *Zerola v. studium,* dicens ita decrevisse Pium IV. in sua Bulla. *Zechus &c.* vide etiam *Pirh. loc. cit. nu. 36.* ubi tamen notabili primo videtur excipere studium Theologiæ & juris Canonici. Tenetur autem Ordinarius dare licentiam absentia ratione studiorum, modò in petito concurrant ætas & alia requisita, de quibus supra, aliàs poterit appellari, & recurri ad superiorem. *Pirh. ibid. Garc. n. 86.* citans *Abbat. Sely. Zerol. &c.* cùm enim in istis adhuc, ut dictum, in robore suo maneat privilegium illud, ista licentia ab Ordinario danda non est gratia, sed justitia, & necessitatis, nisi aliqua causa & ratio legitima obstet. *Garc. ibid.* unde etiam praxin danda hujus licentia dicit *Paxjard. n. 167.* ex *Zerol. v. studium,* ut personaliter se præsentent Ordinario, ut hic ex aspectu breviq̄ examine arbitretur, num in fraudem id petatur, & certioretur de ætate, conjectetque de idoneitate, & moneat de satisfaciendo conscientia, conferendo se ad loca studiorum generalium, ibique actu & reipsa operam dando Theologiæ vel juri Canonico; sed nec omnibus habilibus dandam istam licentiam, ne dum pluribus datur, Ecclesia defraudetur debito servitio, uti contingit, ubi numerus Canonicorum est exiguus, docet cum *Zerola v. studium. Paxjard. n. 135.* Porro non potest Episcopus etiam cum talibus ratione studiorum dispensare, & dare licentiam ad septennium, sed solum ad quinquennium, juxta declarationem S. Congregat. dicentem: *licentia, ut aliquis possit abesse causa studiorum à servitio sua Ecclesie, vel sui Canonicius, non suffragatur ultra quinquennium &c.* *Garc. n. 101.* contra *Zerolam v. studium,* & *Zechum de republ. Eccl. tr. de cler. n. 7.* docentes pro studio Theologiæ posse Ordinarium arbitrari tempus, & dare licentiam ad septennium, nimirum ut triennium in Philosophia, & quadriennium in Theologia, quo ista studia consumantur, ponat; declarationem verò sacra Congregationis, quam *Garc. adducit n. 8.* intelligendam de ætatis, de Ecclesia parochiali, & eam, qua modo recitata est, intelligendam de studio juris, quod ipsum ait *Garcias* esse divinare, præterquam quod illa citata *n. 81.* loquatur etiam de Canonicis. Censet insuper *Garc. nu. 103.* non posse Episcopum concedere licentiam ad studium Philosophiæ in ordine ad transeundum ad Theologiam, cùm dicta declarationes, & *c. fin. de Magistr.* loquantur de ipsa Theologia (salvo semper studio juris Canonici, de quo supra) multòque minùs ad studendum in aliis scientiis, nisi adit speciale aliud privilegium concessum personæ, vel Universitati alicui, quale dicit esse in Universitate Salmanticæ. & qualiter multa studia generaliter esse privilegiata, ut Scholares in quacunque honesta & licita facultate studentes, fructus suorum beneficiorum Eccles. participant, etiam si dignitates, personatus, plebania, & sacerdotes sint, aliq̄ue specialiter prohibiti, ac specialiter studium Romanum quoad studentes in utroque jure docet *Paxjard. n. 150.*

3. Respondeo secundò: absentes ratione studiorum non lucrantur quotidianas distributiones. *licet de prebend. Gl. in c. fin. de magistr. v. integrè.* *Garc. n. 112.* *Covar. variar. resolut. l. 3. c. 13. n. 2.* *Hojed. de incomp. c. 12. n. 8.* *Fuscus de visitat. l. 2.*

c. 15. n. 12. Gonz. §. 7. *proem. n. 178. Zach. &c.* apud Garciam. Proceditque idipsum, etiam si licentia studendi obtenta à Papa; sic enim habet S. Congregatio super *cit. c. 3. sess. 21. Trid. absentia causa studiorum, etiam obtenta à sede Apostolica, non excusatur ab amissione illius tertie partis detractæ* (nimirum ex fructibus ipsis Canonicatum, & præbendarum, & conversæ in præsentias, seu distributiones quotidianas) *sicut nec excusatur ab amissione cæterarum distributionum quotidianarum &c.* Quod si tamen Canonicatus consistit in meris distributionibus, eas omnes lucrabitur absens studiorum gratiâ *Gl. in cit. c. licet, ibid. Abb, aliique DD. Garc. n. 113. citans pro hac sententia n. 115. Rebuff. Horat. Lucr. Zerol. Didac. Perez. &c.* quamvis ipse addat *n. 116. in contrarium, nimirum quod in isto casu non lucentur omnes distributiones, sed amittant tertiam partem, ut declaratio S. Congregat. idem docet Paxjard, loc. cit. num. 161. qui etiam num. 163. idem ait esse, nimirum deberi distributiones omnes, demptâ istâ tertia parte, si præbendæ admodum tenues sunt, & ferè omnes fructus consistant in distributionibus. citatque pro hoc Riccium in *praxi fori Eccl. resol. 70. num. 3. & Barb. de canon. c. 27. n. 53. vide dicta in quæst. ante hanc penult. Nequaquam verò in dictis casibus, ubi nimirum, fructibus omnibus consistentibus in distributionibus quotidianis, has participant studentes, participabunt distributiones pro missis votivis, anniversariis pro defunctis & ceteris incertis. Paxjard. loc. cit. n. 162. citans Piacet, in *praxi p. 2. c. 3. n. 9. Garc. in addit. ad cit. p. 3. c. 2. n. 253. Barbofam ubi ante: Plures casus, in quibus studentes distributiones participant, vel non. vide apud Vivian. in praxi jurispatron. p. 3. l. 15. c. 3. à n. 127. quem citat Paxjard. n. 165. Porro quandonam & in ordine ad quos effectus distributiones veniant nomine fructuum, vide apud C. de Luca de *jurepatron. d. 10. n. 8. & seq.****

Quæstio 409. An data licentia abessendi ratione studiorum expirat, & terminetur per affectionem doctoratus, dum de cetero nondum elapsus est terminus, ad quem concessa?

Respondeo negativè. C. de Luca. *de can. d. 13. ferè per totum. ex Gemin. in c. cum ex eo. de elect. in 6. nam dum indulgetur simpliciter abesse v. g. per quinquennium, ut studeat quis, hanc conditionem studendi non implicat impleri, etiam post doctoratum, cum sicut iustus fieri potest justior, ita doctus doctior, ut Gemin. quin magis post doctoratum studendum esset exemplo Bartol. & aliorum. C. de Luca. *ibid. n. 4. præsertim, cum licet plurimum sententia sit, doctoratum non scholaribus mediocri, sed eminentis, & maturæ doctrinæ, qui jam alios docere valeant, conferendum esse, communior tamen opinio sit, sufficere doctrinam mediocrem cum probabili spe, quod studendo quis profecturus sit; ut Innoc. in c. in cunctis. de elect. in 6to. & comprobatur praxis totius orbis, præsertim Italiæ, ubi etiam attento rigore, non negatur doctoratus iis, qui ordinarium cursum studiorum impleverunt, & frequentius confertur etiam iis, qui neque studia initiarunt, adeo ut videatur potius quædam introductio ad studia præsertim practica, & forensia, quæ magis hodie proficiunt pro sine seu effectu juxta dictum illud: *leges***

in scholis deglutuntur, in palatiis, & tribunalibus digeruntur. C. de Luca *nu. 5. jam verò si indultum, ubi concessum erat pro studiis in una scientiâ tantum v. g. in jure Canonico, suffragatur indultario, ut etiam post susceptum in eadem scientiâ doctoratum, prosequi possit eadem studia, multò magis ubi illud concessum sub disjunctione, ut studere possit vel in jure Canon. vel Theologia, post susceptum doctoratum in jure continuare poterit studia Theologica. C. de Luca n. 8.*

Quæstio 410. An, & qualiter Canonici alique supradicti abesse possint ratione doctorationis aut lectionis, & percipere fructus & distributiones?

Respondeo: præter dicta superius, et si supradicti ratione doctorationis vel lectionis excusentur à residentiâ, percipiantque fructus suorum beneficiorum, ut constat ex dictis supra ex Garc. *n. 59. sintque in super in duobus privilegiati, nimirum quoad licentiam, quia sine illa possunt abire, & quoad tempus, quia non arctantur ad quinquennium, ut item insinuat supra, traditque Paxjard. l. 10. tit. 40. n. 128. non tamen consequenter distributiones quotidianas, etiam pro horis, quibus docent, aut legunt, passim omnes percipere possunt, quò referri possunt declarationes S. Congregationis, quas recitat Garc. *n. 118. Nihilominus qui præbendam lectionis, S. Scripturæ vel Theologicæ habent, & vi illius legunt, vel docent, in propria Ecclesia (vel ut videtur esse par ratio, docent in Universitate, ad quam talis præbenda spectat) lucrantur distributiones, non solum pro horis, quibus legunt, concionantur vel docent, sed etiam pro tota die ex concessione & gratia Gregor. XIII. *loc. cit. n. 91. Garc. nu. 119. qui tamen n. 120. observat, non indiscriminatim illos omnes frui istâ gratiâ recipiendi distributiones omnium horarum totius diei, quo legunt, concionantur, vel docent, sed eos solum, qui gratiam illam specialiter petierint, & impetrarint, sicque se audivisse ab Auditore Cardinalis Matthæi præfetti S. Congregationis testatur. Quamvis in Concilio Compostellano actione 2. decreto 39. statutum dicatur, ut lector Scripturæ sive ante, sive post meridiem lectionem habeat, omnibus horis ante meridianis pro interesse habeatur, modò missa prima, aut majori adsit, Ac denique *n. 123. ex his infert, difficulter sustineri posse, consuetudinem seu statutum aliquarum Ecclesiarum, quòd Canonicus seu præbendatus, qui Concionaturus est in ipsa Ecclesia, habeatur pro præsentem in omnibus horis & officiis per octo dies ante.****

Quæstio 411. An Canonici, alique supradicti causâ peregrinationis, maxime ex voto, possint abesse ultra tres menses à Concilio datos, & lucrari interim fructus & distributiones?

Respondeo: tales neque fructus, neque distributiones lucrari, non enim ista est ex causis in jure expressis, vide dicta superius hoc in puncto de curatis; ex quibus infert Garc. *num. 395. statuta alicujus Ecclesiæ, vel consuetudinem contrariam statuentia non posse defendi, dictamque consuetudinem non esse rationabilem.*

Quæstio

Quaestio 412. Quanam praeterea in specie sint causae, ob quas à choro absentes lucrentur etiam distributiones?

1. **R**espondeo: potissimas esse sequentes. Primò, corporis necessitas, v. g. si Canonicus senio confectus sit, etsi senium propriè non sit infirmitas, Pirh. n. 87. citans Azor. ubi supra q. 12. vel si sit valetudinarius, aut medicinam sumpsit, vel sanitatis causâ ivit ad balnea, vel recedens ob metum pestis ibi grassantis, vel quia habet ibi inimicum, à quo sibi malum grave timet inferendum. Pirh. *ibid.*

2. Secundò, quodcumque grave damnum vitæ, honoris, vel fortunarum. Pirh. *ibid.* ex Castrop. d. 3. p. 9. §. 2. n. 1.

3. Tertiò, injusta incarceration, aliâq; similia, quæ casu aliquo extrinseco circa personam contingunt, accessumque ad Ecclesiam impediunt. Lott. *cit.* q. 27. n. 142. Idem est de injustè expulso in exilium. Secus tamen est, dum quis condemnationi suæ ad carcerem vel exilium, causam dedit per delictum; is enim jam censetur abesse ob propriam malitiam. Pirh. *loc. cit.* citans Covar. *variar. resol.* l. 3. c. 13. & Azor. q. 11.

4. Quartò, si quis impeditus fuisset à Capitulo, aut etiam expulsus, quò minus cum aliis choro interesset. Lott. n. 143. citans Mohedam *decis.* 6. de præbend. in quo casu necessaria non esset protestatio. Lott. *ibid.* ex Coccino. Tenentque hæc, nisi ipsemet expulsus ante expulsionem omisisset aliquid, quod facere potuisset pro consequendis distributionibus. Lott. n. 144. satis tamen fuisset, si obtulisset se ad tale quid faciendum, ubi ad illud per Capitulum non fuisset admittus; habetur enim eo casu id pro facto. Lott. *ibid.* n. 145. Porro in genere, quòd ii, qui legitime absentes à choro, percipiunt distributiones ordinarias, non lucrentur tamen distributiones, quas amittunt illegitimè absentes, sed eas solis præsentibus accrescere, tanquam probabilius censet Pirh. n. 101. ex Castrop. *loc. cit.* d. 3. p. 8. n. 8.

Quaestio 413. Num supradicti absentes citra similes causas à choro, & divinis lucrentur ad minimum fructus suorum beneficiorum, dum de cetero commorantur in loco beneficii?

Respondeo: tales adhuc haberi pro residenti-bus, (quod longè aliud est, quàm habere pro præsentibus in Ecclesia & choro) & percipere præcisè fructus sui beneficii, etiam si culpabiliter absint plerumque à divinis. Pirh. *loc. cit.* n. 82. citans Laym. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 1. ubi etiam addat, Canonicum, qui juravit residentiam, non censeri perjurum, etsi frequenter divina officia negligat, modò interdum se listat in Ecclesia & Capitulo, eò quòd tunc residentia non omnino careat sine suo. quod idem videtur dicendum de lucrato fructus, nimirum necessarium ad hoc esse, ut statutis ad hoc diebus secundùm consuetudinem Ecclesiæ intersit choro aut certis horis.

Quaestio 414. Num consuetudine induci possit, ut supradicti citra memoratas causas similesve à choro absentes, & divinis officiis, lucrentur nihilominus distributiones, modò sint in civitate, in qua est Ecclesia beneficii?

1. **R**espondeo negativè. Talem enim consuetudinem reprobat Bonifac. VIII. *cit.* c. unico. de

cler. non resid. in 6. quam constitutionem innovat & in usum revocat Trident. *sess.* 24. c. 12. non obstantibus quibuscunque statutis, aut consuetudinibus. Pirh. num. 81. Estque talis consuetudo directè contra institutionem distributionum quotidianarum, vi cujus hæc tanquam quotidianum, & diurnum stipendium dari solum debent iis, qui divinis officiis intersunt, ut nimirum tantò libentius, & studiosius hisce officiis intersint, si præsentem remunerationem accipiant. Pirh. n. 79.

2. Hinc jam consuetudine nequit induci. Primò, ut habens duos Canonicatus in diversis Ecclesiis in utraque recipiat distributiones, dum in una solum interesse potest divinis ejus officiis. Pirh. n. 83. citans Barb.

3. Secundò, qui unà hebdomadà intersunt divinis officiis, lucrentur per hoc etiam distributiones sequentis hebdomadæ, etsi tunc officiis non intersint. Pirh. *ibid.* citans Azor. d. c. 7. q. 5. & Barb.

4. Tertiò, ut Canonico mortuo distributiones anni proximè sequentis dentur ejus hæredibus, etsi valeat consuetudo, ut fructus præbendæ primi anni expendantur in usum defuncti. Pirh. *ibid.* Azor. q. 2.

5. Quartò, ut lucrentur distributiones, qui ad breve tempus absunt à divinis officiis v. g. dictis tribus mensibus à Concilio datis, animi relaxandi gratiâ, vel etiam ex aliis causis, maxime in jure non expressis. Azor. *loc. cit.* q. 6. Garc. *supra* num. 395. Pirh. n. 83. qui tamen n. 84. ait, non deesse plures DD. qui universim dicant, validam esse consuetudinem vel statutum, ut Canonici quotidianas distributiones percipiant, cum legitime ob causam in jure expressam absint. v. g. causâ recreationis duobus illis vel tribus mensibus, eamque sententiam etiam post decretum Trident. *sess.* 21. c. 3. censet Laym. probabilem *loc. cit.* c. 7. num. 3. saltem, ubi tertia pars proventuum conversa est in distributiones; eò quòd nimis grave accideret Canonicis, si etiam ob legitimam causam absentes cogerentur carere magnâ parte fructuum, aut reddituum; cum res, quæ culpâ caret, in damnum vocari non debeat juxta c. 2. de *constit.* Quin & probabile dicit Pirh. *ibid.* valere consuetudinem, ut beneficiatus rediens ex via per duos vel tres dies distributiones lucrentur, etsi ad divina officia non accedat; eò quòd post laborem sit aliquantisper acquiescendum, & *cit.* c. unico. de cler. non resid. damnetur solum consuetudo, ut absentes continuatè lucrentur distributiones, adeòque ad plures dies, non autem ad paucos dies; citatque pro hoc Jo. Monach. in *cit.* c. unico. Idem dicit teneri à Castrop. *loc. cit.* p. 9. §. 12. nu. 16. de profecturo; ita ut ei concedantur duo vel tres dies pro præparatione ad iter, quibus pro præsentibus habeatur in choro, etiam ad lucrandas distributiones. Eandem sententiam, ait probari ab Azor. *cit.* q. 5. si Canonicus ob negotia Ecclesiæ absens redeat, secus si ob res suas, & commoda privata abfuerit.

6. Quintò, ut qui nocte matutino intersunt lucrentur distributiones, quæ dari solent iis, qui reliquis horis divinis intersunt. Pirh. *cit.* n. 83. Azor. *cit.* q. 6.

Quaestio 415. An igitur saltem, & quando valeat consuetudo & statutum Capituli circa quotidianas distributiones certo modo dividendas inter Canonicos?

Respondeo: valere, modò non sit contra dispositionem *cit.* c. unico, & Trid. Pirh. n. 84. & *cit.* ab eo

ab eo Azor. *c. 7. q. ult.* ed quod Capitulum statuere possit circa particularia Capituli negotia (quales sunt obventiones distributionum) etiam sine consensu Episcopi. Pirh. *ibid.* Sic v. g. statueri posset, ut aliquibus juxta officii & dignitatis qualitatem major portio ex his distributionibus obveniat, quia id inconueniens non est. Zoes. *ad tit. de cler. non res. n. 15. C. de Luca. de paroch. d. 20. n. 9.* referens istam portionis excrescentiam non tantum ad præminentiam dignitatis, sed etiam ad majora onera, quæ magis dignitatibus, quàm reliquis Canonicis incumbunt, tam circa majorè assistentiam faciendam Episcopo celebranti, vel assistenti in throno, ac etiam alias functiones in majoribus solennitatibus; quam ob majorem impensam, quam facere coguntur in famularu, & aliis pro majore decore dignitatis, ita ut verè sit magis compensatio oneris ac laboris, quam fructus beneficii. Item statuere potest, ut qui in eadem Ecclesia duo beneficia habent v. g. Decanatum vel Præposituram, & Canonicatum duplices recipiant præsentias; nam tales debere etiam recipere duplices præsentias abque eò, quod meminerint statuti vel consuetudinis, tenent Abb. *in c. cum olim. de re iudic. n. 6. Covar. cit. c. 13. n. 6. Laym. in c. 1. de consuetud. in 6. n. 5. & 6. citati à Pirh. n. 100.* ed quod cum utriusque tali officio, nempe decanatu & canonicatu per se debeantur distributiones quotidianæ; idem utroque officio fungens, utriusque jura percipiat. Ac præsertim id locum habet, ubi tertia pars fructuum præbendarum conversa est in distributiones; ex hoc enim æquum jam est, ut qui duplicem præbendam habent, duplices distributiones percipiant. Laym. *th. mor. cit. c. 7. n. 4.* apud Pirh. *ibid.* Negat tamen hoc ipsum Azor. *loc. cit. c. 7. q. 13.* ed quod etsi quis præsens sit ratione diversorum officiorum in choro, per hoc tamen non sit magis præsens; quod quidem verum esse, ait Pirh. de præsentia physica nō morali.

Questio 416. Num ergo statuere possit capitulum, vel consuetudine induci, ut certis solum horis principalibus v. g. matutino, vesperis, item missa conventuali assignentur, & fiant distributiones, non vero aliis horis intermediis, nimirum prima, tertia, sexta, &c.

Respondet Pirh. *loc. cit. n. 98.* quod etsi honestius sit, iurique magis conforme, pro singulis horis, uti & pro missa conventuali, statui ac percipi distributiones, juxta Gl. *in clem. 2. de ar. & qualit.* esse tamen quarundam Ecclesiarum consuetudinem contrariam, validam, ut cum communi dicit tenere Navarrum. *consil. 9. de cler. non resid. ad stipulatur quoque C. de Luca. de canon. d. 10.* quatenus n. 6. ait, hanc consuetudinem videri rationabilem ex eo, quod, cum nimis grave esset servitium ob necessarium interventum omnium Canonicorum, quotidie in matutino, ceterisque horis omnibus, permittendam esse absentiam istam isto intermedio spatio, nimirum primæ, tertiæ, sextæ, in quo celebrari possent missæ extra Ecclesiam ad satisfaciendum oneribus fortè incumbentibus istis Canonicis, vel alia negotia expediri. censetque n. 4. talem possessionem, seu consuetudinè dandi & percipiendi distributiones intervenientibus in aliquibus solum horis non infectam, sed sustentabilem, ed quod dum Trident. *sess. 24. c. 12.* disponit, distributiones percipi solum debere ab iis, qui statim horis interfuerunt, per tō *statis horis*, nec per alia de-

claret expressè, an sufficiat, nec ne, pro integra executione distributionum interventus in aliquibus tantum horis, ac functionibus majoribus; adeò que nec tanquam in casu claro intret decretum irritans contentum in constitutione Pii V. confirmatoria Concilii, quod, utpote inficiens quamcumque contrariā possessionem, tollit consuetudinem, ac impedit, ne nascatur; sed solum id proveniat ab interpretatione S. Congregationis vel Doctorum, citatque pro hac sua opinione Monetam. *de distrib. p. 2. q. 3. n. 43. & seq. Barb. de can. c. 21. n. 22. & c. 23. n. 15. Rochum de curis. Hojed. Graffium &c.*

2. Nihilominus distributiones & ordinandas & compartendas per omnes horas vi Trid. dictæ que particulas istius decreti *statis horis*, intelligendas esse de omnibus horis, tenet Barb. *ad Trid. loc. cit. nu. 47.* apud C. de Luca n. 2. Item Garc. n. 487. adductis pluribus declarationibus S. Congregationis, quarum una *ad cit. c. 12. sess. 24.* expressè inquit: *statis horis, censuit Congregatio intelligi statas horas, id est omnes horas, quibus divina celebrantur, licet Glos. in clem. ut in qui. Card. Zabarel. n. 17. dicant, de jure posse fieri distributiones per certas horas &c.* alia tamen, quam citat nu. 489. expressè tantum loquitur de iis distributionibus, quæ acceptæ fuerunt ex tertia parte fructuum dignitatum Ecclesiæ. Quin imò, ut habet ipse C. de Luca nu. 2. eadem S. Congregatio consulta per Episcopum Novariensem Anno 1660, innixa prioribus istis declarationibus, censuit, hujusmodi consuetudinem (nimirum assignandi & percipiendi distributiones certis tantum horis) improbam, disicque Concilii decreto adversantem; ac contra illud, quod C. de Luca memorabat, pro rationabilitate talis consuetudinis, responderunt, potuisse istiusmodi consuetudinem reputari tolerabilem, si respectu istarum horarum intermediarum constitueret moderationem aliquam, ita ut interventus omnium non esset necessarius, ut in aliis horis, sed sufficeret aliquorum per turnum seu hebdomadam diversorum, qui tamen subjacerent punctaturis (hoc est notarentur ob absentiam in ordine ad subtrahendas iis distributiones in fine anni, vel suo tempore) atque ita simul consuleretur isti necessitati, & cultus divinus non destitueretur: sedis verò ubi ita absolute & definitè illæ horæ non subjacerent punctaturis, cum sic omnes abesse possent, uno solo, alteri oves præsentè in dictis horis. C. de Luca n. 7. Atque ita absolute subsistere consuetudinem, quod necesse non sit Canonicos interesse diebus omnibus, etiam ferialibus, horis omnibus; sed teneantur solum, & sufficiat illos diebus ferialibus interesse missæ conventuali, & quandoq; etiam matutino, aliisque horis pro majoris, vel minoris solennitatis qualitate, & tamen percipiant integras distributiones differri solitas ad finem anni, vel aliud breve tempus, modo vigeat turnaris illa divisio, quæ vel ipsi Canonici, alique beneficiati ejusdem Ecclesiæ per dies vel hebdomadas in competente numero divisi subjacentes memorata punctatura alternatim horis aliis chororum frequentent, vel adsint aliis beneficiati portionarii, aliove nomine nuncupati, qui honorificam ac decentem figuram, seu numerum faciunt, id inquam, docet idem C. de Luca *de can. d. 11. fere per totum.*

3. Procedit à fortiori hæc consuetudo, ubi ea est centenaria, vel etiam immemorialis; cum virtus & operatio talis consuetudinis sit, ut ejus vigore allegari valeat, quicumque titulus, etiam optimus v. g. etiam specialis indulgentia Apostolica, absque necessitate illum justificandi, cum ipsa immemorialis

vel

Vel centenaria observantia stet loco probationis, ejuſque præſumptionem inducat. C. de Luca n. 6. citans Sperell. *decif. 37. Menoch. conf. 1023. &c.* quin etiam non deſtituitur ratione talis conſuetudo, cum vel hoc ipſum intereſſe, nimirum principalioribus horis, & officiis ſit de majeſtate, majoréque decore Canonice dignitatis, quod redundat etiam in honorificentiam, ac majeſtatem ipſius Eccleſiæ, dum hæc aliàs in aliis horis, & functionibus non remanet cultu & ſervitio deſtituta, ſed potius bene proviſa, cum copioſa intereſſentia aliorum beneficiatorum. Luc. n. 9. Neq; id in eo caſu prohibitu per Trid. ita docente omniu fere Eccleſiarum Catholice orbis uſu, etiam Patriarchalium Baſilicarum Urbis, quin &, dum in ipſa Urbe Eccleſiæ in quibuſdam Collegiatis per Canonicos, non niſi diebus feſtivis, præſtetur officium; ſed dictum decretu conciliare verè & proprie videri tangeré exemptionis particularés aliquorum ab eo onere, quod alias ſupponitur incumbere Canonice, ita ut Canonici minus potentes, magiſque devoti ac ridentiſ & obſequentes cogantur portare rotum pondus ſervitii; alii vero ſumant ſibi licentiam non reſidendi, ſeu Eccleſiæ in ſerviendi, percipiendo integrè emolumenta; docet C. de Luca *ibid. n. 2. & 5.* Sed neque in hoc caſu dicentur Canonici vel alii percipere diſtributiones pro tempore, quo non deſerviunt, ſed pro eo ſervitio, quod in ſuis reſpective temporibus integrè præſtant, ita ut diſtributiones, quas percipiunt, ſint condigna merx illius tantu ſervitii, quod præſtant, plus aſſecuturi, aut ſaltem meriti, ſi omnibus horis aliis, ac functionibus intereſſe deberent, cum aliàs tantus numerus beneficiatoru aliorum introductus non eſſet, per quorum diſtributiones minuuntur illa Canonice. Luca *ibid. eodem n. 2. & 7.*

Quæſtio 417. Num, quæ dicta de diſtributionibus quotidianis, intelligenda quoque ſint de iis diſtributionibus, quæ dantur in Anniverſariis deſunctorum, videlicet, ut iis tantum, qui præſentes ſunt funeralibus exequiis, obveniant, & conſuetudo contraria non valeat, eſſi abſentes ſine juſta cauſa, ſive extra caſus cit. c. unic. de cler. non reſid. in 6. exceptos eas recipiant, teneantur ad reſtitutionem?

Reſpondeo: affirmativè. Pirh. *loc. cit. n. 97.* juxta *cit. c. unic. & Gl. & Barb. ibid. n. 23.* Azor. *cit. l. 7. q. 4.* Procedunt quoque eadè de diſtributionibus, quæ dantur in ipſo die deſiſitionis, vel ſeptimo, vel trigefimo, vel alio ab obitu deſunctorum. Pirh. *ibid.* & Azor. *loc. cit.* eſſi enim portiones funerales non veniant nomine diſtributionum, iis tamen æquiparantur, & eodem jure & privilegio gaudent. Pirh. *ibid.*

Quæſtio 418. Vtrum ad lucrandas diſtributiones requiratur, ut Canonici non tantum divinis officiis interſint, ſed etiam, ut ipſi in choro cantent.

Reſpondeo primò: Canonicos ex ſua inſtitutione, & jure communi teneri canere in choro, ita ut ſi in hoc notabiliter eſſent negligentes, peccarent mortaliter. Garc. *cit. p. 3. c. 2. n. 513.* citans pro hoc AA. quæmplur. Et ſic præcipere videtur Trid. *ſeſſ. 24. n. 12.* dum vult, ut compellantur omnes per ſe, & non per ſubſtitutos obire divina officia, & in choro præſtere; hoc enim dicendo vult

P. Leuren, *Fori Benef. Tom. I.*

eos ad hoc teneri, & vult, ut ad illud compellantur tanquam ad rem, ad quam tenentur, cum compulſio & executio ſupponat obligationem. Adeoque minus bene dicit Navar. & Aragon. præceptum hoc Concilii dirigi ad ſolos Prælatos, qui ſi in compellendis ad hoc Canonicis negligentes eſſent, peccarent, non verò Canonici ſua utentes conſuetudine. Garc. *n. 519. & 520.*

2. Reſpondeo ſecundo: ſpectato jure communi etiam ſaltem ad lucrandas diſtributiones integrè id requiri, nec ſufficere ut privatim vel ſubmiſſè in Eccleſia horas recitent. Azor. *p. 1. l. 10. c. 11. q. 5.* Suar. *tom. 2. de relig. l. 2. de horis can. c. 12. num. 10.* Laym. *th. mor. cit. c. 7. n. 6.* Leſſ. &c. quos citat & ſequitur Pirh. *n. 99.* eò quòd diſtributiones nõ denentur ratione ſolius præſentia, ſed præcipuè propter officium præſtendi in Eccleſia, adeoque dum Canones dicunt, diſtributiones debere his, qui horis Canonice interſunt, vel qui in Eccleſia præſentes fuerint, id intelligendum de iis, qui præſentes fuerint ad præſtandum officium, propter quòd præſentes eſſe debent. Lucrari nihilominus præſentes in choro, & non præſentes partem aliquam diſtributionum, quia præſentia ſua officium exornant, docent Suar. Laym. *ll. cit.* apud Pirh. De cetero docet Rodriq. apud Garc. *n. 518.* Canonicos domi recitantes horas & aſſiſtentes in choro non recitando, nec cantando ibi teneri reſtituere diſtributiones quaſi totas: quod multò potiore jure docent Lopez & Vega apud Garc. *ibid.* de iis, qui ordinariè & frequenter conſabulantur in choro.

3. Ubi autem conſuetudo vigeret, vel exſtat ſtatutum, ut præſentes, eſſi non præſentes, percipiant diſtributiones pariter cum præſentibus, eas ab ipſis licitè recipi & teneri, modò horas privatim recitent, quia dantur ibidem diſtributiones ob moralem præſentiam, docent iidem AA. uti & Azor. *loc. cit.* Leſſ. *de jure & juſt. c. 34. n. 187.* apud Pirh. *loc. cit.* qui addit, id quoque procedere poſt Trid. Quin imò ad lucrandos fructus & integrè diſtributiones ſufficere ſolam aſſiſtentiam, etiamſi non cantent, nec ſint attenti, ſed cum aliis loquantur (quamvis in hoc malè agant, et ſi exceſſus ſit notabilis, peccent mortaliter) tradit Garc. *n. 514.* citans pro hoc Bartholom. Medin. Zech. Tolet. &c. contra plures alios, quos citat *n. 515.* totum tamen hoc Garcias reſert in conſuetudinem, dum *cit. n. 514.* ait, ita videri eſſe conſuetudinem & praxin Eccleſiarum; & *n. 516.* licet ex inſtitutione officium Canonice ſit, horas in choro canere, tamen de conſuetudine à multis annis recepta, tolerata & approbata, non videntur ad id teneri, modò habeant capellanos, & miniſtros, qui eas cantent, nec ſit in hoc defectus conſiderabilis, quæ conſuetudo non videtur irrationabilis ſed tolerabilis. citatque pro hoc Navar. Arag. Zech. Cajet. &c. unde ad decretum Trid. ſupra id ſolum reſponderi poteſt, non eſſe quoad hoc de cantu receptum, ſed eandem conſuetudinè etiam poſt illud durare, & eſſe continuatam; quia Epifcopi non curarunt illud exequi facere ſicut & alia multa, & hinc non obligare. Garc. *n. 521.* citatque *n. 522.* Azor. *l. 10. c. 11. q. 6.* ubi dicat, conſuetudinem ejuſmodi, ubi fuerit moribus utentium recepta, valere, cum ſit tantum contra jus Canonicum, etiam poſt Trid. ubi moribus utentium fuerit recepta, & continuata poſt illud, quia hæc etiam in parte Concilio Trid. conſuetudo poteſt derogare; & hoc dupliciter, vel quia poſt illud introduci ceperit, & dein fuerit uſu confirmata: vel quia ante inſerta fuerat,

fuerat,

fuerat, & deinde etiam contra illud contingata. Quam Azoris doctrinam probabiliter procedere, ait Garc. n. 523. donec à sede Apostolica seu S. Congregatione aliud declaratum habeamus. Verum inquit Paxjordi. l. 10. tit. 40. n. 80. cum post impressionem Garc. prodierit S. Congregationis declaratio, de qua videndus Barb. de can. c. 34. n. 9. quæ istiusmodi consuetudinem prohibet, & damnat, timeo illam consuetudinem excusare. Barbosa nihilominus, qui consuetudinem illam impugnat, concedit eam retineri posse in Ecclesiis, in quibus viget usus psalendi, & alia obeundi per capellanos. Ita Paxjordi. d. n. 79. utrumq; leges utiliter. Porro quia his affinis

Questio 419. An obtinentes dignitatem, Canonicatum, vel prebendam teneantur per se, & non per substitutos obire divina officia, suæ dignitati, Canonicatui, vel portioni incumbentia, v. g. canere missas, Evangelium, Epistolam suis hebdomadis vel diebus; & num obtinentes dignitatem unâ cum Canonicatu vel prebenda in eadê Ecclesia teneantur utriusque beneficii onera, & officia subire per se ipsos, ita ut non satisficiant deseruendo personaliter in uno, & per substitutum in albero?

1. **R**espondeo ad primum affirmativè. Garc. n. 494. & seq. juxta decretum Trid. sess. 22. c. 4. & sess. 24. c. 12. & juxta declarationes tam S. Congregationis, interp. Trid. quàm rituum, quas ibi recitat Garc. atque n. 498. id procedere, non obstante, quòd statutum factum sit in contrariu, ut idem declaravit S. Congregat. apud eundem, & Zerol. in pr. p. 2. Et n. 499. id procedere, etiam si ante Trid. esset statutum, vel consuetudo, etiam immemorialis, in contrarium, adeoque, qui in hoc notabiliter deficiunt, peccaturos mortaliter, quamvis multi, præsertim obtinentes dignitates, id non observent, nec curent, dum etiam indecens existimant obire onera incumbentia suis dignitatibus, præsertim in decantatione Evangelii & Epistolæ.

2. Respondeo ad secundum sub distinctione, dum habentur dignitas & Canonicatus, seu portio tanquam duo beneficia separata, per se tenentur utriusque beneficii onera & officia obire per se ipsos, nisi servitia eodem tempore concurrant, ita ut ab una persona præstari nequeant. Garc. n. 502. juxta declarationem S. Congregat. quam *ibid.* recitat, dum verò habentur ut unita, si unita sunt invicem æque principaliter, idem dicendum erit, cum tunc obtineantur ut duo beneficia. Garc. num. 506. si unio facta est accessorie tantum, adhuc idem dicendum est, dum facta est solum ad vitam obtinentium; cum per istam unionem ad vitam non extinguatur titulus beneficii. Garc. n. 507. si autem portio seu præbenda unita est dignitati accessorie, perpetuò & per viam incorporationis, tunc, quia per istam unionem portio definit esse portio, & ejus titulus & effectus extinctus fuit, ac effectus est unum tantum beneficiu, obtinens istam dignitatem non tenebitur servire tanquam portionarius, nec subire onera aliâs competentia ratione portionis. Garc. n. 508. dicens id totum sic declaratum à S. Congregatione, cujus declarationes *ibid.* citat. Nihilominus in Canonicatibus unitis, & annexis dignitatibus accessorie & in perpetuum contrarium dicendum putat Garc. n. 512. cum unio licet facta sit accessorie, non tamen extinguatur titulus Canonicatus, sed tanquam duo beneficia obtinen-

tur, de quo vide eundem p. 11. c. 5. nu. 199.

Questio 420. An Canonicus satisfaciens suæ obligationi quoad residentiam & servitium chori & altaris possit licitè ordinariè abesse à capitulis seu Congregationibus Capitularibus?

1. **R**esp. negativè; etiam enim munus & officium Canonicorum præcipue consistit in residentia & servicio Ecclesiæ chori & altaris, consistit tamen etiã in administratione & gubernatione rerum Ecclesiæ & capituli spiritualium & temporalium, in quo jus & bonum publicu versatur. Et licet dicta administratio non incumbat capitularibus ut singulis, sed ut universis, seu universitati, incumbit tamen unicuique; ut parti illius; si enim quilibet in particulari non teneatur assistere Capitulis ad providendum dicto bono cõmuni Ecclesiæ, ejusque resruendas, quilibet possit abesse; cum non sit major ratio de uno, quàm de altero, & sic pariter deficere regimen Ecclesiæ & capituli. Garc. n. 529. & seq. citans plures pro hoc AA. & n. 532. testans sic ad suam supplicationem declarasse S. Congregationem; unde jam licet habere, & dare vocem in capitulo sit præminencia quædã & fructus ratione auctoritatis & honorificentia, est tamen etiam onus, non secus ac judicare, licet dicatur esse fructus jurisdictionis seu officii. Garc. n. 533. Cui non obstat, quòd Canonici possint puniri ob culpas privatione vel suspensione vocis in capitulo, in eo autem, quòd onus est, directe nemo puniri possit; nam puniuntur in eo quatenus est præminencia & auctoritatis, quæ solet apperi & estimari, sicut etiam Episcopi solent suspendi ab executione Pontificalium, & Parochi ab officio, quæ certè sunt simul onus. Garc. n. 534.

2. Nihilominus. Primò excusabitur quis absita interessentia in capitulo, stante legitimo impedimento aliave justa causa, ita ut quandoq; possit abesse ordinariè, v. g. dum tacita esset in capitulo perverfio, & procederet male & ex abrupto sine lege, ordine, modo, ac cum violentia, in solentia præfidentium, ut qui vellent conscientia suâ satisfacere, id nequiret sine magnis molestiis, inquietudinibus, & occasionibus serè ordinariis & periculis cadendi, aut sine magna nota singularitatis, protervia &c. durum enim esset & valde grave obligare aliquem ad assistendum Capitulis cum tanto incommodo & periculo, & ad opponendum se semper torrenti capitulo, & cujusdam communitatis barbara, seu ignorantis, ubi nullus ordo. Garc. num. 537. & seq. Quem utiliter ibi legent capitulares.

3. Secundò licitè potest abesse Canonicus à Capitulis in diebus suis recreationis causâ concessis, cum hos sumere possit, etiam in diebus capituli; cum nec Concilium nec statuta, nec consuetudo id prohibeant, nec limitent, ne in diebus capituli sumantur. Garc. num. 541. sic testans declaratum à S. Congregatione. Nisi tamen sciret, quòd in talibus diebus in capitulo agendum de negotio gravi, quod verisimiliter posset resolvì in præjudicium Ecclesiæ; teneretur enim tunc assistere capitulo, & dicere suam sententiã. Garc. n. 542. saltem ubi suorum profuturum speraret. ait enim Garc. contra Jo. Guttier. quod supposito, quòd Canonicus posset sumere suos dies in diebus capituli, gravitas negotii non videatur obligare ad interendum capitulo, ubi non adest spes seu verisimilitudo eorum suum profuturum.

4. Tertiò licitè Canonicus præfens divinis in choro abest à capitulis, quæ habentur eo tempore, quo celebrantur divina; cù enim præcipuò officium cano-

cano-

canonici sit servitium chori & Ecclesie, cum in hoc suo principali officio occupetur, excusatur legitime. *Garc. n. 544.* Sed neque capitula eo tempore, maxime, si missa major celebratur fieri debent, adeoque non tenentur, nec potest licite interesse. *Garc. n. 548.* citans *Fuscum de vistrat. l. 1. c. 15. n. 27.* *Navar. de orat. c. 12. n. 5.* cum capitula seu capitulares congregationes fiant propter servitium Ecclesie, chorum & cultum divinum, illiusque conservationem & propagationem non debent fieri, cum istius cultus & servitii neglectu & damno; cum inducta ad unum effectum non debeant operari contrarium juxta *l. legata inutiliter. ff. de aliment. legat. Garc. n. 549.* Neque officium magis principale, quale est officium chori, cessare debet propter minus principale. *Garc. n. 550.* & ita à pluribus Conciliis provincialibus statutum, & sic declaratum à S. Congregatione Concilii & rituum, citando eorum textum, ostendit *Garc. n. 551. & seq.* Neque contra hæc dici potest similia non esse in hac vel illa provincia, vel Ecclesia recepta; nam cum per illa non inducatur jus novum, sed declaratur, quod juxta rationem & rectum ordinem fieri debet, contrarium usum & consuetudinem tanquam irrationabilem, vergentem in diminutionem cultus divini rejiciendo, nil refertur quod non sit receptum, cum nihilominus debeat servari & recipi. *Garc. n. 558.* citans pro hoc declarationem S. Congregationis, quam dicit ad suam instantiam emanasse Anno 1605. Ex his quoque declarantur sequentia: non licere etiam fieri Congregationes particulares commissariorum capituli eo tempore, nec occupari beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesie, quæ aliis commodè fieri possunt. *Garc. n. 566.* Item non licere facere rationes, & computa bonorum, vel fabricæ, dum divina fiunt, saltem manè. *Garc. nu. 568.* adeoque non habendos taliter tunc occupatos pro presentibus in istis horis. *Garc. n. 564.* Et vel maxime manifestum abusum esse & corruptelam, dum beneficiati ad rationes deputati habentur pro presentibus, & interessentibus in choro, horis vespertinis, & diebus, quibus rationes non fiunt, dum non sunt absoluta vel subscripta, adeoque tales revera non lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifunt. *Garc. n. 569.* pessimum quoque abusum & intolerabilem esse, dum in aliquibus Ecclesiis Canonici & præbendati possunt à choro exire, dum missa de prima, sexta & nona manè celebratur, modò sub finem redeant. *Garc. n. 570.* citans *Paludan. in 4. dist. 15. q. 5. a. 3.* *Covar. l. 3. c. 13. n. 8.* Porro licet gesta in capitulis habitis tempore divinorum sint valida. *Garc. n. 564.* si tamen tunc non adissent duæ saltem partes capitularium, ex eo capite, quod occuparentur absentes in choro (secus est si abessent ob aliam causam) gesta non valerent: nec tales absentes etiam vocati haberi possent contumaces, cum tunc non teneantur adesse, sed teneantur potius abesse à Capitulo. *Garc. n. 565.*

5. Quartò excusantur absentes à capitulo, dum capitulum non convocatur legitime, item dum convocatur insolito, vel incongruo tempore. *Garc. n. 571. & 577.* citans pro posteriore *Pavin. de potest. capit. Sede vacante pralud. 5. n. 11.*

Questio 421. Num Canonici, alique supra nominati non residentes, & absentes à choro tunc à conscientia lucentur fructus, & distributiones, dum alii presentes remittunt & donant?

P. Leuren. Fori Benef. Tom. I,

1. **R**espondeo primò: tales absentes in virtute illius, de qua supra, à capitulo obtentæ licentiæ, non facere fructus suos, multòque minus distributiones, sub prætextu, & titulo, quòd alii præbendati hoc ipso, quòd dictam licentiam concedunt, videantur eis donare, seu remittere partem, quæ aliis sibi obventura erat ex eorum absentia, cum capitulum seu personæ illius non sint domini bonorù & reddituum mensæ capituli, donec iis sint applicati & distributi, sed solum administratores seu procuratores, Ecclesia autè domina. *Garc. cit. c. 2. n. 427. & seq.*

2. Respondeo secundò, sed neque alias absentes, etiam ob justas causas, distributiones, quas propter absentiam à divinis officiis non lucrantur, tunc à conscientia accipere & retinere possunt, dum eas illis reliqui presentes, quibus aliis accrevissent, expressè remittunt, seu donant. *Pirh. loc. cit. n. 102.* juxta *Archid. contra Gl. in cit. c. unicum*, nam præter rationem immediatè ante datam, illas recipere contra mentem & prohibitionem hujus constitutionis, quæ absolute decernitur, quòd Canonici illegitimè (id est citra causas, quæ in jure, nimirum *cit. c. unie.* exprimuntur, tanquam sufficientes ad lucrandas distributiones in absentia) absens distributiones nullatenus suas faciat, teneaturq; ad restitutionem Concilio *Trid. dicta sess. 24. c. 12.* expressè dicente: *distributiones, qui statim horis interfuerint, recipiant, reliqui, quavis collusionis, aut remissione exclusæ, iis careant.* *Pirh. l. c.* citans *Barb. l. 3. juris Eccl. c. 18. n. 91. & 98.* Nihilominus si Canonici presentes distributiones, quas absentes à choro amiserunt, & quæ presentibus jam data sunt, & jure accrescendi acquisita, postea nullo præcedente pacto, vi vel metu absentibus donent, possunt absentes eas licite recipere, & retinere, cum *Trid. l. c.* non dixerit: *quavis donatione, sed quavis collusionis, aut remissione exclusæ;* & dum debitum jam solutum redonatur, non est remissio; sed cum debitum creditori solvendum condonatur, *Pirh. ibid.* citans *Barb. ubi ante n. 15. & Azor. cit. l. 7. q. 9.* quamvis dicat *Castrop.* tenere contrarium.

Questio 422. Ad quem spectent distributiones quotidiana amissa per non interessentes, itè fructus præbendæ amissi ob non residentiam?

1. **R**espondeo primò: si singulis, qui interfuerint assignata est certa quantitas v. g. unus solidus, tunc portiones absentium non accrescunt seu dividuntur inter presentes, sed ad Ecclesiam spectant, & in ejus utilitatem sunt convertendæ. *Garc. n. 444.*

2. Respondeo secundò: si singulis non est assignata certa portio, sed certa massa aliqua v. g. duo imperiales inter presentes distribuenda, portiones non interessentium accrescunt presentibus, ac ita presentium portiones propter absentes alios fiunt pinguiores. *Garc. nu. 445.* citans pro utraque hac responsione *Gl. in 2. clem. de vita & honest. cler. Felin. in c. Apostolica. de except. nu. 12.* *Surdum de aliment. tit. 1. q. 82. n. 16.* *Cardin. Imol. Abb. & Gl. in clem. ut ii. de ar. & qual. Rebuff. in praxi. de dispens. de non residend. n. 10.* *Guttier. Ugol. & c.* de cetero ubi pars tertia fructuum præbendarum juxta decretum *Trid. sess. 21. c. 3.* conversa fuit in distributiones quotidianas, distributiones, quas absentes amittunt, interessentibus accrescunt. *Garc. n. 465.* Quæ ratione autem concilietur cum hoc, decretum illud *Trid. sess. 22. c. 3.* ubi statuitur, ut portio ex tertia illa parte fructuum dignitatum conversa in distributiones per non servientes amissa, non accrescat aliis, sed fabricæ Ecclesie, quatenus egeat, alterive loco pio, ostendit post rejectas aliorum

D 2

inter-

interpretationes. *Garc. n. 454.* quem leges utiliter, ubi & in *seq. numeris*, ubi tractat, qualiter tertia illa pars fructuum singularum præbendarum, Canonicatum &c. separanda & in distributiones convertenda, & quid circa hæc observandum.

3. Quod verò dictum in prima responsione, portionem absentium spectare ad Ecclesiam, ita procedit, ut si ex patrimonio, & bonis Ecclesiæ, cui ministratur, dentur reditus & distributiones istis ministris, nulla facta divisione redituum inter ipsam Ecclesiam, & ejus ministros recidat seu spectet hæc portio absentium ad hæc massam seu patrimonium Ecclesiæ indivisum. Si verò patrimonium Ecclesiasticum divisum est in duas partes, quarum una sit Ecclesiæ ad ejus fabricam, ornamenta, aliæque necessaria, altera ad ministrorum victum, & mercedem destinata, qualis est, & dicitur mensa capitularis, portio absentium cedit in hoc commune patrimonium ipsorum ministrorum, & manet in ipsa mensa capituli, & massa communi, ex qua dantur hujusmodi distributiones dividenda inter omnes residentes pro suis præbendis, & rata temporis residentia *Garc. n. 447.* citans *Covar. c. 13. n. 7.* *Jo. Guttier qq. can. l. i. c. 1. n. 107.* & *fusam Rotæ decisionem.*

4. Respondeo tertio: idem dicendum de dictis fructibus, nimirum, quòd, dum in Ecclesia non sunt præbendæ distinctæ, nec est facta dicta divisio redituum inter Ecclesiam & ejus ministros, sed dantur præbendæ & reditus, assignatæ cuilibet certâ portione, fructus à non residentibus amissos pertinere ad ipsam Ecclesiam: si verò est massa communis beneficiatorum distincta à patrimonio Ecclesiæ seu fabricæ, inter residentes pro eorum præbendis dividenda, portio fructuum amissa ab absentibus, manet in dicta massa communi. Quòd si autem præbendæ realiter sunt distinctæ, ita ut qualibet sit domina suæ dotis, fructus dicti amissi applicandi sunt fabricæ Ecclesiæ, quatenus eget, vel alteri loco pio pro Ordinarii arbitrio. *Garc. n. 449. & 450.* citans eisdem *Covar. & Guttier.* Neque his obstant declarationes quædam S. Congregationis apud *Garc. n. 432.* absolute dicentes; distributiones malè perceptas, vel alias amissas esse restituendas fabricæ, quatenus eget, alteri loco pio, cum intelligantur de distributionibus malè per eum perceptis, qui fuit habitus pro præsentibus à capitulo, vel cui ea remissa, adeoque bene dicitur non obvenire illas capitulo, sed fabricæ; cum capitulum dando perperam illam licentiam abessendi, hoc factò sibi præjudicavit. *Garc. n. 452.* Ubi tamen aliqui capitularium non consenserunt in talem licentiam datam, non videtur præjudicatum his non consentientibus, sed solum majori parti consentientium, ut *Garc. n. 456.* videtur etiam dictum præjudicium intelligendum respectu distributionum ac fructuum jam traditorum ei, cui licentia vel remissio facta est; si enim nondum soluti sunt illi, potest & debet capitulum negare, & impedire solutionem, non obstante datâ licentiâ & factâ remissione à toto capitulo; nec videtur posse fabrica Ecclesiæ, alteri locus pius ad huc prætereundum jus ad illos; cum nondum sint ei cum effectu traditi. *Garc. n. 457.* salvâ tamen mente S. Congregationis, quam sic interpretatur, & cui hæc ipsam suam interpretationem submittit; dumque eadem declarationes dicunt, tales non residentes privandos fructibus, & hos applicandos Ecclesiæ, loquuntur de iis fructibus, quos tales absentes ratione præbendæ & residentia fecerunt, aut

fecerunt suos; non verò de iis, quos non residendo amiserunt, seu non fecerunt suos; quoad hos enim non est opus privatione. *Garc. n. 453. & 454.*

Quæstio 423. Pro clausula materia de distributionibus, num ea securè transmittantur ad heredes, ut alia bona patrimonialia clericorum?

Respondeo affirmative de iis distributionibus quotidianis massæ grossæ, ut vocant, quæ quotidie, vel etiam in fine anni, vel statis temporibus fieri solent, quæque debentur ratione servitii & interessentia; in effectu enim non sunt fructus, neque emolumenta beneficii, sed purum salarium, & merx laboris; dum verò obveniunt ratione solius Canonici, utpote surrogatæ in locum præbendæ, loquendum de iis quoad hoc punctum, uti de fructibus beneficii *C. de Luca de benef. d. 100. n. 13.*

Quæstio 424. Qua pœna decreta in eos, qui dignitates vel Canonicatus, præbendas aut portiones, in Ecclesiis Cathedralibus aut Collegiatis obtinentes sine legitima facultate absunt, seu non resident?

1. **R**espondeo: in *Trid. sess. 24. c. 12.* sic statui: *Primo anno privetur unusquisque dimidiâ parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentia facit suos. Quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit; crescente verò contumaciâ, contra eos juxta SS. Canonum constitutiones procedatur &c.* quæ exstant in *tit. de cler. non resid.* nempe si tales perseverent in absentia, privandi sunt etiâ beneficiis, ut habet S. Congregatio ad *cir. c. 12.* & tenent *Parisi. Gomez. &c.* apud *Garc. Vide etiam hanc in rem duas constitutiones Pii IV. & Urbani VIII.* quas refert *Fagn. in c. ult. de cler. non resid. n. 11. & seq.* circa quæ notanda sunt sequentia.

2. *Primo* iisdem pœnis teneri Canonicos, qui majori officio sunt adstricti, quam de quo in dicto decreto statuitur. *Garc. cit. c. 2. num. 144.* juxta S. Congregat. declarat.

3. *Secundo*, quòd tales, etiam moniti, non possint hodieum statim privari, sed primo anno, & primâ vice solum privandi sunt dimidiâ parte fructuum, quos fecerunt suos, *Garc. n. 140.*

4. *Tertio*, ad prædictam pœnam privationis fructuum non esse opus monitione, nec etiam intimatione, ut deserviant, juxta dictum decretum *Trident.* sed si abfuerint ultra tres menses, esse citandos, ad allegandum, quare non debeant puniri secundum hoc decretum; ita S. Congregatio apud *Garc. n. 145.*

5. *Quarto*, bonum judicem arbitrari oportere, quanto tempore debeat ultra tempus permissum absentes expectare, antequam contra eos pœnas exequatur: eadem, sacra Congregatio *ibid.*

6. *Quinto*, pœnam istam non posse remitti ab Episcopo, cum non possit dispensare contra Concilium. *Garc. n. 149.* citans *Navar. consil. 3. de cler. non resid.* posse tamen ab eo ante sententiam ex causâ minuti, vel augeri. *Garc. num. 150.* juxta declarat. S. Congregationis & *Tiraq. de pœnis in præfat. à n. 16.*

7. *Sexto*, Episcopum peccatum, si absque iusta causâ dissimularit talem absentem punire. *Garc. n. 151.* *Navar. loc. cit. n. 2.*

8. *Septimo*, quòd si tamen Episcopus taceat, & dissimulet, & non privet, non teneri absente illos, quos aliàs fecit suos, restituere in foro conscientia; cum

nemo

homo teneatur solvere poenam, praesertim non impositam ipso jure, sed imponendam per sententiam, donec condemnetur a iudice: jam vero talis est dicta poena, ut patet ex *id. privetur*, quod non operatur ipso jure, sed per sententiam, *Garc. num. 152. juxta Tiracq. & Rotam in una Cauriensi fructuum coram Orano decimo Aprilis 1592.* Atque ita in genere, humano solum jure residentiam exigente, sententia hominis exigitur, cum nullibi decisum sit ipso jure privationem incurrere, nisi forte aliud suadeat fundatio, cujus tenor est attendendus, tradit *Lott. l. 3. q. 27. n. 44. ubi etiam n. 45. ait: non posse Episcopum statuere, ut incurratur haec poena privationis ipso jure, citatque pro hoc Bott. de Synodo Ep. p. 3. a. 1. n. 70. & 71.*

9. Octavo, quod si Canonicatus vel praebenda nullos haberet fructus in absentia, sed omnes residendo lucriferent, tunc, qui nunquam resedisset, pro primo & secundo anno, & sic non haberet tunc, seu non fecisset fructus ullos suos, quibus privari posset, puniendum esse poena arbitraria, cum nulla sit determinata, citra tamen privationem beneficium. *Garc. n. 153.*

10. Nono, quod ut quis praedictorum privetur beneficio ob non residentiam, debere prius procedere trinam monitionem per edictum publicum in Ecclesia cum competente termino, & post ultimum edictum expectari per sex menses, ut alioqui nulla sit privatio. *Garc. n. 154. juxta plures declarationes sacrae Congregationis, quas fuse ibidem & num. seq. recitat. Quod ipsum tamen intelligendum, quando nescitur ubi absens sit, vel commode personaliter citari nequit; debet enim alias personaliter citari seu moneri; non tamen requiritur trinam monitionem, sed sufficit una etiam extra judicialis, *Garc. n. 155.**

11. Decimo, quoad alias poenas praeter privationem non videtur esse opus trinam citationem per edictum, sed sufficere unam peremptoriam. *Garc. n. 160. Vide dicta superiora ex Lott. de poenis curatorum non residentium.*

12. Undecimo, tradit *Pax Jordan. l. 10. tit. 40. n. 123.* quod priusquam procedatur contra tales (et si contrarium forte dicendum de Parochis, & curatis privandis ob non residentiam) ad privationem requiritur citationem solennem, & privationem solennem seu juridicam, et si dicat verum esse, quod monitio etiam extrajudicialis cum praefixione termini competentis ad residendum sufficere possit pro citatione, ut dicit docere *Barbosam de canon. c. 20. num. 19. &c.*

13. Duodecimo, appellationem a sententia privatoria beneficiorum ob non residentiam esse prohibitam juxta *c. relatum. c. conquerente & c. ex tua. de clericis non resident.* & *Trident. sess. 24. c. 12.* & ad solum esse tum devolutivum concedi; idque verum esse, quando sententia privatoria fuit rite recteque lata, alioquin permittitur ad utrumque effectum, *Pax Jordanus n. 122. (& Lotter. supra de curatis quoad hoc punctum)* dicens sic liquere ex decisione sacrae Congregationis, quam antecederet citaret.

14. Denique quod in iis, in quibus residentia praecisa non requiritur, sed solum causativa, utcumque praetendatur absentia diuturna & divagatio, si hoc praetextu quisquam privetur, quando cumque revertitur, illum in suum beneficium restitui. *Lott. num. 119. citans Felinum in cap. quoniam frequenter num. 23. & dicens id recte probari ex dispositione*

P. Leuren. Fori Benef. Pars I,

textus cap. cum ad hoc. de clericis non resid. Multoque fortius id militare in casu evulgatae mortis, si mox per exhibitionem personae constaret de vita. *Lotter. loc. cit. n. 120. citans Mohedam de probat. decis. 1. per totam.*

PARAGRAPHVS II.

De aliis obligationibus Parochorum.

Quaestio 425. Qualiter Parochus obligetur administrare parochianis suis Sacramenta?

1. **R**espondeo primo in genere, obligari illum ad hoc ex officio, adeoque ex justitia; cum obligetur vi officii, oves pascere, adeoque ordinaria media salutis praebere, qualia sunt Sacramenta. *Suar. in 3. p. d. 44. s. 2. n. 1. & s. 3. n. 7.* Et licet rigorose non obligetur omnia media utilia ad subditorum arbitrium iis praebere (foret enim hoc opus intolerabile) non tamen etiam solum tenetur ad ministrandum necessaria; quia id esset magnum detrimentum fidelium, & contra debitum pastoris munus; sed tenetur ministrare ordinaria remedia, quae Christus pro omnibus fidelibus reliquit, quae sunt in ordinario usu Ecclesiae; dum opportuno tempore & rationabiliter petuntur. *Suar. loc. cit.* Similiter ex justitia, & non ex sola charitate, teneri ad id illos parochos, qui sine stipendio ex sola charitate & obedientia hoc munus suscipiunt, tenet *Suar. loc. cit.* ed quod subditi habeant proprium jus exigendi & petendi ab illis; cum illi esse non debeant peioris conditionis quam reliqui fideles, ut non habeant jus respectu alicujus pastoris proximi. Unde tales, dum hoc munus suscipiunt, totam illam obligationem in se suscipiunt, quae in aliis futura fuisset; & licet a subditis non recipiant materiale stipendium, recipiant tamen reverentiam & obedientiam, interceditque inter eos tacitum quoddam pactum, ratione cujus ex justitia teneantur ministrare Sacramenta; alantur etiam ad hoc munus ab ipsa religione, vel summo Pontifice committente illis curam suam.

2. Unde jam peccabunt parochi graviter, ubi notabiliter in hoc deficerent, negligendo aut negando ministrare suis Sacramenta sine justa causa frequenter & diu, etiam intra gravem necessitatem. Non tamen peccarent mortaliter, si semel iterumque negarent petenti rationabiliter v.g. confiteri aut communicare; nisi forte subditus premeretur gravi aliqua tentatione aut difficultate, vel longum iter ingressurus esset: vel quia tempus est jubilaei: aut certe modo dilatio non sit nimia. *Suar. de poenit. d. 32. s. 1. n. 5. Jo. Sanch. in select. d. 47. n. 10. alique apud Barbos. de off. & pot. paroch. p. 2. c. 19. n. 8. Quin & tenetur graviter ex justitia, etiam cum periculo vitae suae in gravi necessitate administrare suis Sacramenta. D. Th. 2. 2. q. 185. a. 5. Vasq. in opus. de benef. c. 4. s. 2. a. 1. dub. 2. nu. 135. Barbos. de paroch. c. 17. n. 12. &c.* cum cui ex officio incumbit cura salutis alienae, teneatur eam procurare cum periculo vitae suae, seu dando animam suam pro ovibus suis. *Barbos. loc. cit. citans Valent. Filliuc. Suar. Palao, Trullench. &c.*

3. Limitanda tamen hæc responsio, si nimirum per alios idoneos tunc Sacramenta ministrare nequeant. Unde etiam cogendi non sunt parochi in conscientia, ut personaliter adsint intra locum peste infectum, si ibidem habeant sufficientes Vicarios. Quamvis non possit absolute curam suæ parochiæ deserere; sed debeant proximè adesse, & animo ac sollicitudine nunquam deesse ovibus. Quòd si tamen etiam Episcopus judicaverit expedire bono communi, ut ad proprium locum revertantur, vel ne ab illo discedant, parere tenebuntur, quia præceptum per se est iustum, & ad Episcopum spectat, curam habere communis boni, ejusque judicio & voluntati magis standum est. *Suar. in 3. p. d. 44. s. 3. n. 12.* Item limitanda responsio, ut intelligatur de Sacramentis hinc & nunc probabiliter necessariis ad salutem (qualis v. g. foret extrema unctio, dum quis aliis Sacramentis juvari non posset, quia juxta valde probabilem cum sola attritione habet virtutem delendi mortalia. *Barbos. loc. cit. n. 21. ex Posslevin. de off. curati. c. 5.*) non enim censetur aliàs necessitas gravis & talis, in qua cum tanto vitæ periculo teneatur succurrere parochis. *Trull. in exposit. decal. l. 1. c. 5. du. 6. n. 14.* Lopez & alii apud *Barbos. n. 14.* Verùm de hoc melius in particulari agendo de Sacramentorum singulis. Unde

4. Respondeo secundò: quo ad Baptisimum teneri parochum cum evidente periculo vitæ suæ hunc administrare infanti moribundo, dum alius non est, qui eum illi conferat; quia talis infans est in extrema necessitate, absolute & evidente discrimine amittendi æternam salutem, pro quo irreparabili damno proximo tenetur indubitatè quisque omnia temporalia contemnere, parochus ex justitia, alii ex charitate. De cetero, in casu nimirum moralis periculi vitæ propriæ vocatus pro Baptismo sufficere docere modum, quo ipsi vocantes baptizent, absque eo, quòd ipse vadat. *Posslev. loc. cit.*

5. Quo ad Sacramentum penitentiae administrandum, tenetur illud moribundo decessuro aliàs sine illo parochus, etiam cum morali periculo vitæ suæ. *Suar. cit. s. 3. n. 13.* dicens, in hoc casu regulam generalem statuendam in favorem animarum; exceptionem verò esse posse in favorem parochorum. Et licet hæc in uno alteròve singulari homine non videatur extrema necessitas; eò quòd hoc Sacramentum necessarium non sit in re, sed solum in voto per contritionem (quamvis & hæc, utpote includens puram Dei dilectionem super omnia, eo tempore ob corporis debilitatem, sollicitudinem salutis corporalis valde distrahentem animam à spiritualibus, & nimium timorem, quo tunc potius quam amore movetur homo, sit admodum difficilis) in tota tamen communitate sit extremum periculum: cum fieri moraliter nequeat, quin damnentur multi, si tota communitas in talibus casibus hoc Sacramento destituatur. Jam autem, si hæc sit obligatio respectu totius communitatis, necesse est, ut quoque respiciat singulos; quia non potest aliter subveniri illi necessitati communi, quam hoc Sacramentum ministrando singulis. *Suar. loc. cit. n. 13.* Falsum etiam est, necessitatem provenientem ex defectu voluntario (qualis esset ommissio contritionis voluntaria) non obligare ad subveniendum proximo in spiritualibus cum vitæ periculo; aliàs enim nunquam ad hoc obligaret charitas, nisi fortè respectu parvulorum egentium Baptismo. Defectus itaque dum non est

ex sola malitia; sed vel ex ignorantia, vel fragilitate, & homo sic constituitur in morali periculo æternæ damnationis, ea est extrema necessitas, vel ita gravis, ut sufficiat ad obligandum. *Suar. loc. cit. citans Nav. in sum. c. 24. n. 23. Adrian. du. 8. de confess. Nihilominus possunt occurrere circumstantiæ tales, in quibus hoc præceptum non obliget, v. g. dum parochus moraliter præsumeret, eique moraliter positivè constaret de bono statu, bonaque dispositione infirmi, eò quòd paulò ante infirmitatem confessus, & aliàs vir erat studiosus, prudens & integer; non enim tunc est in vera necessitate gravi, nedum extrema. *Suar. loc. cit. n. 15.* Nequaquam autem sufficit ad deobligationem, quòd parochus negativè se habeat, hoc est, ignorans statum infirmi ex generali regula præsumat, illum esse in bono statu, quem non scit esse in malo; siquidem talis præsumptio exigitur circa ea, quæ sunt alteri favorabilia; non verò licet eà uti ad negandum ei debitum ministerium, exponendumque illum periculo, saltem dubio, æternæ damnationis: sed potius tunc locum habet ea regula: in dubiis tutior pars eligenda. Hinc tenebit dicta obligatio, quoties verisimiliter dubitatur de æterna salute proximi. Estque non solum, quando is non potest aliter salvari, sed etiam, quando verisimiliter aliter non salvabitur, aut probabile dubium est, an sine illo remedio salvabitur. ita *Suar. loc. cit.* ex *Adrian.* Quin & ipse infirmus constitutus in articulo mortis non habens vehementem probabilitatem suæ contritionis, potius debet accipere hoc Sacramentum cum periculo corporalis vitæ, quam se exponere periculo æternæ mortis, ordine charitatis sic expostulante. Adeoque & parochus in iisdem circumstantiis tenetur id ei ministrare, & quidem à potiore, tum quia quisque facilius potest propriam quam alienam dispositionem cognoscere: tum quia propria necessitas est propria & particularis; parochus autem debet curare publicam & communem necessitatem, quæ insurgeret gravissima, si cum prædictis circumstantiis non ministraretur hominibus hoc Sacramentum in tempore talis necessitatis. *Suar. loc. cit. n. 16.**

6. Quo ad Sacramentum Eucharistiæ, tenetur illud pastor administrare, quoties pii subditi eam rationabiliter petunt; ut si non petant nimis frequenter; sed quatenus postulat eorum conditio, & Sacramenti reverentia. *Nav. in c. placuit. de panis. d. 6. n. 152. Bonac. de Sacram. d. 4. q. 1. p. 1. n. 14. Barbos. loc. cit. c. 20. n. 15. &c.* cum communi. Tenetur quoque & tertius illud ministrare, quoties subditi obligantur communicare, v. g. in paschate. *Barb. ibid. n. 13.* parochus enim per se loquendo tenetur ministerium necessarium exhibere, ut subditi servent præcepta. *Suar. loc. cit. n. 17.* Maximè, quæ sunt juris divini, quale est de communicando in articulo mortis. Tenetur etiam tempore pestis cum ordinario periculo contagii, quod in tali occasione esse solet, ministrare infirmis sub gravi præcepto ex justitia, etiam si intelligat, agros esse dispositos per Sacramentum confessionis. *Suar. loc. cit.* Arguitur rectè hæc obligatio ex usu Ecclesiæ, quo omnes parochi timorati hoc observant, & Episcopi eos ad hoc compellunt, quæ compulsio justa non esset, si ipsi vi officii ad hoc non tenerentur. *Suar. loc. cit.* tum etiam ex eo, quòd in Sacramento hoc quædam est necessitas moralis, dum auxilium per illud datum necessarium censetur moraliter ad perseverandum in justitia per penitentiam

tiam recuperata, & vincendas tentationes illo tempore occurrentes; quibus accedit fructus essentialis ipsius viatici maximus, ideoque preferendus multis incommodis spiritualibus. Ex quibus omnibus simul sumptis, & prudenter consideratis exurgit necessitas quaedam, quæ licet non sit extrema, atamen valde gravis; adeoque sufficiens ad obligandum parochum, qui non tantum ex charitate, sed & ex Justitia obligatur; & ideo non tantum in extrema, sed etiam in gravi necessitate subditi obligatur cum aliquo periculo communi & ordinario. Cumque hæc necessitas evadat major ex eo, quod infirmus Sacramentum pœnitentiæ suscipere non potuisset: Eucharistia autem juxta valde probabilem cum attritione conferat gratiam primam, obligatio quoque in eo casu erit major. Suar. n. 18. Adde, quod ut dictum ante de Sacramento pœnitentiæ, etsi respectu singulorum necessitas hæc aliquo modo sit gravis, respectu communitatis sit gravissima; esset siquidem damnum ingens, si totus populus in ea occasione desisteret viatico, & moraliter loquendo; cederet in extremum periculum multorum. Neque esset convenienter provisum Christianæ Reipubl. si in tam gravi necessitate non haberet hoc mysterium ex officio necessarium, sed voluntarium ex perfectione charitatis. Nihilominus in casibus particularibus excusari poterunt parochi, prout nimirum periculum vitæ propriæ multum augetur, & proximi necessitas minuitur, prout faciliè ex dictis paulo ante de Sacramento pœnitentiæ intelligi, & ad particularia applicari potest. Certè cum necessitas medii ad salutem in hoc Sacramento multò minor sit, quam in confessione, ex hac parte minor magisque dubia est hæc obligatio administrandi moribundo hoc Sacramentum. Suar. loc. cit. n. 17.

7. Quo ad Sacramentum extremæ unctiōnis, Parochi ratione officii ex Justitia obligantur ad illud ministrandum subditis, ita ut si egent sine justa causa nequeant, vel differant cum probabili periculo, ne interim infirmus moriatur, peccent mortaliter. Nav. in man. c. 25, num. 131. Laym. Theol. mor. l. 5. tr. 8. c. 7. nu. 3. Bassæ. in florib. th. v. extrema unctio n. 2. &c. Tenentur quoque illud ministrare tempore contagionis sine morali periculo vitæ, quod periculum evitare tenebuntur adhibendo conventientia remedia prudentum medicorum arbitrio, partim præveniendū illud, anticipando nimirum collationem hujus Sacramenti statim in principio talis ægritudinis, antequam ea multum inficere possit, cum pestis similisque morbi per se sint lethales, & aliàs sunt adeo contagiosi, non oportet aliquem terminum in iis exspectare, sed statim sub initium dari potest hoc Sacramentum; partim curando, ut loco puro & libero æger constituatur, partim utendo virgula aliqua argentea oblongiore ad unguendum à distantiore loco: partim adhibendo purè tantum essentialia, & quantum fieri potest morà brevissimâ. Suar. loc. cit. n. 20. Absolutè verò cum permanente morali periculo vitæ corporalis non tenentur illud administrare (nisi fortè, ubi alia Sacramenta ministrari nequeunt) cum neque sit medium necessarium ad salutem, neque ex divinis præcepto; & præterea supponit per se loquendo duo alia Sacramenta jam collata, quibus sufficienter subvenitur necessitati subditi.

Ita ferè Suar. cit. n. 20.

Questio 426. Quæ sit pœna parochi nolentis administrare Sacramenta, ubi ad ea administranda obligatus fuit?

1. **R**espondeo primò: si baptizare noluerit suum subditum, & is sine Baptismo moriatur, debet deponi. per c. quicumque presbyter. de consecrat. d. 4. Ugol. de off. Episc. c. 15. §. 12. n. 14. apud Barbof. de off. paroch. c. 18. n. 43.

2. Respondeo secundo: quo ad alia Sacramenta, cum de iis neque in communi, neque speciatim determinata sit pœna, puniendum pœna arbitraria. Barb. loc. cit. citans Navar. conf. 3. de paroch. in novis. Ugol. ubi ante, &c. Porro pœna hæc infligenda habito respectu ad negligentiam parochi, & ad necessitatem Sacramenti & salutem animarum. Ugol. loc. cit.

Questio 427. Quæ sit obligatio parochi circa celebrationem missarum?

1. **R**espondeo primò: tenetur parochus diebus Dominicis & festis, quibus obligatur populus audire missam, celebrare. Barbof. de off. paroch. p. 1. c. 11. n. 3. & 6. Guttier. can. qq. l. 1. c. 30. n. 1. Dian. p. 2. tr. de celebrat. miss. resol. 26. Piafec. in pr. Episc. p. 2. c. 3. n. 20. Sylvius &c. apud Barbof. Extra verò tempus, quo populus non tenetur ex præcepto audire Sacrum, præscindendo à consuetudine (cui aliàs standum) & speciali statuto, non videntur obligari parochi ad sacrificandum. Barbof. loc. cit. n. 6. citans Fagund. in 5. præcept. Eccl. p. 1. l. 3. c. 15. num. 8. contra Azor. Suar. Sot. censentes teneri parochum celebrare frequentius, quam populus missam audire. Sed neque ita tenetur celebrare per seipsum, quin possit id facere per alios ex justa causa. Piafec. Dian. ubi ante. Villalob. in sum. p. 2. tr. 8. d. 14. n. 5. &c. apud Barb. cit. n. 6. modò id passim non faciat, & ad longum tempus. Possev. de off. curati. c. 2. n. 5.

2. Secundo: tenetur celebrare dicto tempore in propria Ecclesia, & non in alia. Barbof. loc. cit. n. 3. referens plures hac de re S. Congreg. declarationes, quibus abrogantur consuetudines, vi quarum solerent parochi relicta parochiali Ecclesia sine missa cum toto populo certis festis ad alias Ecclesias, ubi festa solemnizabantur, accedere, ibidemque celebrare.

3. Tertiò: non tenetur die Nativitatis Domini legere 3. missas, sed satisfacit celebrando unam. Nav. conf. 1. de celeb. miss. n. 2. Ugol. de off. Episc. c. 16. n. 5. Dian. p. 4. tr. 4. resol. 236. & alii apud Barbof. n. 8. contra Trull. in exposit. decal. l. 3. c. 1. n. 5. & Garc. in sum. mor. tr. 5. diffuult. 2. du. 5. n. 2. censentes, teneri parochum legere 3. missas, ne fideles debitis suffragiis defraudet & devotione, quæ multi vellent ea die 3. missas audire.

4. Quartò: non tenetur parochus ad applicationem sacrificii pro suis subditis singulis diebus festis; cum obligatio ad celebrandum, & obligatio ad applicandum sint diversæ, & non debeantur proventus pastorales præcisè, ut celebret ad intentionem populi; sed potius ratione officii pastoralis. Nav. in man. c. 25. n. 92. Valq. p. 3. d. 234. a. 6. c. 6. Suar. tom. 3. d. 86. f. 1. Dian. p. 1. tr. 14. resol. 26. Possev. loc. cit. n. 4. Barb. n. 10. qui tamen motus auctoritate Trid. sess. 23. c. 1. bic. & de pot. Episc. alleg. 23. n. 23. censet, teneri parochum missæ sacrificium applicare ovis suis juxta boni viri arbitrium, seclusà consuetudine, aut aliqua synodali

constitutione vel pacto, sufficere, istam applicationem fieri diebus sollempnibus, censent Vasq. Suar. Nav. *ll. cit.* Filiuc. *tr. 5. c. 6. n. 174.* Laym. *Theol. mor. tr. 5. c. 4. n. 3.* Garc. *loc. cit. diff. 3. dub. 6. n. 7.* Licet autem parochus non teneatur ad applicationem sacrificii pro populo singulis diebus festis, sed maneat ea illi libera, non posse tamen etiam illum (vel etiam alium Capellanum) pro ea missa, ad quam dicendam alicubi quis obligatus est, etiam citra astrictionem intentionis seu applicationis, recipere eleemosynam, censet Barbof. *loc. cit. n. 11.* citans Gavant. *in comment. ad rubric. missal. tom. 1. p. 3. tit. 12. n. 5.* & S. Congreg. declarat. *in decreto de celebr. miss. emanato de mandato Urban. VIII. cuius hæc sunt verba: Congregatio die 1. Sept. An. 1629. respondit; quibus diebus parochi tenentur missam celebrare, non posse manuales eleemosynas recipere. Contrarium nihilominus tenentibus apud Barbof. loc. cit. Ludovic. à S. Cruce. Dian. Turrian. &c. item contra Alphons. de Leon. de Jubilæo. p. c. 20. n. 27. Fraxinell. de oblig. Sacerd. s. 4. concl. 4. §. 8. &c. tenentes, quòd quando constitutum seu relictum est stipendium, non pro applicatione sacrificii, sed solum pro cultu Ecclesiæ & commoditate populi, ut is ibi possit audire sacrum vel communicare, posse Sacerdotem eleemosynam accipere pro ejusdem sacrificii applicatione danti facienda. Secus si constituentes tali sacerdoti certum stipendium voluerint quoque applicationem sacrificii.*

Questio 428. Quæ sit obligatio parochi assistendi infirmis & moribundis?

Resp. primò: teneri illum, ubi necesse est, ad visitandos infirmos accedere, eosq; opportunis remediis juvare, habendo in promptu argumenta ad animam consolandum, excitandumq; ad res divinas & æternas congrua, Barb. *de off. par. p. 1. c. 8. n. 27.* Secundò magnum & necessariu esse ministerium, majorémque ei incumbere obligationem assistendi ægro incipienti agonizare, & ferendi opem opportunam in eo periculoso momento, Barbof. *n. 28.* citans Homobon. *in resp. qq. mor. p. 1. resp. 29.* Non tamen teneri parochum sub mortali assistere infirmo, qui Sacramenta recepit, censet Barbof. *n. 29* ex Machado *in perfecto Confessar. l. 4. p. 2. tr. 2. docum. 23. n. 1.* qui citat etiam Possevin. *de off. curati. c. 13. n. 13.* Quòd si tamen infirmus fuerit impenitens, tenetur ei assistere usque ad reductionem. Barbof. *n. 30.* ex eodem Machad. & Possevin. *nu. 14.* Ac demum non teneri sub mortali infirmum inducere, ut testamentum conficiat. Barb. *loc. c. n. 34.*

Questio 429. Quæ sit obligatio parochi prædicandi verbum Dei?

Respondeo, teneri pastores & animarum curatores oves suas pascere prædicatione verbi Dei. Atque hinc id ipsum toties inculcat & injungit, additis etiam pœnis Trident. *sess. 5. c. 1. sess. 22. c. 8. sess. 23. c. 1. sess. 24. c. 7. &c.* ita ut, qui raro vel nunquam concionem habent ad populum, peccent mortaliter, etiam abstrahendo à gravi necessitate populi. Toties verò peccent graviter contra divinum præceptum, quoties populus graviter egebit prædicatione. Barbof. *de off. parochi. c. 14. n. 8.* Porro tempus, quo omittendo prædicationem, peccabit aliàs mortaliter Trull. *in exposit. decal. l. 3. c. 1. du. 4. n. 14.* ex Bonacin. apud Barbof. *loc. cit.* censet esse duorum vel trium mensium, etiam discontinuorum, Supponere videtur id ipsum Trid. nimi-

rum spatium trium mensium esse notabile in ordine ad gravem culpam, dum *sess. 5. c. 2.* decernit, parochos, si ab Episcopo moniti trium mensium spatio hac in parte non satisfecerint muneri suo, cogendos esse per censuras aliasque pœnas, cum censuræ Ecclesiasticæ non nisi graviter peccantibus imponi soleant. Barbof. *loc. cit. nu. 8.* Porro licet Tridentinum parochis munus prædicationis verbi Dei injunxerit, & quasi proprium illorum munus fecerit, ita ut nec ab Episcopis in hoc impediti possint, ut declaravit S. Congr. ejusdem Concil. *ad c. 2. sess. 5.* his verbis: *Sturatores animarum per se velint munus prædicationis obire, non debent impediti:* possunt nihilominus per alios officio suo satisfacere, ut colligitur satis ex Trid. *sess. 24. c. 4. Toler. l. 5. c. 5. n. 9.* Trull. *loc. cit. l. 4. c. 1. du. 8. num. 12.* apud Barbof. *loc. cit. nu. 5. & 6.* qui tamen *num. 9.* subjungit, putare se, parochum officio suo non satisfacere, quo ad Deum, prædicationes totius anni aliis committentem, etiam, dum non desunt prædicatores docentes ea, quæ populus scire tenetur, uti nec satisfaceret, si totam curam Vicario committeret, nisi ex consuetudine immemorabili excusaretur. Unde si vellet habere Vicarium, potest eum habere in coadjutore, non tamen, ut is per se ipsum totum onus exerceat, ut bene docent Cajet. *2. 2. q. 185. a. 5. Sor. de just. l. 10. q. 3. a. 1. Henriq. in sum. tit. de indulg. c. 28. §. 1.*

Questio 430. Quæ sit obligatio parochi ad docendum pueros ac rudes doctrinam Christianam?

Respondeo: teneri parochos aliòsque curatos per se vel alios idoneos, si legitime impediti sint, diebus saltem Dominicis & festis fidei rudimenta ceteramque doctrinam Christianam docere rudes & pueros, juxta quod mandat Trid. *sess. 24. c. 4. & sess. 5. c. 2.* Vide de hoc Zerol. *in pr. Episc. p. 1. v. doctrina Christiana.* Ugol. *de off. Episc. c. 16. §. 4. num. 1.* Possevin. *de off. curati. c. 4. de doctrina Christi. &c.* spectat siquidem id ipsum ad officium parochi. Fusc. *de visitat. l. 1. c. 4. n. 17.* Riccius *in decis. Archiep. Neapol. p. 1. decis. 22. n. 2.* Atque ita peccabit parochus mortaliter, ubi nimium negligens fuerit in doctrina istiusmodi Christiana tradenda. Sa. *v. parochus. n. 2.* Fernand. *in Exam. Theol. mor. p. 4. c. 15. §. 5. nu. 7.* Poteritque Episcopus, dum ei constat de parochi hac in parte negligentia vel insufficientia, ex fructibus Ecclesiæ assignare alteri partem congruam, qui hoc munus loco parochi adimpleat. Piaséc. *p. 2. c. 3. n. 16.* Argumento Trid. *sess. 5. c. 2.* Item compellere ad hoc parochos per viam præcepti pœnalis, non tamen comminando pœnam peccati mortalis, ut Barbof. *de off. paroch. p. 1. c. 15. n. 3.* juxta rescriptum Sac. Congregat. ad Episcopum Bergomenf. de 22. Novemb. An. 1592. De cetero non teneri parochum quemlibet in particulari docere fidem, sed sufficere id facere in communi in propriis Ecclesiis ex Ledefma. *in sum. tom. 2. tr. 1. c. 3.* ait Barbof. *loc. cit. num. 1.*

Questio 431. Quæ sit obligatio parochi circa varias denunciations faciendas?

Respondeo: teneri illum inter missarum sollempnia, præsertim die Dominico facere denunciations quoddam ex officio absque alia licentia aut jussione; ut sunt vigiliæ quorundam festorum,

aliquæ dies, quibus ex hebdomada ex præcepto Ecclesiæ, vel ex loci consuetudine, seu ex Ordinarii lege jejunandum est. Item dies festi, in quibus vacandum à servilibus. Trident. *sess. 23. & sess. 25. in decreto de delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis.* Censetque Barb. *de offic. parochi. p. 1. c. 16. num. 1.* peccare parochum mortaliter, si in hoc deficiat; quia deficit in re gravi, cum ista sub peccato mortali populus teneatur scire. Item denunciationses matrimoniales, quas facere tenetur ex præcepto. Trident. *sess. 24. c. 1.* nec potest eas omittere, nisi timeretur matrimonium malitiosè impediendum post illas, sine Ordinarii dispensatione. Nav. *consil. 1. de claud. despons. Sanch. de matrim. l. 3. d. 7. num. 17.* Con. *de Sacram. 10. 2. d. 27. c. 53.* Barbof. *de off. paroch. p. 2. c. 21. n. 25. & c.* ita ut peccet graviter, si extra casus necessitatis (qualis est, dum instante morte accipienda in uxorem concubina ad satisfaciendum famæ, & filios legitimandos, vel nubendum viro æquali, qui aliter discedat, & voluntatem mutabit, dum interim non est tempus adeundi pro dispensatione Ordinarii. Sanch. *de matrim. l. 3. d. 10. n. 25.* Pont. *de imped. matrim. c. 26. §. 4.* Reginal. *l. 31. n. 224.* Henric. *in sum. l. 11. c. 5. §. 5.* Barbof. *loc. cit. n. 25.* & alii apud illum) dictas denunciationses omittat. Sanch. *loc. cit. d. 5. num. 6.* Pont. *de matrim. l. 5. c. 30. num. 3.* Riccius *in pr. fori Eccles. resol. 224. n. 2.* Barbof. *loc. cit. num. 26.* Con. *Regin. ll. cit. & c.* Incurrere etiam parochum ob copulatos absque denunciationibus præmissis triennalem suspensionem comminatam in *c. cum inhibitorio. de claud. despons.* (etfi de cetero Trident. hoc in casu nullam statuerit poenam. Barb. *loc. cit. num. 27.*) tenent Barb. *loc. cit.* Majol. *de irreg. l. 3. c. 25. n. 17.* Sanch. *l. 2. d. 48. num. 5.* Porrò qualiter, ubi & quando hæ denunciationses faciendæ, vide apud Barbof. *de off. paroch. à num. 16.* & Theologos morales passim.

2. Secundò, habere debent primò librum, in quo familias & personas subditorum, cum ætatis nota, & Sacramentorum, præsertim ad salutem necessariorum receptione, & alia hujusmodi describant, ut facilius exequantur id, quod mandat Tridentin. *sess. 22. c. 1.* nimirum ut oves suas noscant, non solum in genere, quo ad earum numerum, sed in specie familias singulas, & in individuo personas, earumque ætatem & qualitates ad ministrandum singulis opportunè, quæ ad singulorum salutem sunt necessaria. Barbof. *de off. paroch. c. 7. n. 1.* Præter hunc librum principalem,

2. Secundò, habere debent librum specialem, seu matriculam, in quo describantur omnes in ejus Ecclesia baptizati, cum nominibus parentum, si sint legitimi (dum infans est illegitimus, & parentes cognosci nolunt, scribitur; *Baptizavi N. filium parentum ignotorum*) & patrinorum, qui eos de Baptismo susceperunt, ac die, mense, anno. Barbof. *loc. cit. num. 2.* Possevin. *de off. curati. c. 8. num. 45.* Fusc. *de visitat. l. 2. c. 3. num. 24.* & c. juxta Trident. *sess. 24. c. 2.* quòd si domi baptizatus, dein allatus ad exorcismum, & reliqua sacramentalia perficienda, abscribenda sunt eorum nomina, qui tantum ad exorcismum eum tenuerunt. Hujus annotationis formulas vide apud Barbof. *loc. cit.* Porrò hic liber Baptismi per Parochum descriptus probat Baptismum & ætatem. Mandof. *ad reg. 18. cancel. q. 10. nu. 1.* Menoch. *de præsump. l. 1. præsump. 51. num. 53.* Riccius *in pr. fori Eccles. decis. 249.* Malcard. *conclus. 673. num. 1.* Genoa. *de scriptur. privat. l. 5. tit. de libris plebanor. q. 1. c. 1. n. 9.* & alii apud Barbof. *loc. cit. num. 4.* Item probat Originem. Genoa. *loc. cit. q. 3.* Rebuff. *de pacif. poss. num. 217.* Piacel. *in pr. Episc. p. 1. c. 1. num. 9.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 9. §. 1. num. 112.* Barbof. *num. 5.* Item probat impedimentum cognationis spiritualis. Barbof. *loc. cit.*

denunciare promovendos ad majores Ordines, ut si fortè impedimentum canonicum lateat, id referatur ad parochum, ab eodem referendum Episcopo; circa quod observanda parochi, quæ habentur in Trident. *sess. 23. c. 5.* Videri etiam potest hujus rei praxis, ut & impedimenta canonica compendio enumerata apud Barbof. *loc. cit. à num. 21.*

3. Tertiò, sunt & adhuc aliæ denunciationses, quas sine jussione & licentia facere potest, non tamen tenetur parochus, v.g. rerum perditarum, inventarum. Item postulationes precum pro hac vel illa necessitate hujus, vel illius in particulari personæ id rogantis; modò nimia denunciatio similitium non reddat officium contemptibile, de quo prudens arbitrabitur. Barbof. *loc. cit. n. 1.*

Quæstio 437. Qua sit obligatio parochi ad faciendas varias descriptiones & annotationes in libris specialibus ad hoc deputatis?

1. **R**espondeo: habere debent primò librum, in quo familias & personas subditorum, cum ætatis nota, & Sacramentorum, præsertim ad salutem necessariorum receptione, & alia hujusmodi describant, ut facilius exequantur id, quod mandat Tridentin. *sess. 22. c. 1.* nimirum ut oves suas noscant, non solum in genere, quo ad earum numerum, sed in specie familias singulas, & in individuo personas, earumque ætatem & qualitates ad ministrandum singulis opportunè, quæ ad singulorum salutem sunt necessaria. Barbof. *de off. paroch. c. 7. n. 1.* Præter hunc librum principalem,

2. Secundò, habere debent librum specialem, seu matriculam, in quo describantur omnes in ejus Ecclesia baptizati, cum nominibus parentum, si sint legitimi (dum infans est illegitimus, & parentes cognosci nolunt, scribitur; *Baptizavi N. filium parentum ignotorum*) & patrinorum, qui eos de Baptismo susceperunt, ac die, mense, anno. Barbof. *loc. cit. num. 2.* Possevin. *de off. curati. c. 8. num. 45.* Fusc. *de visitat. l. 2. c. 3. num. 24.* & c. juxta Trident. *sess. 24. c. 2.* quòd si domi baptizatus, dein allatus ad exorcismum, & reliqua sacramentalia perficienda, abscribenda sunt eorum nomina, qui tantum ad exorcismum eum tenuerunt. Hujus annotationis formulas vide apud Barbof. *loc. cit.* Porrò hic liber Baptismi per Parochum descriptus probat Baptismum & ætatem. Mandof. *ad reg. 18. cancel. q. 10. nu. 1.* Menoch. *de præsump. l. 1. præsump. 51. num. 53.* Riccius *in pr. fori Eccles. decis. 249.* Malcard. *conclus. 673. num. 1.* Genoa. *de scriptur. privat. l. 5. tit. de libris plebanor. q. 1. c. 1. n. 9.* & alii apud Barbof. *loc. cit. num. 4.* Item probat Originem. Genoa. *loc. cit. q. 3.* Rebuff. *de pacif. poss. num. 217.* Piacel. *in pr. Episc. p. 1. c. 1. num. 9.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 9. §. 1. num. 112.* Barbof. *num. 5.* Item probat impedimentum cognationis spiritualis. Barbof. *loc. cit.*

3. Tertiò librum, in quo describuntur nomina eorum, qui matrimonium contrahunt in ejus parochia, adscriptis nominibus testium, & loci, in quo contractus hic matrimonii celebratus. Trident. *sess. 24. c. 1.* Fusc. *loc. cit. n. 26.* Possev. *c. 6. n. 44.* Genoa. *loc. cit. q. 6.* Pont. *de imped. matrim. c. 26. §. 2.* Barbof. *num. 6. & c.* Teneri ad hoc parochum sub mortali, cum hoc ipsum spectet ad solemnitate Sacramenti, ut Barbof. *loc. cit. num. 8.* propter finem necessarium vitandi lites, præstandique fidem

de

de matrimonio contracto, dum dubietas aliqua circa illud contingeret, censent Sanch. *de matrim.* l. 3. d. 15. n. 22. Regin. l. 31. n. 242. Possév. c. 12. n. 44. Pont. l. cit. &c. apud Barb. cit. n. 8. Probatur autem ex hoc libro, etiam mortuis testibus absque aliis probationibus plene matrimonium. Mascard. *de probat. concl.* 672. n. 18. Riccius *resol.* 318. Sanch. *loc. cit.* Barb. n. 10. & alii plures apud illum. Formulas servandas in hac descriptione, vide apud eundem Barb. n. 9.

4. Quartò, librum, in quo describuntur nomina mortuorum illorum, qui in parochia illa sepulti fuerint; cujus descriptionis formulam vide apud Barb. *loc. cit.* nu. 11. Ex hoc libro probatur mors & sepultura. Barb. n. 12. Menoch. l. cit. n. 53. Genoa. l. cit. q. 2. Fusé. *de visitat.* l. 2. c. 3. nu. 28. etiam ad effectum reservationis. Buratt. *decis.* 11. n. 2. &c. apud Barb. Parocho enim deponenti de pertinentiis ad suum officium creditur. Menoch. *de arb. casu* 99. n. 3. Surdus *decis.* 70. n. 13. Gratian. *discep. forens. tom.* 4. c. 653. n. 60. Barb. n. 7. & in specie creditur illi annotanti mortem parochiani, quia ad illum & opus sepeliendi defunctos suæ parochiæ, & hujusmodi annotatio spectat. Mascard. *de probation. concl.* 673. num. 13. Cravet. *de antiq. temp.* p. 1. §. videmus. Genoa. l. cit. n. 1. Barb. n. 15.

5. Quintò, librum, in quo scribantur nomina confirmatorum, patrumque & matrum, patrinarum & matricularum, nomen Episcopi confirmantis, dies, mensis, annus, Ecclesia, in qua data confirmatio. Ac præcipue opus est tali libro in oppidis, ad quæ Episcopus confirmaturus accedit, non habens secum Notarium scribentem: secus in civitatibus, cum ibi confirmatio detur in cathedrali, & ibi notentur confirmati. Possév. *de off. curati.* c. 12. n. 43. Barbof. l. cit. n. 16. ubi & formulam hujus descriptionis ponit.

6. Præter dictos 5. libros, quos parochi ex debito officii facere tenentur, & penes se habere, in aliis nonnulla annotare solent, quæ Ecclesiæ & parochianis necessaria videntur, v. g. hunc vel illum fuisse excommunicatum. Barb. n. 22. probatque hæc scriptura. Genoa. *loc. cit.* q. 4. in fine. Mascard. l. cit. n. 12. vel hæc aut illa bona spectare ad dominium suæ Ecclesiæ, probatque etiam hæc annotatio, nisi sit contra tertium; quia tunc solum præsumptionem & indicium facit. Masc. *num.* 7. Genoa & Barb. *ll. cit.*

7. Porro prædictis illis libris, maxime illis 5. bonam custodiam adhibere tenetur parochus, ne dum possunt ad aliorum manus facile pervenire, falsentur, vel corrumpantur. Et ubicumque requisitus fuerit, tenetur de illis fidem necessariam facere, accipiendo pro mercede, si quid & quod in eo loco solitum est dari, aliàs gratis. Barb. l. cit. n. 19. Fides autem, ut in iudicio probet, est necessario faciendâ cum formali transcriptione partitæ de verbo ad verbum sicut jacet; ita ut aliter facta fides, seu attestatio parochi, quibuscunque verbis concepta non probet, prout nec probat, si extracta sit lite pendente in Rota sine citatione & recognitione, quæ tamen necessaria non est, si tempore productionis non fuerit de hoc oppositum, cum Judex parte non opponente, possit adhibere fidem scripturis etiam informibus, cum possint quandoque recognosci. Barb. n. 21. & seq. allegans plures pro singulis articulis Rotæ *decis.* & pro ultimo citans quoque Putreum *decis.* 405. & Decium in *Auth. si quis in aliquo.* Demum non sunt hujusmodi libri per Episcopum

de parochorum potestate extrahendi, sed penes illos conservari debent, modò tamen, si necessarium fuerit, copia pro illorum conservatione detur. Barb. n. 20. juxta rescriptum S. Congr. præpositæ negotiis Episc. & Regular. de die 3. Jun. 1604.

Questio 433. Que sit obligatio parochi circa reparationem Ecclesiæ, & domus parochialis?

1. **R** Esp. primò: ubi certa portio reddituum ad fabricam deputata non est, aut ea sufficiens non est ad reparationem Ecclesiæ parochialis, ejusque facta tuta servanda, teneri Rectorem, qui decimis aut Ecclesiæ istius redditibus aliis gaudet pro eorum rata ad dictam reparationem contribuere c. de his. de Ecclesiis edificandis, ubi ait Pontifex: De his, qui Ecclesias parochiales habent, duximus respondendum, quòd ad reparationem & institutionem Ecclesiarum cogi debent, cum opus fuerit, de bonis, quæ sunt ipsius Ecclesiæ, si eis supersint conferre, ut eorum exemplo ceteri imitentur. Quod rescriptum innovavit Tirid. *sess.* 21. c. 7. Paris. *de resign.* l. 3. q. 15. n. 1. Riccius in *pr. aurea resol.* 476. n. 4. Surdus *conf.* 62. n. 1. Barbof. *de off. paroch.* c. 13. num. 2. Azor. p. 2. c. 9. q. 10. ubi, quòd Rector & alii, qui in Ecclesiâ beneficia habent, ad ejus reparationem contribuere debeant, quando ea ad id nullos vel non sufficientes redditus habet. Item quòd qui percipiunt reddituum quartam partem, quæ olim per canones fabricæ erat deputata, eam solvere debeant, ut reparetur Ecclesia, qua reparatâ, ad eosdem ea quarta portio proventuum redibit: & quòd si dicta pars ad reparationem non sufficiat, compellendi sunt in ea beneficiati, dum detractis necessariis aliquid illis superest. Sic itaque tenebuntur quoque ad reparationem Ecclesiæ, deducto prius necessario ad sustentationem (secus enim est de necessario ad tuendum statum, cum beneficiorum fructus non sint ad fovendos augendosve mundanos titulos, sed ad alendos pauperes, & cultum divinum promovendum concessi. Riccius in *Decis. Curia Neapol.* p. 3. *decis.* 293. Comitol. *paulò post citand.* Barbof. l. cit. n. 5.) commendatarii perpetui, Sarmiento *de redditib. Eccl.* p. 2. mon. 8. n. 3. Comitol. *respons. mor.* l. 1. q. 82. *concl.* 3. Salgado. *de potest. regia tom.* 1. p. 3. c. 5. n. 16. &c. apud Barb. l. cit. n. 4. Quòd si tamen alicubi est confuetudo recepta, ut laici suis impensis Ecclesiam reparent, ea servari debet, quia ibi Sacramenta recipiunt, & divina audiunt. Azor. *loc. cit.* imò ad eam servandam compellendi. Azor. *ibid.* De cetero si parochus non habet ad Ecclesia tot redditus, quibus prestare possit talem reparationem, tunc in illius defectum tenebuntur contribuere parochiani. Abb. p. 1. *conf.* 70. *de par.* Lamb. *de jurep.* l. 3. q. 7. a. 2. Ricc. *cit. resol.* 336. n. 8. & *resol.* 349. Barb. n. 7. Item etiam si parochiani sint nobiles & exempti, cum hoc sit opus publicum, & communem utilitatem concernens. Avendan. *de exeq. mand.* l. 2. c. 14. n. 19. Ricc. in *decis. Curia Neap.* *decis.* 14. n. 4. p. 4. Barb. l. cit. n. 9. & *de off. Ep.* alleg. 64. n. 7. p. 3. Quin & ad hoc cogendi, quacungue appellatione non obstante. Gonz. *ad reg. 8. gl. 9. n.* 218. Barb. *loc. cit.* A fortiori autem in dicto casu tenebuntur ad hoc patroni, dum Ecclesia est juris patronatus cum percipiât emolumentum ab hoc jure patronatus consistens in præsentatione, præstatione alimenti ab ipsa Ecclesia in necessitate, & honorantia primi loci in processionibus & sessionibus. Bellef. *disquis. cler.* p. 1. *tir. de cler. debitore* §. 14. n. 10. Barb. l. cit. n. 8.

Sed

Sed neque parochiani possunt usui Ecclesie cedere, & recedere ab Ecclesia, uti nec ipse parochus renunciare beneficio, ut evitent onera reparandi Ecclesiam. Barb. *loc. cit. num. 10.* Bellet. *loc. cit. n. 7.* Lambert. *loc. cit. a. 2. n. 7.* Gregor. Lopez. *l. 11. tit. 10. p. 1.* Quod si verò etiam parochiani sunt pauperes, nec reficere possunt Ecclesiam parochialem, Barbos. *num. 11.* Velasc. *consult. 179. num. 22.* Ricc. *in pr. fori Eccl. p. 4. resol. 348.* docent, servandam esse dispositionem Trid. *sess. 21. c. 7.* sic statuentis: quòd si nimia egestate laborent, ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias Ecclesias dirutas in profanos usus non fordidos, erecta tamen ibi cruce, convertendi.

2. Respondeo, quod dictum de reparatione Ecclesiarum parochialium, idem omnino dicen-

dum de domibus, id est, habitationibus parochialibus, juxta Declarat. Sac. Congregat. *ad c. 7. sess. 21. Trid.* Barbos. *loc. cit. n. 12.*

Cetera beneficiatorum onera tam curata quàm simplicia beneficia habentibus communia hinc præterimus. Vel enim de iis jam factis actum in antecedentibus, qualis obligatio suscipiendi Ordines sacros, vel de jure communi, vel ex statuto speciali, aut institutione fundatoris beneficio annexos, item onus legendi hebdomadatim in certo numero certòq; loco tot vel tot missas Capellania alterive beneficio impositum; vel talia sunt, quæ potiore jure sibi vindicat Theologia moralis, qualis est obligatio quotidie recitandi horas canonicas beneficiatis omnibus communis, &c.

* * *

CAPUT SECUNDUM.

DE POTESTATE, IVRIBVS, AC EMOLVMENTIS BENEFICIATORVM.

PARAGRAPHVS I.

De potestate parochorum, jurisdictione, ac præcedentia.

Questio 434. Quid possit & non possit parochus, quo ad ministrandum Sacramentum penitentia?

Respondeo primò: Parochus, (qui quæ talis jurisdictionem ordinariam in foro penitentia habet in omnes parochia suæ fideles. Laym. *Theol. mor. l. 5. tit. 6. c. 10. nu. 3.* Nav. *in c. placuit 8. d. 6. de penit. num. 12.* cum communi; quo ad hoc lege approbatus absque alia desuper ei facienda per Ordinarium licentia seu approbatione, ut colligitur ex verbis illis Trident. *sess. 23. c. 5. nisi aut parochiale beneficium.* &c. Barbos. *de paroch. c. 19. num. 1.*) potest administrare Sacramentum penitentia, etiam extra parochiam suam, & extra Diocesim, & ubiq; locorù subditis seu parochianis suis. Barbos. *loc. cit.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 19. num. 8.* Nav. *in man. c. 27. nu. 255.* Covar. *pract. 99. c. 11. num. 4.* Azor. *p. 2. c. 12. q. 11.* cum functio hæc non sit jurisdictionis externæ & contentiosæ, quæ fit cum cognitione causæ in foro exteriore. Azor. *loc. cit.*

2. Secundo potest parochus (quo nomine quo ad præsens punctum veniunt etiam Vicarii perpetui parochiarum. Henriq. *l. 7. de indulg. c. 12. n. 2.* Item parochi superiores, qui jurisdictionem ordinariam in secularibus habent. Mendo *in Elucidat. Bullæ cruciat. d. 22. c. 2. n. 29.*) hoc Sacramentum administrare extra parochiam & diocesim suam, & ubiq; terrarum non parochiano suo, absque eo,

quòd egeat ad hoc novâ, aut alterius Ordinarii approbatione (modò tamen cõferatur ei ad hoc jurisdictione ulterior, utpote diversum quid ab approbatione, & non minùs quàm illa ad valorem absolutionis necessaria; nimirum ab alio parochi respectu suæ parochiæ, vel ab alio Episcopo respectu suæ diocesis, vel à pontifice respectu omnium fidelium, cum eam per collationem beneficii parochialis non acceperit, nisi in suos parochianos) Mendo *loc. cit. num. 26.* citans Suar. *in 3. p. d. 28. f. 4. n. 18.* Ochagaviam *de Sacram. tr. 2. q. 40. nu. 3.* & alios, contra Garc. *de benef. p. 5. c. 8. num. 87.* Laym. *loc. pauld post citand.* & alios plures apud Eundem (non tamen contrarius videtur Barbos. *loc. cit. & num. 3.* & de potest. Episc. p. 2. alleg. 25. n. 8. & quos citat. Squillant. *de privileg. Cleric. c. 1. n. 73.* Piaces. *in pr. Episc. p. 2. c. 1. num. 10.* dum dicunt parochum in sola sua parochia, & non per totâ diocesim posse confessiones audire, subintelligere namq; videntur ex defectu jurisdictionis, & non ex defectu approbationis) per collationem enim beneficii parochialis parochus constitutus est minister publicus Ecclesiæ, & ab illa approbatus (secus est in illis, qui citra parochiale beneficium approbantur, etiam pro tota aliqua Diocesi, nimirum per hoc non efficiuntur ministri publici Ecclesiæ, nec habent conditionem à Trident. requisitam. Mendo *loc. cit. nu. 28.* de quo Tridentinum indefinite loquitur; asserendo nimirum absolute, quòd habens beneficium parochiale audire possit confessiones, in hoc quo ad parochos nullatenus jus antiquum, vi cujus ubiq; audire poterant confessiones, restringens. Atque hinc est recepta consuetudo, ut in confinio duarum Diocesum parochi hujus Diocesis alios alterius Diocesis in subsidium audiendi confessiones in solemnitatibus majoribus evocent, absque eo, quòd approbentur ab Ordinario ejus Diocesis, ad quam vocantur. Mendo *loc. cit. num. 26.* Ad quod tamen postremum dici potest

potest